

บทความวิจัย

เรื่อง ความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน

โดย

นางสาววิภาณี ก้อนแก้ว

รหัสนักศึกษา 05580629

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนคร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนคร

ชื่อบทความวิจัย	ความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน
ผู้เขียน	นางสาววิภาวณี ก้อนแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย	อาจารย์ ดร.สุนทรี โชติติลิก
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง ความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน 2) เพื่อศึกษาแนวคิดทางสังคมที่มีผลต่อการใช้ตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือ 100 สำนวนจีนเกี่ยวกับตัวเลขของ อาศรม-จีนสยาม จำนวน 100 ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่าความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนมีจำนวน 9 กลุ่มความหมาย ได้แก่ 1) กลุ่มความหมายที่เกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์ 2) กลุ่มความหมายที่เกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ 3) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับจำนวน 4) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับเวลา 5) กลุ่มความหมายเปรียบเทียบ 6) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลง 7) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับทั่วทุกหนแห่ง 8) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับคน 9) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับอวัยวะ เมื่อนำสำนวนจีนทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้านแนวคิดทางสังคม พบว่าความหมายเกี่ยวกับตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนเป็นผลมาจากปัจจัย 2 ประการ ได้แก่ 1) ปัจจัยทางศาสนาเป็นผลจากแนวคิดขงจื้อ 2) ปัจจัยทางสังคมเป็นผลมาจากแนวคิด กวนซีและแนวคิดม่อจื้อ

คำสำคัญ : ความหมายแฝง , ตัวเลขจีน , สำนวนจีน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่องความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ (INDEPENDENT STUDY)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ ดร. สุนทรี โชติติลล อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

วิภาวณี ก้อนแก้ว

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
บทนำ.....	1
1. ที่มาและความสำคัญ.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	14
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สำนวนจีน.....	14
4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสำนวนจีน.....	15
4.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขจีน.....	18
5. ขอบเขตของการศึกษา	20
6. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	20
7. นิยามศัพท์	20
8. ขั้นตอนการดำเนินงาน	21
9. ผลการวิจัย.....	22
การวิเคราะห์ความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน	22
9.1 ความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์	23
9.2 ความหมายเกี่ยวกับไม่สิ่งที่พึงประสงค์	38
9.3 ความหมายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ	49
9.4 ความหมายเกี่ยวกับจำนวน	51
9.5 ความหมายเกี่ยวกับคน.....	56
9.6 ความหมายเกี่ยวกับอวัยวะ.....	57

9.7 ความหมายเกี่ยวกับช่วงเวลา.....	58
9.8 ความหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง	60
9.9 ความหมายเกี่ยวกับทั่วถึงทุกแห่ง	61
10 แนวคิดที่มีผลต่อการใช้ตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน.....	68
10.1 แนวคิดขงจื้อ	68
10.2 แนวคิดกวนซี	96
10.3 แนวคิดม่อจื้อ	102
11 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	105
รายการอ้างอิง	107
ประวัติผู้วิจัย.....	110

สารบัญตาราง

ตารางที่ 9.1 ความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์.....	62
ตารางที่ 9.2 ความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์.....	63
ตารางที่ 9.3 ความหมายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ.....	63
ตารางที่ 9.4 ความหมายเกี่ยวกับจำนวน.....	64
ตารางที่ 9.5 ความหมายเกี่ยวกับคน.....	64
ตารางที่ 9.6 ความหมายเกี่ยวกับอวัยวะ.....	65
ตารางที่ 9.7 ความหมายเกี่ยวกับช่วงเวลา.....	66
ตารางที่ 9.8 ความหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง.....	66
ตารางที่ 9.9 ความหมายเกี่ยวกับพื้นที่.....	66

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สำนวน เป็นคำพูดที่นำมาใช้เพื่อให้ความหมายเฉพาะถึงการณเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือคำพูดที่นำมาเรียบเรียงเข้าด้วยกันให้ความหมายเฉพาะถึงการณอย่างใดอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ สำนวน ยังหมายถึง โวหาร หรือการกล่าวโดยใช้ถ้อยคำที่กินความลึกซึ้ง หรือทำให้เกิดความไพเราะทางภาษาในการพูด การแต่งหนังสือ หรือการประพันธ์ได้ด้วย (บุญศิริ สุวรรณเพ็ชร์, 2541: 10)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2554 ได้กล่าวไว้ว่า สำนวน เป็นถ้อยคำที่เรียบเรียงโวหารหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านาน มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่

สำนวน ในภาษาจีนเรียกว่า 成语 (เฉิงอวี่) เป็นวลีหรือประโยคสั้นตายตัวที่ใช้มาช้านาน กระชับได้ใจความ ส่วนใหญ่มีสี่ตัวอักษร โดยทั่วไปจะมีที่มา บางสำนวนเข้าใจความหมายได้จากอักษรที่ปรากฏ แต่บางสำนวนต้องทราบที่มาหรือพจนานุกรมอ้างอิงจึงจะเข้าใจความหมายได้ (ศุภชัย แจ่มใจ, 2556)

เฉิงอวี่ รูปศัพท์แปลว่า “คำสำเร็จ” คือ มีความหมายสมบูรณ์ในลักษณะสำนวน ภาษาอังกฤษจึงแปลว่า idiom ส่วนมากมีลักษณะเป็นความเปรียบ ความเปรียบบางอย่างทำความ (Allusion) ถึงเรื่องในอดีตซึ่งส่วนมากมีบันทึกอยู่ในหนังสือ ต้องมีความรู้เรื่องที่ทำความถึงจึงจะเข้าใจ เช่น “เผาเถาถั่วต้มถั่ว” มาจากบทกวีของโจสิดที่ถูกโจผีบังคับให้แต่งกายภายในเจ็ดก้าว โจสิดจึงแต่งว่า “ต้มถั่วเผาถั่วไหม้ ถั่วสะอื้นไห้ในหม้อพลัน เกิดจากรากเดียวกัน ไยเกี่ยวกันอย่างร้อนแรง” มีความหมายเสียดสีว่า ไยพี่น้องจึงคิดฆ่ากันเอง สำนวน “เผาเถาถั่วต้มถั่ว” จึงหมายถึง พี่น้องทำร้ายกันเอง

เฉิงอวี่แบ่งตามที่มาได้สองพวก พวกหนึ่งมาจากภาษาพูดของชาวบ้าน พวกนี้เข้าใจง่ายจัดเป็นสุ่อวีประเภทหนึ่งและมีลักษณะคล้ายกับก้วนย่งอวี่มาก เช่น “แพะหายจึงล้อมคอก” อีกพวกหนึ่งมาจากหนังสือ ได้แก่สำนวนทำความดังที่กล่าวแล้วข้างต้น พวกนี้ถือไม่เป็นส่วนหนึ่งของสุ่อวี เป็นประเภทสำคัญของเฉิงอวี่ เมื่อพูดถึงเฉิงอวี่ คนมักนึกถึงสำนวนประเภทนี้และนึกถึงที่มาด้วย ส่วนเฉิงอวี่ที่มาจากภาษาพูดบางคนถือว่าเป็นก้วนย่งอวี่ ถ้าถือตามหลักเกณฑ์นี้เฉิงอวี่ อาจแปลว่า สำนวนทำความ หรือ สำนวนอุปมา (ถาวร ลิกขโกศล, 2539: 247)

ทั้งนี้ความเป็นมาของสำนวนจีนเกิดขึ้นมายาวนานเทียบเท่ากับประวัติศาสตร์จีน โดยแหล่งที่มาสำนวนจีน ประกอบด้วย 3 แหล่ง กล่าวคือ ประการแรก สำนวนที่มาจากภาษาพูด เป็นสำนวนที่มีลักษณะเป็นภาษาพูดพบใช้ในบทประพันธ์สามก๊ก ส่วนประการที่สอง สำนวนที่มาจากภาษาเขียน เป็นสำนวนที่หยิบยืมมาจากนิทานภาคิต นิทานเชิงประวัติศาสตร์ โคลงกลอน คัมภีร์ทางศาสนา สำนวนที่มาจากคัมภีร์ในศาสนาเต๋า และประการสุดท้าย สำนวนที่ยืมจากภาษาต่างประเทศ เป็นสำนวนที่เกิดจากความเชื่อในศาสนาพุทธของอินเดียโบราณ

สำนวนจีน ถือเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับมนุษย์มาตั้งแต่ยุคโบราณ ทั้งนี้การใช้สำนวนจีนมักปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้งทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน ซึ่งมีความหมายเฉพาะตัว ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ สำหรับยุคปัจจุบันของทุกวันนี้ เกิดการสื่อสารที่ไร้พรมแดนขึ้นอย่างมากมาย ดังนั้นจึงไม่แปลกหากจะพบการใช้ถ้อยคำที่เป็นสำนวนจีนในบทสนทนาตามโอกาสต่างๆ จากที่กล่าวมาข้างต้น บทสนทนาที่มีการใช้สำนวนจีน สื่อให้เห็นถึงศักยภาพทางด้านภาษาของผู้พูด ว่าเป็นผู้ที่เข้าใจภาษาจีนได้อย่างถ่องแท้ในระดับหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้นการใช้สำนวนจีนยังคงสะท้อนให้ทราบถึงความน่าสนใจทางภาษา ดังปรากฏให้เห็นได้จากสำนวนตัวอย่าง โดยการเล่นคำ นำตัวเลขมาเพื่อเปรียบเทียบในเชิงความหมายแฝง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1	— 五 — 十
	yī wǔ yī shí
	หนึ่ง ห้า หนึ่ง สิบ

จากสำนวนดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า เดิมทีสำนวนนี้มาจากการนำตัวเลขมาใช้นับจำนวนเลขที่ลงท้ายด้วยเลขห้าและสิบ เพื่อความสะดวกรวดเร็วของคนจีน ตัวอย่างเช่น ห้าสิบ สิบห้า ยี่สิบ ยี่สิบห้า หรือเปรียบเหมือนกับการจำแนกแจกแจงสิ่งต่างๆ ให้ละเอียด (ถี่ถ้วน) เป็นสัดส่วน

ตัวอย่างที่ 2	— 唱 — 和
	yī chàng yī hé
	หนึ่ง ขับร้อง หนึ่ง ประสานด้วยกัน

จากสำนวนดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า หากกล่าวในเชิงความหมายตรงตัวจะแปลว่า ส่วนหนึ่ง ขับร้อง อีกส่วนหนึ่งก็มาร่วมประสานด้วยกัน แต่หากกล่าวในเชิงความหมายแฝง เปรียบได้กับการ

กระทำที่สอดรับราวกับได้ร่วมมือกันเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ความหมายดังกล่าวไปมีความใกล้เคียงกับสำนวนไทยที่ว่า เข้ากันเป็นปีเป็นขลุ่ย หมายความว่า เข้ากันได้ดี

ตัวอย่างที่ 3 一 日 三 秋
 yí rì sān qiū
 หนึ่ง วัน สาม ฤดูใบไม้ร่วง

จากสำนวนดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า คำว่า 秋 [qiū;ชิว] นอกจากจะมีความหมายว่า ฤดูใบไม้ร่วงแล้วยังให้ความหมายได้อีกอย่างคือ ปี ซึ่งสำนวนในที่นี้มักใช้กล่าวถึงความรู้สึกของบุคคลที่วุ่นใจกำลังรอคอยบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งเปรียบได้กับความเนิ่นนานของหนึ่งวันนานราวกับสามปี

จากตัวอย่างดังกล่าวสรุปได้ว่า บริบทคำที่ใช้ในสำนวนจีนล้วนเป็นสิ่งที่สัมพันธ์อยู่รอบกายมนุษย์ อาทิ ข้าวของเครื่องใช้ เครื่องดนตรี วิถีชีวิต วัฒนธรรม รวมไปถึงความเชื่อเกี่ยวกับตัวเลขที่เข้ามาเกี่ยวข้องในเชิงความหมายอุปมาแบบแฝงในสำนวนจีนอีกด้วย

ดังนั้น สำนวนส่วนใหญ่กำเนิดมาจากฐานความคิดโลกทัศน์ของสังคม โดยใช้ถ้อยคำมีชั้นเชิงหรือความหมายอื่นแฝงอยู่ สะท้อนให้ทราบถึงนัยยะสำคัญของสังคมบางอย่าง อาทิ ความคิด ความเชื่อ สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านสำนวน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าถึงได้ง่าย และเกิดเป็นความน่าสนใจทางภาษา

เมื่อกล่าวถึงแนวคิดของสังคมจีน ตัวเลขนับเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ชาวจีนให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ตัวเลขจีน หมายถึง อักษรจีนที่ใช้สำหรับเขียนแทนจำนวนในภาษาจีน (อารีย์ พรหมรอด 2555: 2) กล่าวคือ ตัวเลขเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่ยุคโบราณ มนุษย์เรียนรู้ภาษาผ่านทางสัญลักษณ์โดยการนำกิ่งไม้ผูกมัดรวมกันแทนจำนวน หรือการขีดตามผนังถ้ำ ต่อมา เริ่มมีการนับเป็นตัวเลขโดยถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษรของแต่ละชาติหรือสัญลักษณ์ของตัวเลข เช่น เลขการเขียนเป็นภาษาเช่น 一, one, หนึ่งแทนการใช้กิ่งไม้จึงกล่าวได้ว่ามนุษย์กับตัวเลขต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเสมอ แต่มีผู้ใดจะคิดบ้างว่าตัวเลขหนึ่งตัวมีความหมายโดยตรงและความหมายแฝงอย่างไรบ้าง ตัวเลขจีนมีความหมายแฝงเช่นกัน (เกตมาตุ ดวงมณี 2553: 129)

นอกจาก ตัวเลขจีนจะใช้เป็นสัญลักษณ์แทนค่าตัวเลขแล้วนั้น ยังสื่อถึงโลกทัศน์ความเชื่อของสังคมจีนผ่านความหมายแบบแฝงของตัวเลขจีนได้ด้วย เสียงอ่านของตัวเลขจีน ที่บังเอิญไปพ้องเสียงกับคำศัพท์จีนทั้งที่มีความหมายเป็นมงคลและอัปมงคล ยกตัวอย่าง เลข4 “四” [Sì; ซีอ] ถือเป็น

เลขไม่ดีของจีน เพราะเสียงอ่านของเลข4 “四” [Sì ; ซื่อ] บังเอิญไปพ้องเสียงกับความหมายของ คำว่า 死 [Sǐ ; ซื่อ] แปลว่า ความตาย ฉะนั้นจึงถือเป็นเลขอัปมงคลสำหรับชาวจีน

การศึกษาเกี่ยวกับความหมายของตัวเลขจีนทั่วไป มีดังนี้

เลข 1 “一” 【Yī ; อี้】

หนึ่งในวัฒนธรรมจีน เป็นสัญลักษณ์ของการเริ่มต้นของสรรพสิ่ง และทุกตัวเลขจะต้อง เริ่มต้นด้วยเลข 1 ซึ่งเป็นเลขที่ไม่สามารถแบ่งออกเป็นส่วนๆได้ และมีความเป็นเอกลักษณ์ (Hui-Chih Yu, 2558:10) ดังตัวอย่างสำนวนจีน 一元復始，萬象更新 [Yīyuánfùshǐ, wànxiànggēngxīn] มีความหมายว่า การเริ่มต้นในวันปีใหม่ ทุกสิ่งทุกอย่างกำลังเริ่มต้นขึ้นใหม่ ดังนั้นจะ เห็นได้ว่าเลข 1 ถูกนำมาใช้ในหลายสำนวนอย่างกว้างขวาง เดิมทีผู้คนมักจะชอบเลข 1 มากกว่าเลข อื่น

จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า อิทธิพลของเลขหนึ่งดังกล่าว ยังคงมีผลต่อระบบความคิด คนจีนมาจนถึงปัจจุบัน เนื่องด้วยความหมายของเลขหนึ่งมักกล่าวเกี่ยวกับ ความเป็นอัตลักษณ์ การ เริ่มใหม่ หรือแม้กระทั่งแสดงถึงนัยยะความเป็นที่หนึ่งหรือผู้นำ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เลขหนึ่งได้รับความ นิยมมากกว่าเลขอื่น

เลข 2 “二” 【Èr ; เอ้อ】 หรือ “兩” 【Liǎng ; เหลียง】

สอง ในลัทธิเต๋าเชื่อว่าเอกภพประกอบขึ้นด้วยขั้วทั้งสอง ซึ่งแสดงออกในรูปพลังของหยิน และหยาง เลขสองเป็นเลขนำโชคในวัฒนธรรมจีน โดยอ้างอิงว่า "สิ่งที่ดีมาเป็นคู่ ๆ" อาจเป็นเพราะ บุคคลมีสองมือสองขาสองดวงและหูสองข้าง ในขณะที่สองไม่ได้นิยมใช้ในวลีหรือสำนวนเป็นตัวเลข ธรรมดา สอง หมายถึง คู่; การอยู่เป็นคู่เป็นสิ่งที่ดี (Hui-Chih Yu, 2558:10) ส่วนสำหรับภาษาจีน กวางตุ้ง เลขสอง ไปพ้องเสียงกับคำว่า ง่าย 意 [Yì ; อี้] และคำว่า แสงสว่าง 亮 [liàng; เหลียง] ส่วน ทางเหนือของจีนหรือในปักกิ่ง นอกจากความหมายเดิมที่ใช้เรียกหรือนับจำนวนเลขสอง กลับให้ ความหมายแฝงอื่นซึ่งแปลว่า โง่

จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า เลขสอง มักมีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่เป็นคู่ๆ สำหรับ คนจีนนั้นมีความเชื่อที่ว่า การอยู่เป็นคู่ถือเป็นสิ่งดี ซึ่งเห็นได้จากการใช้ตะเกียบ หากขาดข้างใดข้าง

หนึ่งไปก็ไม่สามารถใช้การได้ ขณะเดียวกันเสียงอ่านของเลขสองในภาษาจีนกวางตุ้ง อ่านว่า หยี่ ไป พ้องเสียงกับคำว่า [意 ; อี้] ที่หมายความว่า ง่าย และคำว่า [亮 ; เลียง] หมายความว่า แสงสว่าง ส่วนทางเหนือจีนหรือทางปักกิ่ง นอกจาก “二” [Èr ; เอ้อ] หมายถึงสองในจำนวนนับของจีน ทั้งนี้ยังให้ความหมายแฝง หมายความว่า โง่ อีกด้วย

เลข 3 “三” 【Sān ; ซาน】

สาม ในภาษาจีน “三” [Sān;ซาน] ถือเป็นตัวเลขที่สมบูรณ์แบบ เป็นการสื่อให้เห็นถึงความเป็นทั้งหมดและความสมบูรณ์ที่ไม่มีอะไรสามารถเพิ่มได้ (Hui-Chih Yu, 2558:10) ความอุดมสมบูรณ์ หรือไม่จำกัด ไกลสุด (หลี่เจียง, 2552:89) ซึ่งแตกต่างจากแนวคิด (เกตมาตุ ดวงมณี, 2553:132) กล่าวความหมายแฝงของเลขสามไว้ว่า เลขสามแสดงถึงความลึกล้ำและมหัศจรรย์นำมาซึ่งความแปลกประหลาด

จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า เลขสามเป็นตัวเลขที่สื่อถึงความสมบูรณ์แบบ โดดเด่น ความเป็นทั้งหมด ทั้งหลาย ทั้งปวง ความลึกล้ำ

เลข 4 “四” 【Sì ; ซี้อ】

สี่ เป็นเลขอัปมงคลของจีน เพราะออกเสียงว่า (ซี้อ) ซึ่งหมายถึง ความตาย (หลี่เจียง, 2552:89) จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า เสียงอ่านของ เลข 4 四 [Sì;ซี้อ] ไปพ้องเสียงกับ (ซี้อ) หมายความว่า ความตาย ถือเป็นความหมายอัปมงคล เห็นได้จากเลขชั้นของลิฟต์ในอาคารของจีนมักไม่ปรากฏการใช้เลขสี่ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เลขสี่ไม่เป็นที่นิยมในชาวจีน

เลข 5 “五” 【Wǔ ; อู่】

ห้า ในภาษาจีนกลาง เสียงอ่านของเลขห้า 五 [wǔ;อู่] คล้ายคำว่า 无 [wú;อู่] แปลว่า ไม่ ส่วนภาษาจีนกวางตุ้งเลขห้า 五 [wǔ ; อู่] มีเสียงอ่านคล้ายกับคำว่า 不 [Bù ; ปู้] แปลว่า ไม่

จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า เนื่องด้วยคำว่า 五 [wǔ ; อู่] เสียงอ่านของทั้งไปพ้องเสียงกับ 无 [wú; อู่] และ 不 [Bù; ปู้] หมายความว่า ไม่ ถือเป็นความหมายไม่มงคล ดังนั้นจึงทำให้เลข5ไม่เป็นที่นิยมในจีน

เลข 6 “六” 【Liù; ลีว】

หก เป็นสัญลักษณ์ของความสมบูรณ์ ในภาษา광ตุ้ง เลขหก หมายถึง ความมั่งคั่ง ซึ่งไป
พ้องเสียง กับ 祿 [lù; ลู่] ในภาษาจีนกลาง [Liù; ลีว] 六 เสียงคล้ายกับภาษาจีน [Liú; หลีว] 流
"ราบรื่น" และถือว่าเป็นสิริมงคล (Hui-Chih Yu, 2558:11)

จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า คำว่า [lù; ลู่] 祿 ในภาษาจีนกลาง มีความหมายว่า เงิน
รายได้ ส่วน [Liù; ลีว] 六 มีความหมายเลข 6 ซึ่งคำทั้ง 2 ไปมีเสียงคล้ายกับภาษาจีน [Liú; หลีว] 流
ที่มีความหมายว่า ราบรื่น ดังนั้นจึงทำให้เลข 6 กลายเป็นเลขนำโชคสำหรับชาวจีน

เลข 7 “七” 【Qī; ซี】

ในประเทศจีน เลข 7 มีความหมายเกี่ยวกับความมหัสจรรย์และความลึกลับของพระเจ้า ซึ่ง
เลขเจ็ดเกี่ยวข้องกับชีวิตหลังความตายและงานระลึกถึงผู้เสียชีวิต (Hui-Chih Yu, 2558:12)

จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า [Qī; ซี] “七” มีความหมายว่าเลข 7 ซึ่ง
ความหมายแฝงมักไปเกี่ยวกับความลึกลับมหัศจรรย์ ชีวิตหลังความตาย

เลข 8 “八” 【Bā; ปา】

ภาษาจีน광ตุ้งเลข8 ออกเสียงภาษาจีนเป็นคำว่า เจริญรุ่งเรือง (prosper) เมือง광ตุ้ง
เป็นเมืองแรกที่ได้รับผลประโยชน์จากนโยบายเปิดประเทศ ทำให้ชาว광ตุ้งร่ำรวยขึ้น เลข 8 จึงเป็น
เลขมงคลของชาว광ตุ้ง (หลี่เจียง, 2552:89)

จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า เสียงอ่านของเลข 8 八 [Bā; ปา] ไปคล้ายเสียงอ่านของ
คำว่า 发 [Fā; ฟา] ที่มีความหมายว่า เจริญรุ่งเรือง ดังนั้นจึงทำให้เลข 8 เป็นเลขนำโชคสำหรับชาว
จีน

เลข 9 “九” 【Jiǔ; จีว】

เก้า เป็นสัญลักษณ์ของความสมบูรณ์ ในประเทศจีน เลขเก้าถือว่าเป็นเลขมงคล ซึ่งดู
เหมือนว่า คำว่า [Jiǔ; จีว] 久 แปลว่า ยืนยาว (Hui-Chih Yu อ้างถึง Wilkinson, 2008, p.
295 ,2558:12)

จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า เสียงอ่านของเลข 9 “九” [Jiǔ; จิว] ในภาษาจีน ไปพ้องเสียงคล้ายกับคำว่า [Jiǔ; จิว] 久 แปลว่า ยืนยาว ดังนั้นแล้วจึงทำให้เลขเก้า เป็นเลขมงคลที่ได้รับความนิยมในจีน

เลข 10 “十” 【Shí; สือ】

สิบ เป็นเลขที่เกี่ยวกับความลึกลับ ความสมบูรณ์และความสามัคคี ซึ่งเลข 10 [Shí; สือ] 十 ในภาษาจีน เป็นตัวเลขที่สมบูรณ์แบบ ยกตัวอย่างเช่น สำนักวจิน [Shíquánshíměi; ฉือฉวนฉือเหมย] 十全十美 หมายถึง "สมบูรณ์แบบในทุกวิถีทาง" (Hui-Chih Yu, 2558:13)

จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า เลขสิบ มักมีความหมายเกี่ยวกับความลึกลับ ความสมบูรณ์หรืออีกแง่อาจหมายถึงช่วงระยะเวลาหนึ่ง ดังเห็นได้จากสำนวนดังต่อไปนี้

十 年 九 不 遇

Shí nián jiǔ bù yù

สิบ ปี เก้า ไม่ พบ

จากสำนวนดังกล่าววิเคราะห์มาได้ว่า ในความหมายโดยตรงสามารถแปลได้ว่า สิบปีมีเก้าปีที่ไม่ได้พบกัน ซึ่งสำนวนนี้ใช้เปรียบได้กับระยะเวลาของเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อย เจอได้ยาก

เลข 100 “百” 【Bǎi; ปาย】

เลข 1000 “千” 【qiān; เซียน】

เลข 10000 “万” 【wàn; วาน】

จากประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า จำนวนร้อย พัน หมื่น ทั้งสามจำนวนนี้ เมื่อเทียบความหมายแล้ว ส่วนใหญ่มีความหมายว่ามากมาย

ดังนั้น เห็นได้ชัดว่าสังคมจีนให้ความสำคัญกับตัวเลขเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยเสียงอ่านของตัวเลขบังเอิญไปพ้องเสียงกับคำจีนที่มีความหมายเป็นมงคล ประกอบกับสำนวนจีนเป็นสิ่งที่สามารถพบเห็นการใช้ได้ในชีวิตประจำวันทั่วไป จากความน่าสนใจของสองประเด็นดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยประสงค์ที่จะศึกษาการใช้ถ้อยคำ และความหมายแฝงเกี่ยวกับตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน

อย่างไรก็ตาม การศึกษาความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนช่วยให้เห็นถึงลักษณะของโลกทัศน์ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี สิ่งแวดล้อม ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาว

จีนจากสิ่งที่กล่าวมาเพียงบางส่วนได้ถูกเรียบเรียงขึ้นเพื่อถ่ายทอดให้ผู้อ่านเกิดข้อคิด คติเตือนใจในการดำเนินชีวิตและเพื่อให้เข้าใจถึงโลกทัศน์วิถีคิดของชาวจีนรุ่นก่อนที่พยายามจะสื่อถึงคนรุ่นหลังผ่านถ้อยคำสำนวนที่เปรียบเปรยสิ่งรอบตัว

จากการศึกษาความหมายแฝงที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ใช้หนังสือชื่อ 100 สำนวนจีนที่เกี่ยวข้องกับตัวเลข เขียนโดย อาศรม-จีนวิทยา (2558) จากข้อมูลหนังสือดังกล่าว พบสิ่งที่น่าสนใจคือความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน ทั้งนี้จากการสรุปการแบ่งกลุ่มความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างการวิเคราะห์ความหมายของตัวเลขเด่นๆมาเพียงบางสำนวน ดังนี้

➤ ตัวเลข 1

เลข“一” yī (อี) หนึ่ง	<p>ความหมายตรง คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศัพท์บอกจำนวน 2. มุ่งเฉพาะ อย่างเดียวโดยเฉพาะ 3. เต็ม ทัว เต็มไปหมด 4. เหมือนกัน อย่างเดียวกัน 5. อีก อีกอย่างหนึ่ง 6. วางไว้คั่นกลางของคำกริยาที่ซ้อนกัน <p>แสดงความหมายว่า ค่อนข้าง ออกจะน้อย(เดียวเท่านั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. ประสานรับกับ ‘就’ 8. เป็นถึงขนาดนี้ 9. วางไว้หน้าคำ ‘何’ 10. เครื่องหมายใช้จัดอันดับเสียงดนตรีในโน้ตเพลงโบราณ ซึ่งเท่ากับเครื่องหมายเสียงต่ำ‘7’ในโน้ตเพลงปัจจุบัน <p>ความหมายโดยนัย คือ เริ่มต้น เหมือนกัน ด้วยกัน</p>
----------------------------	--

【สื่อความหมาย : “การกระทำที่รวมกันเป็นหนึ่ง เหมือน”】

ตัวอย่างสำนวนจีนที่ 1

	一	唱	一	和
	yī	chàng	yī	hé
ความหมายศัพท์	หนึ่ง	ขับร้อง	หนึ่ง	ประสานด้วยกัน
ความหมายสำนวน	เข้ากันเป็นปี่เป็นขลุ่ย			

ตัวอย่างประโยค

那 对 夫 妇 一 唱 一 和 讥 讽 别 人。

Nà duì fu fù yī chāng yī hé jī fěng bié rén

นั้น คู่ สามภรรยา เข้ากันเป็นปีเป็นขลุ่ย เหน็บแนม คนอื่น

ความหมาย สามภรรยาคู่นั้นรุมเยาะเย้ยผู้อื่นอย่างเข้ากันดีเป็นปีเป็นขลุ่ย

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:11)

จากตัวอย่างสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สำนวนนี้เมื่อแปลโดยรวมแล้วนั้น มีความหมายโดยตรง อยู่บ้าง ดังในประโยคให้ความหมายเลขหนึ่งว่า เหมือน ขณะที่ความหมายโดยนัยของเลขหนึ่งใน ประโยคนี้มีความหมายว่า การรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนั้น สำนวนนี้เปรียบได้กับการกระทำ สอดรับกับราวกับเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ใช้ได้ทั้งเชิงบวกและเชิง ลบ ส่วนใหญ่มักใช้ในเชิงลบมากกว่า

ตัวอย่างสำนวนจีนที่ 2

一 模 一 样

yī mú yī yàng

ความหมายศัพท์ เหมือน แม่พิมพ์ เหมือน แกะ

ความหมายสำนวน เหมือนกันอย่างกับแกะ

ตัวอย่างประโยค

姐 妹 俩 穿 着 打 扮 一 模 一 样。

Jiě mèi liǎ chuān zhuó dǎ bàn yī mú yī yàng.

พี่สาว น้องสาว ทั้งสอง สวมใส่ สไตล์การแต่งตัว เหมือนอย่างกับแกะ

ความหมาย พี่สาวกับน้องสาวคู่นี้แต่งตัวเหมือนกันอย่างกับแกะ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:14)

จากตัวอย่างสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สำนวนนี้เมื่อแปลโดยรวมแล้วนั้น แทบไม่มี ความหมายโดยตรงของเลขหนึ่งมาเกี่ยวข้องเลย สังเกตได้ว่าเลขหนึ่งที่น่ามาใช้สำนวนนั้น มีการ เปรียบเปรยให้ความหมายโดยรวมจะค่อนข้างไปทางความหมายโดยนัยมากกว่า กล่าวคือ การ บรรยายสิ่งที่มีลักษณะคล้ายกันมาก ราวเป็นสิ่งเดียวกัน จากที่กล่าวมาสอดคล้องกับความหมาย โดยนัยที่มีความหมายใกล้เคียงที่ว่า เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

➤ ตัวเลข 2

เลข “二” èr (เอ้อ) สอง	ความหมายตรง คือ 1. ศัพท์บอกจำนวน 2 2. อันดับที่ 2 3. สอง การล้ม ความหมายโดยนัย คือ โง่ (ภาษาถิ่นปักกิ่ง)
-----------------------------	---

【สื่อความหมาย : ทักษะระดับกลาง】

ตัวอย่างสำนวนจีน

	二	把	刀
	Èr	bǎ	dāo
ความหมายศัพท์	สอง	เล่ม(ลักษณะนามมีด)	มีด
ความหมายสำนวน	มีความรู้ ฝีมือ หรือทักษะแฉ่งๆ ปลายๆ / มีความรู้ ฝีมือหรือทักษะไม่ดี		

ตัวอย่างประโยค

跟 师 傅 相 比, 徒 弟 还 是 二 把 刀。
Gēn shī fù xiāng bǐ, tú dì hái shì èr bǎ dāo.
กับ ผู้เชี่ยวชาญ เปรียบเทียบ นักเรียน ระดับ ยัง อยู่ ศึกษาแบบผิวเผิน
ความหมาย เปรียบกับอาจารย์แล้ว ลูกศิษย์ยังอยู่แค่ระดับงูๆปลาๆ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:37)

จากตัวอย่างสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สำนวนนี้เมื่อแปลแล้ว มีความหมายโดยตรงของเลขสองมาเกี่ยวข้องอยู่บ้าง 二 ในความหมายตรงคือ ล้ม สองอย่าง เช่นเดียวกันมีความใกล้เคียงไปทางความหมายโดยนัยสำคัญ โง่ อาจเปรียบได้กับการทำอะไรหรือรู้อะไรอยู่แค่ครึ่งๆกลางๆ ซึ่งเข้าใจได้ว่า สำนวนดังกล่าวสื่อไปถึงการเหน็บแนม จากการวิเคราะห์จึงเกิดเป็นคำแปลโดยรวมของสำนวนนี้

➤ ตัวเลข 6

เลข“六” Liù (ลิ่ว) หก	ความหมายโดยตรง คือ	1. ศัพท์ตัวเลข 6 2. เครื่องหมายโน้ตเพลงในสมัยโบราณซึ่งตรงกับโน้ตเพลงปัจจุบันคือ ‘5’
	ความหมายโดยนัย คือ	1. ความราบรื่น 2. ความเชื่อมั่น

【สื่อความหมาย : ฉลาด มีความสามารถ】

ตัวอย่างสำนวนจีน

	眼	观	六	路	耳	听	八	方
	Yǎn	guān	liù	lù	ěr	tīng	bā	fāng
ความหมายศัพท์	ตา	มอง	หก	ทาง	หู	ฟัง	แปด	ทิศ
ความหมายสำนวน	ฉลาดและช่างสังเกต หูไวตาไว							

ตัวอย่างประโยค

他眼观六路，耳听八方，什么事都瞒不过他。
Tā yǎn guān liù lù, ěr tīng bā fāng, shén me shì dōu mán bù guò tā.
เขา ตา มอง หก ทาง หู ฟัง แปด ทิศทาง อะไร เรื่อง ล้วน ปิดบัง ไม่ เคย เขา
ความหมาย เขาฉลาดและช่างสังเกต เรื่องอะไรล้วนปิดเขาไม่มี

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:90)

จากตัวอย่างสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สำนวนนี้เมื่อแปลโดยรวมแล้วนั้น แทบไม่มี ความหมายโดยตรงของเลขหกมาเกี่ยวข้องเลย แต่ความหมายโดยรวมจะค่อนข้างไปทางความหมาย โดยนัยมากกว่า กล่าวคือ เปรียบเปรยการมองเห็นด้วยตาพร้อมกันทั้งหกด้านในเวลาเดียวกัน จากที่ กล่าวมาเปรียบได้กับลักษณะของคนฉลาดเก่งรอบรู้ หรือ ลักษณะที่ดีของคนฉลาดที่มีความเชื่อมั่น ในตัวเอง ดังนั้นเมื่อแปลความหมายออกมาแล้วนั้น จึงมีความสอดคล้องกับความหมายโดยนัยของเลข หก ที่แปลความหมายได้ว่า ความเชื่อมั่น นั่นเอง

➤ ตัวเลข 8

เลข “八” bā (ปา) แปด	ความหมายโดยตรง คือ ตัวเลข 8 ความหมายโดยนัย คือ 1. ความร่ำรวย 2. ไม่มีที่สิ้นสุด
---------------------------	---

【สื่อความหมาย : การกระทำที่ไม่เอาไหน ไม่จริงจัง】

ตัวอย่างสำนวนจีน

八字没一撇

Bā zì méi yī piē

ความหมายศัพท์ แปด ตัวหนังสือ ไม่ได้ หนึ่ง เส้นลากซ้ายในลำดับขีด

ความหมายสำนวน ยังไม่ได้เริ่ม ยังไม่คืบหน้า

ตัวอย่างประโยค

这事八字没一撇，别往外说。

Zhè shì bā zì méi yī piē, bié wǎng wài shuō.

นี่ คือ แปด ตัวอักษร ไม่ได้ หนึ่ง เส้นลากซ้ายลำดับขีด อย่าหวัง ช่างนอก พูด

ความหมาย เรื่องนี้ยังไม่ถึงไหนเลย อย่าเอาไปพูดช่างนอก

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:106)

จากตัวอย่างสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สำนวนนี้เมื่อแปลโดยรวมแล้วนั้น แทบไม่มีความหมายโดยตรงของเลขแปดมาเกี่ยวข้องเลย แต่ความหมายโดยรวมจะค่อนข้างไปทางความหมายโดยนัยมากกว่า กล่าวคือ เปรียบเปรยได้กับความหมายของสำนวนนี้คือ ยังไม่เริ่ม หรือยังไม่คืบหน้า ซึ่งสำนวนใช้เปรียบกับการเขียนเลขแปด ยังไม่ได้เริ่มเขียนเส้นลากซ้าย (โดยเลขแปดในภาษาจีนประกอบด้วยเส้นสองเส้น ต้องเริ่มเขียนเส้นลากซ้ายก่อน แล้วค่อยเขียนเส้นลากขวา) ซึ่งเข้าใจความหมายในที่นี้ได้ว่า หากยังไม่เริ่มลงมือทำสิ่งใดผลของการกระทำย่อมไม่มีทางสำเร็จ จึงสอดคล้องกับความหมายโดยนัยของเลขแปด ที่แปลความหมายได้ว่า ไม่มีที่สิ้นสุดหรือไม่มีวันจบนั่นเอง

➤ ตัวเลข 1000

เลข “千” Qiān (เขียน) พัน	ความหมายโดยตรง คือ ศัพท์ตัวเลข คือ พัน ความหมายโดยนัย คือ แสดงว่ามากมายหลากหลายมักใช้ร่วมกับ ‘万’
--------------------------------	---

【สื่อความหมาย : มากมาย】

ตัวอย่างสำนวนจีน

千 军 万 马

Qiān jūn wàn mǎ

ความหมายศัพท์ พัน ทหาร หมื่น ม้า

ความหมายสำนวน กองทัพขนาดมหึมา / กองกำลังจำนวนมหาศาล

ตัวอย่างประโยค

他 曾 经 是 号 令 千 军 万 马 的 大 将 军。

Tā céng jīng shì hào lìng qiān jūn wàn mǎ de dà jiàng jūn.

เขา เคย เป็น บัญชา มากมาย ทหาร หมื่น ม้า ของ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด

ความหมาย เขาเคยเป็นแม่ทัพใหญ่บัญชาการกองทัพขนาดมหึมา

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:130)

จากตัวอย่างสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สำนวนนี้เมื่อแปลโดยรวมแล้วนั้น แทบไม่มีความหมายโดยตรงของแต่ละคำมาเกี่ยวข้องเลย แต่ความหมายโดยรวมจะค่อนข้างไปทางความหมายโดยนัยมากกว่า กล่าวคือ ตามความหมายโดยนัยแล้วนั้น 千 หมายถึง มากมาย หลากหลาย ซึ่งอาจใช้เชื่อมโยงกับตัวสำนวนนี้ได้ ประกอบกับคำย่อยในประโยคสำนวนที่มีคำว่า 军 หมายถึง ทหาร 万 หมายถึง หมื่น 马 หมายถึง ม้า ซึ่งสามารถทำความเข้าใจได้ว่า เมื่อมีม้า ทหาร กับจำนวนหมื่นและพัน จะต้องหมายถึงกองทัพที่มีขนาดใหญ่อย่างแน่นอน จากที่กล่าวมาจึงเป็นที่มาของคำว่า 千 ที่มีความหมายโดยนัยแปลว่า มากมายหลากหลาย ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสำนวนนี้

การใช้สำนวนจีนได้อย่างถูกต้องตรงความหมาย แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจอันลึกซึ้งทางภาษา และความเข้าใจถึงโลกทัศน์ของสังคมจีน ผู้วิจัยจึงตระหนักได้ว่าหากผู้ศึกษาเรียนรู้แค่เพียงความหมายเพื่อจะใช้สื่อสารเพียงอย่างเดียว โดยไม่ทำความเข้าใจกับสำนวนอย่างถ่องแท้ อาจพลาดโอกาสเรียนรู้ระบบความคิดของชาวจีนโบราณจากทางด้านภาษาไปโดยปริยาย

จากความน่าสนใจดังกล่าวของเรื่องการศึกษาสำนวนจีนที่เกี่ยวกับตัวเลขนั้น จะเห็นได้ว่าสำนวนที่เกิดจากตัวเลขจีนมีปรากฏเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ล้วนเป็นสำนวนที่ใช้บ่อยในภาษาจีนปัจจุบัน แต่งานวิจัยทางด้านภาษาที่เกี่ยวข้องกับความหมายแฝงตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนกลับมีผู้ให้ความสนใจน้อย ผู้วิจัยจึงประสงค์จะทำเรื่องความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน เพื่อขยายขอบเขตการศึกษาและองค์ความรู้ให้กว้างขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างทางภาษาและความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน
2. เพื่อศึกษาแนวคิดทางสังคมที่มีผลต่อการใช้ตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความหมายแฝงที่แท้จริงของรูปประโยคสำนวนจีนที่มีผลต่อการใช้สื่อสารสำนวนนั้นๆ ให้เข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง
2. ทำให้ทราบถึงคุณค่าด้านความงามในเชิงภาษาที่มีต่อสำนวนจีน
3. ทำให้เห็นภาพสะท้อนทางธรรมชาติและวัฒนธรรมจากสำนวนจีน

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทำวิจัยเรื่อง ความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน ผู้วิจัยขอแบ่งเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้ คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สำนวนจีน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนจีน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขจีน

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สำนวนจีน

วนิดา ตั้งเทียนชัย (2550) วิจัยเรื่องสำนวนจีน : โครงสร้างทางภาษาและเจตนาการใช้ เพื่อศึกษาเจตนาการใช้ความหมายในสำนวนจีน และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาโครงสร้างภาษาและเจตนาการใช้ ผลการวิจัยพบว่าสำนวนวิจัยมีโครงสร้างวลี 8 แบบ คือ โครงสร้างวลีแบบประธาน-กริยา 8 แบบ โครงสร้างวลีแบบกริยา-กรรม 5 โครงสร้างแบบวลีแบบสหกริยา 3 แบบ โครงสร้างแบบวลีแบบคู่ขนาน 6 แบบ โครงสร้างแบบวลีแบบกริยา-ส่วนเสริม 3 แบบ โครงสร้างแบบวลีแบบต่างระดับ 5 แบบ โครงสร้างวลีแบบบทรอบ 2 แบบ โครงสร้างแบบวลีแบบคำซ้ำ 2 แบบ สำหรับส่วนโครงสร้างของประโยคแบ่งเป็น 2 แบบ คือ ประโยคเชิงซ้อนคู่ขนานและประโยคเชิงซ้อนต่างระดับ สำหรับเจตนาการใช้สำนวนจีนตามความหมายได้ 5 ลักษณะ คือ สำนวนจีนชนิดบอกเจตนาตำหนิ บอกเจตนาตักเตือน บอกเจตนาแสดงความเห็น บอกเจตนาชื่นชมและบอกเจตนาประชดประชัน

จากการทบทวนงานวิจัยของวนิดา ตั้งเทียนชัย (2550) ได้กล่าวให้ทราบถึง กระบวนการวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษาและเจตนาการใช้สำนวนจีน ทั้งนี้ถือเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยอย่างมาก สำหรับการเป็นแนวทางวิเคราะห์ความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสำนวนจีน

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำนวนจีน พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 7 เรื่อง ดังนี้

ฉิน หยงหลิน (2526) จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สำนวนจีนและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ” เพื่อศึกษา ลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทย วิเคราะห์วิธีการเปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทย เปรียบเทียบความหมายของสำนวนจีนและสำนวนไทย โดยการศึกษาเปรียบเทียบด้านความหมาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะสำนวนที่ประกอบด้วย 4 คำกับสำนวนไทยจากหนังสือ เอกสารต่างๆ จำนวน 179 สำนวนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทย มีทั้งเหมือนและแตกต่างในด้านจำนวนคำ ลักษณะสัมผัส การกำหนดเสียงวรรณยุกต์ การซ้ำคำ การเลือกใช้คำ หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมาย ในด้านการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนจีนที่ประกอบด้วย 4 คำกับสำนวนไทย พบว่าสำนวนจีนแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกัน

กับสำนวนไทยและสิ่งที่น่าสนใจเปรียบเทียบเหมือนกัน ประเภทที่มีความหมายตรงหรือคล้ายกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่น่าสนใจเปรียบเทียบต่างกัน ส่วนผลการศึกษาภาพสะท้อนจากสำนวนจีนและสำนวนไทยนั้น ทั้งสำนวนจีนและสำนวนไทยต่างก็สะท้อนให้เห็นสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งต่างๆของคนจีนและคนไทย ซึ่งมีทั้งที่เหมือนกันและต่างกัน

ชญัญพร ปริญาวุฒิชัย (2543) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปรียบเทียบสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาไทยและภาษาจีน” เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสำนวนซึ่งมีตัวเลขในภาษาจีนที่ประกอบด้วยคำสี่คำกับสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่าลักษณะทั่วไปของสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนและภาษาไทยมีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันในด้านรูปแบบ การเลือกใช้คำ การซ้ำคำ หน้าที่ทางไวยากรณ์ และภาพลักษณ์เชิงอุปมา นอกจากนี้ยังพบว่าในบางครั้งตัวเลขในสำนวนอาจมีความหมายแฝงอื่นนอกเหนือไปจากความหมายที่เกี่ยวกับจำนวนหรือปริมาณ ผลจากการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนกับสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาไทย แบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันและตัวเลขที่ใช้ก็เหมือนกัน สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันแต่ตัวเลขที่ใช้ต่างกัน และสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนและภาษาไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันแต่สำนวนไทยไม่มีตัวเลขปรากฏ

สุมาลี ศรีปานเงิน (2543) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “xin” กับสำนวนไทยที่มีความหมายตรงกัน” เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำบอกอวัยวะ “xin” (ใจ) ที่ประกอบด้วยคำ 4 คำกับสำนวนไทยที่มีความหมายตรงกัน

ผลการศึกษาพบว่า ทั้งสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำว่า “xin” หรือ “ใจ” แสดงให้เห็นความเข้าใจที่คล้ายคลึงกันในความหมายของคำว่า “xin” หรือ “ใจ” ที่อยู่ในสำนวนว่า นอกจากจะหมายถึงอวัยวะแล้ว ยังมีความหมายเชิงนามธรรมที่หมายถึง สิ่งที่ทำหน้าที่รู้ รู้สึกนึกคิด ผลการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยจึงสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติ ภูมิปัญญาและคุณธรรมจริยธรรมของชาวจีนและชาวไทยที่มีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่

วรรณิดา ถึงแสง (2545) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำบอกอวัยวะ ‘ตา’” เพื่อวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบสำนวนที่มีคำบอกอวัยวะ “ตา” ในภาษาจีนและภาษาไทยซึ่งมีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ด้านการใช้คำบอกอวัยวะคำเดียวในสำนวน และ

การใช้คำบอกอวัยวะ 2 คำในสำนวน และเพื่อศึกษาความหมายของคำบอกอวัยวะ “ตา” ในสำนวนจีน และสำนวนไทยที่มีทั้งความหมายโดยตรงและโดยนัย

ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบความหมายของสำนวนออกได้เป็น 3 ประเภท คือ สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกันและใช้คำบอกอวัยวะ “ตา” เหมือนกัน สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่สำนวนไทยใช้คำบอกอวัยวะชนิดอื่น และสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน แต่สำนวนไทยไม่กล่าวถึงคำบอกอวัยวะ

เรา รุยเหิง (RAO RUIYING) (2547) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยที่มีคำว่า “หัว” กับสำนวนจีนที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน” เพื่อเปรียบเทียบสำนวนไทยที่มีคำว่า “หัว” กับสำนวนจีนที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน และเพื่อศึกษาภาพสะท้อนวัฒนธรรมไทยและจีนจากสำนวนที่รวบรวมได้ ข้อมูลสำนวนไทยที่มีคำว่า “หัว” ที่นำมาศึกษา เก็บรวบรวมจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2545) และหนังสือไทยของขุนวิจิตรมาตรา (2541) จำนวน 46 สำนวน และสำนวนจีนรวบรวมพจนานุกรมสำนวนจีนของ 王剑引 (1989) จำนวน 47 สำนวน แล้วนำมาเปรียบเทียบและศึกษาภาพสะท้อนจากสำนวน

ผลการศึกษาพบว่า มีสำนวนไทยที่มีคำว่า “หัว” และความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนจีนที่มีคำว่า “หัว” จำนวน 14 สำนวน สำนวนไทยที่มีคำว่า “หัว” และความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนจีนที่ใช้เป็นคำบอกอวัยวะอื่น จำนวน 7 สำนวน และสำนวนไทยที่มีคำว่า “หัว” ซึ่งมีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนจีนที่ไม่มีการใช้คำบอกอวัยวะใดๆ จำนวน 26 สำนวน

นอกจากนี้ยังพบว่า สำนวนไทยและสำนวนจีนที่นำมาศึกษา สามารถสะท้อนสภาพภูมิประเทศและวิถีชีวิต พันธุ์สัตว์ ที่อยู่อาศัย การกินการดื่ม และทัศนะเกี่ยวกับอาวุธ ทัศนะเกี่ยวกับอำนาจยศศักดิ์ คนเฉลียวฉลาดและคนโง่ ความซื่อสัตย์และความคดโกง ความสุภาพอ่อนโยนและความก้าวร้าว ความรอบคอบและความรีบร้อน ความกตัญญูและความอกตัญญู

อุรา เต๋นวิภยเลิศล้ำ (2548) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีคำว่า เงิน ทอง และของมีค่าในภาษาไทยและภาษาจีน” เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำว่าเงิน ทอง และของมีค่า และเพื่อเปรียบเทียบความหมายของสำนวนนี้ในสองภาษา การศึกษาเปรียบเทียบความหมายของสำนวน ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะสำนวนจีนที่มีมากกว่า 3 คำขึ้นไปกับสำนวนไทยที่มีคำว่าเงิน ทอง และของมีค่าในภาษาไทย

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะรูปแบบทั่วไปของสำนวนที่มีคำว่าเงิน ทองและของมีค่าในภาษาจีนกับภาษาไทย มีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันในด้านการใช้คำว่าเงิน ทองและของมีค่าคำเดียวในสำนวน และการใช้คำว่าเงิน ทองและของมีค่าสองคำในสำนวน ส่วนผลการศึกษาเปรียบเทียบความหมายของสำนวนจีนที่มีคำว่าเงิน ทองและของมีค่ากับสำนวนไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกันสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันและใช้คำว่าเงิน ทองและของมีค่าเหมือนกัน สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่คำว่าเงิน ทองและของมีค่าที่ใช้ต่างกัน และสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่สำนวนไทยไม่ได้กล่าวถึงคำว่าเงิน ทองและของมีค่า

กณิกนันต์ โยธานะ (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “chī” กับสำนวนไทยที่มีคำว่า “กิน” เพื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะร่วมและลักษณะต่างของสำนวนที่มีคำว่า “กิน” ในทั้งสองภาษา ซึ่งการเปรียบเทียบความหมายดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเหมือนและแตกต่างกันของชาวจีนและชาวไทยในด้านสภาพแวดล้อม สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ทศนคติและค่านิยมต่างๆ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนจีน จะเห็นได้ว่าสำนวนจีนส่วนใหญ่มักสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อม สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาและคุณธรรมจริยธรรมและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งต่างๆของชาวจีน ทั้งนี้ถือเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยอย่างมากสำหรับการเป็นแนวทางวิเคราะห์ความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน

4.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขจีน

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขจีน พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

จิตรรา ก่อมนันทเกียรติ (2544) ได้เขียนหนังสือ ความรู้เรื่องเงินจากตัวเลข เสนอเนื้อหาแนวคิดของคนจีน สะท้อนผ่านถ้อยคำจีนภาษาแต้จิ๋วที่เกี่ยวข้องกับตัวเลข ตั้งแต่เลข 1-9,10,100,1000,10000 อาทิ เลข10 เป็นเลขปริมาณมาก คำว่าสิบจึงเป็นสำนวนหมายความว่ามากมาย นอกจากนี้เลขสิบยังสามารถให้ความรู้ถึงวิถีชีวิตและระบบคิดของคนจีนโบราณ ให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาและวรรณกรรม ให้ความรู้เรื่องธรรมชาติวิทยา และคำเลขสิบเป็นคำเรียกสิ่งของเป็นต้น ส่วนเลขหนึ่ง มักปรากฏการใช้ในรูปสำนวนมงคล ข้อคิด ต่ำแสบ เปรียบเปรย หรือมาจาก

ตำนาน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่าตัวเลขมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับวิถีชีวิตของมนุษย์ทั้งในทั้งด้านดีและไม่ดี ซึ่งก่อให้เกิดรูปแบบของความนิยมในตัวเลขที่แตกต่างกัน

เกตมาตุ ดวงมณี (2553) เขียนบทความเรื่อง ตัวเลขกับความหมายแฝงในวัฒนธรรมจีน เสนอเนื้อหาอิทธิพลของตัวเลขที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมจีน เนื่องด้วยตัวเลขเป็นสิ่งทุกคนคุ้นเคยเป็นอย่างดีมาตั้งแต่เด็กจนโตประกอบกับคำพ้องเสียงของตัวเลขในสำเนียงจีนบังเอิญสัมพันธ์คล้องจองกับเสียงของคำนั้นๆ อาทิ เลข 8 มีเสียงอ่านว่า“ปา”ซึ่งไปคล้ายกับเสียงอ่าน“ฟา”ของคำว่า“发财”ฟาไฉ”ที่มีความหมายว่าความร่ำรวยและเป็นสัญลักษณ์ของอินฟินิตี้หรือการไม่มีที่สิ้นสุดจึงเป็นเหตุให้คนส่วนใหญ่นิยมใช้เลข8 อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า ตัวเลขเข้ามาอิทธิพลกับชีวิตผู้คน เนื่องด้วยความหมายแฝงในวัฒนธรรมจีน ส่งผลให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับศาสตร์ตัวเลขในวัฒนธรรมจีนที่มีทั้งความหมายมงคลและไม่มงคล ทั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดของคนจีนได้อย่างชัดเจน

อารีย์ พรหมรอด (2555) เขียนบทความเรื่อง ความหมายแฝงของตัวเลข “一”yī หนึ่งในภาษาจีน เพื่อศึกษาความหมายแฝงของตัวเลข “一”yī หนึ่งในภาษาจีน ผลการศึกษาวิเคราะห์ความหมายของตัวเลข “一” yī หนึ่ง แสดงให้เห็นว่าตัวเลข “一” yī หนึ่ง นอกจากจะสื่อความหมายพื้นฐานหมายถึง“หนึ่ง” จำนวนที่มีค่าน้อยที่สุดแล้ว ยังคงให้ความหมายแฝงอื่นๆด้วย ทั้งนี้ “一” yī หนึ่ง ทำหน้าที่เป็นหน่วยคำเพื่อประกอบกับหน่วยคำอื่นสร้างคำประสมหรือสำนวน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่าคำว่า “一” yī หนึ่ง ยังคงให้ความหมายได้หลากหลาย ทั้งสื่อความหมายถึงจำนวนได้โดยตรง และความแฝงต่างๆ โดยความหมายแฝงดังสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดของคนจีนที่มีต่อตัวเลข “一” yī หนึ่ง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขจีนจีน จะเห็นได้ว่าชาวจีนให้ความสำคัญมากเกี่ยวกับตัวเลข ดังเห็นได้จากการที่สังคมจีนให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเชื่อของตัวเลขจีนที่ให้ความหมายทั้งที่เป็นมงคลและไม่เป็นมงคล จึงกล่าวได้ว่าตัวเลขจีนมีความสัมพันธ์ที่สื่อให้เห็นความคิดชาวจีน ทั้งนี้ถือเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยอย่างมากสำหรับการเป็นแนวทางวิเคราะห์ความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสำนวน งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้สำนวนจีน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำนวนจีน และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขจีนข้างต้น ทำให้เห็นแนวทางการศึกษาความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน และจะให้เห็นว่า การศึกษาที่

เกี่ยวกับความหมายแฝงของตัวเลขจีนยังมีน้อยมาก นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายแฝงของตัวเลขแล้ว จะพบว่า บทความเรื่องความหมายแฝงของตัวเลข “—”yī หนึ่งในภาษาจีน ของ อารีย์ พรหมรอด (2555) ศึกษาความหมายแฝงของตัวเลขในภาษาจีนมีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยนี้ แต่การศึกษาความหมายแฝงของตัวเลขในภาษาจีนของ อารีย์ พรหมรอด ศึกษาเพียงความหมายแฝงของตัวเลข “—”yī หนึ่งในภาษาจีน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าการศึกษาในแง่ความหมายแฝงของทุกตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนยังไม่มีผู้ใดศึกษามา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาลักษณะทั่วไปของสำนวนจีน ในแง่ของโครงสร้างและลักษณะของการใช้คำในสำนวน ตลอดจนภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมจากความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ดังนั้น การทบทวนเอกสารและงานเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องครั้งนี้ นับว่าสร้างองค์ความรู้และขยายขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับความหมายแฝงของตัวเลขในภาษาจีนกับสำนวนมีความสัมพันธ์กัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา “ความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน” ให้ลึกซึ้งต่อไป

5. ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประสงค์จะศึกษาความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน ซึ่งสำนวนที่นำมาใช้และคัดเลือกนั้น คัดเลือกจากหนังสือ 100 สำนวนจีนที่เกี่ยวกับตัวเลข ของอาศรม-จีนวิทยา พิมพ์ปี พ.ศ.2558 ทั้งหมดจำนวน 100 สำนวน

6. วิธีการดำเนินวิจัย

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนจีนที่เกี่ยวกับตัวเลข
2. เก็บรวบรวมสำนวนจีนที่เกี่ยวกับตัวเลข ทั้งเอกสารภาษาไทยและสื่อ อิเล็กทรอนิกส์
3. วิเคราะห์สำนวนจีนที่เกี่ยวกับตัวเลขและจำแนกหมวดหมู่ตามความหมาย ประกอบกับการเขียนบรรยายเกี่ยวกับความหมายแฝง
4. เรียบเรียงผลการศึกษาในรูปแบบของบทความวิจัย

7. นิยามคำศัพท์

สำนวนจีน	หมายถึง	ถ้อยคำใช้ที่สั้น กะทัดรัด ส่วนใหญ่ประกอบด้วย 4 คำ มีความหมายเฉพาะตัว ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความหมายได้
ความหมายแฝง	หมายถึง	คำที่มีความหมายโดยนัย แฝงความหมายอื่น ความหมายเดิม

8. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ผู้วิจัยเริ่มดำเนินงานวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561 จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 10 เดือน

กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินงาน 10 เดือน									
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
1. ทบทวน วรรณกรรมที่ เกี่ยวข้อง										
2. เก็บรวบรวม ข้อมูลเบื้องต้น										
3. เขียนโครงร่าง งานวิจัย										
4. เก็บรวบรวม ข้อมูล										
5. สรุปผลการวิจัย										
6. จัดทำบทความ วิจัยสมบูรณ์										

9. ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน จำนวน 100 สำนวน โดยพิจารณาจากความหมายของสำนวนเป็นเกณฑ์การแบ่งกลุ่ม สามารถจัดกลุ่มทางความหมายได้ 9 กลุ่มความหมาย ดังต่อไปนี้

- 9.1 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์
- 9.2 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์
- 9.3 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ
- 9.4 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับจำนวน
- 9.5 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับคน
- 9.6 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับอวัยวะ
- 9.7 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับช่วงเวลา
- 9.8 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
- 9.9 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับพื้นที่

9.1 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์

ในงานวิจัยนี้พบความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์ 2 กลุ่มความหมายย่อย ดังนี้

9.1.1 สิ่งที่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรม

9.1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

9.1.1 สิ่งที่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรม

พฤติกรรม มีความหมายว่า การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2554, 2556: 816)

9.1.1.1 สื่อความหมาย เสมอต้นเสมอปลาย

ได้แก่ เลข1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一	来	二	去
Yī	lái	èr	qù
หนึ่ง	มา	สอง	ไป
	ไปๆ	มาๆ	

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:26)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงผลของการกระทำหรือความสัมพันธ์ที่เกิดมาจากกระทำกัน
อย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่ง

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “เสมอต้นเสมอปลาย” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 1
สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าว
มาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.1.2 สื่อความหมาย ชัดเจน เด็ดขาด

ได้แก่ เลข1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 清 二 楚
Yī qīng èr chǔ
หนึ่ง ไส สอง เป็นระเบียบ
ชัดเจนแจ่มแจ้ง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:27)

สำนวนนี้ กล่าวถึงสถานการณ์ที่มีความชัดเจน เห็นและเข้าใจง่าย

一 是 一, 二 是 二
Yī shì yī, èr shì èr
หนึ่ง คือ หนึ่ง สอง คือ สอง
ตรงไปตรงมา

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:29)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการกระทำที่มีหลักการชัดเจน แน่วแน่

ได้แก่ เลข 4 “四” Sì (ซี) สี่

四 平 八 稳
Sì píng bā wěn
สี่ สงบ แปร นิ่ง มั่นคง
สงบนิ่ง/มั่นคง/นิ่งสนิท/ ราบเรียบ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:74)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการกระทำที่มีความแน่วแน่ ยืนหยัดมั่นคง

ได้แก่ เลข 6 “六” Liù (ลิ่ว) หก

六 亲 不 认
Liù qīn bù rèn
หก ญาติ ไม่ รู้จักหรือยอมรับ
ไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์ ส่วนตัวใดๆ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:91)

สำนวนนี้ มีทั้งความหมายที่เป็นไปทางเชิงบวกและลบ ในเชิงบวก คือใช้อธิบายถึงลักษณะบุคคลที่มีความยุติธรรมชัดเจน ส่วนเชิงลบ คือคนที่ไม่สนใจผู้อื่น

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ชัดเจน” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 2 สำนวน , เลขสี่ จำนวน 1 สำนวน , เลขหก จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.1.3 สื่อความหมาย คาดการณ์ได้อย่างใกล้เคียง

ได้แก่ เลข 8 “八” Bā (แปด)

八	九	不	离	十
Bā	jiǔ	bù	lí	shí
แปด	เก้า	ไม่	ห่าง	สิบ

ใกล้เคียงมาก/เกือบทั้งหมด

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:108)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการคาดคะเนสิ่งต่างๆได้ค่อนข้างใกล้เคียงมากที่สุด

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “การคาดการณ์ได้อย่างใกล้เคียง” พบว่ามี เลขแปด จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.1.4 สื่อความหมาย การกระทำรวมกันเป็นหนึ่งเดียว

ได้แก่ เลข 1 “一” Yī (หนึ่ง)

一	唱	一	和
yī	chàng	yī	hé
หนึ่ง	ขับร้อง	หนึ่ง	ประสานด้วยกัน

เข้ากันเป็นปึกเป็นขลุ่ย

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:11)

สำนวนนี้ เปรียบได้กับการกระทำที่สอดรับกับบราวกับเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ใช้ได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ส่วนใหญ่มักใช้ในเชิงลบมากกว่า

ได้แก่ เลข 7 “七” Qī (ฉี) เจ็ด

七 拼 八 凑
Qī pīn bā còu
เจ็ด ปะติดปะต่อ แปะ ผสม

ผสมปนเปไปหมด / รวบรวมกันคนละเล็กคนละน้อย / ปะติดปะต่อกัน

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:100)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่ถูกนำมารวมอยู่ด้วยกัน

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “การกระทำรวมกันเป็นหนึ่งเดียว” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 1 สำนวน , เลขเจ็ดจำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.1.5 สื่อความหมาย แบบแผนตามขั้นตอน

ได้แก่ เลข 1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 板 一 眼
Yī bǎn yī yǎn

หนึ่ง จังหวะเสียงหนัก หนึ่ง จังหวะที่เบา

เป็นระบบระเบียบ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:12)

สำนวนนี้ ใช้เสียงดนตรีที่เป็นจังหวะเปรียบเกี่ยวกับช่วงการพูดและการกระทำที่มีเป็นความเป็นแบบแผนขั้นตอน

一 五 一 十
Yī wǔ yī shí
หนึ่ง ห้า หนึ่ง สิบ

แจกแจงอย่างละเอียด (ถี่ถ้วน)

เพิ่มเติม เริ่มต้นมาจากวิธีการนับตัวเลขของชาวจีน ที่ลงท้ายด้วยเลขห้าและสิบ

ทั้งนี้เพื่อความสะดวกต่อการนับจำนวนสิ่งของ อาทิ ห้า สิบ สิบห้า

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:13)

สำนวนนี้ใช้การวิธินับตัวเลขดังกล่าวเพื่อความละเอียดแม่นยำ จึงสรุปได้ว่าสำนวนนี้ ถูกนำมาใช้เปรียบเทียบเพื่อกล่าวถึงเหตุการณ์ที่มีความละเอียดถี่ถ้วนเช่นกัน

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “แบบแผนตามขั้นตอน” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 2 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลข ดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะ มีความหมายว่า เครื่องหมายหรือสิ่งชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะ ประจำ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554, 2556: 263)

9.1.2.1 สื่อความหมาย คุณธรรม ข้อคิด

ได้แก่ เลข1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 物 降 一 物

Yī wù xiáng yī wù

หนึ่ง สิ่งของ ปราบให้สยบ หนึ่ง สิ่งของ

สิ่งหนึ่งย่อมข่มอีกสิ่งหนึ่ง (เพราะแพ้ทางกันตามธรรมชาติ)

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:20)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสัจจะของโลกมักมีหนึ่งสิ่งอย่างข่มอีกสิ่งอยู่เสมอ

一 言 既 出, 驷 马 难 追

Yī yán jì chū, sì mǎ nán zhuī

หนึ่ง คำพูด แล้ว ออก สี่ ม้า ยาก ตาม

เมื่อพูดออกไปแล้วคำพูดเป็นนายเรา

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:34)

สำนวนนี้ สอนให้ผู้พูดรู้จักคิดก่อนพูดให้มากๆ เพราะสิ่งใดที่พูดออกไปแล้วไม่สามารถย้อนคืนได้ ทั้งนี้คำพูดยังให้ทั้งคุณและโทษแก่ตัวผู้พูดอีก

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 从 四 德
Sān cóng sì dé
สาม จาก สี่ คุณธรรม
สามเชื้อฟงสี่จรรยา

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:54)

สำนวนนี้ ใช้บรรยายเกี่ยวกับหลักคุณธรรมที่ควรมี

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “คุณธรรม ข้อคิด” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 2 สำนวน , เลขสาม จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.2 สื่อความหมาย ความมุ่งมั่น การกระทำที่ประสบความสำเร็จ

ได้แก่ เลข1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 步 一 个 脚 印
Yī bù yī gè jiǎo yìn
หนึ่ง ก้าวเท้า หนึ่ง คน รอยเท้า
ทำอย่างจริงจังจนเกิดผล

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:22)

สำนวนนี้ นำรอยเท้ามาเปรียบเปรยเนื่องด้วยปกติเมื่อคนเราก้าวเท้าไปหนึ่งก้าว มักปรากฏรอยเท้าตามมาให้เห็นอยู่เสมอ ดังนั้นสำนวนนี้จึงใช้อธิบายเกี่ยวกับการลงมือทำอย่างจริงจังจนทำให้เกิดผลตามมาอย่างโดยตรง

一 不 做 , 二 不 休
Yī bù zuò , èr bù xiū
หนึ่ง ไม่ ทำ สอง ไม่ พักผ่อน
เมื่อจะทำแล้ว ต้องทำให้ถึงที่สุด

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:24)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงเมื่อจะลงมือทำสิ่งใดแล้วจะต้องทำให้เต็มที่

ได้แก่ เลข 5 “五” Wǔ (อู่) ห้า

过 五 关, 斩 六 将
Guò wǔ guān, zhǎn liù jiàng

ตะลุย ห้า ด่าน สังหาร หก แม่ทัพ
ฝ่าฟันอุปสรรคมากมาย

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:86)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีความกล้าหาญที่สามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้

ได้แก่ เลข 10 “十” Shí (สิ่ว) สิบ

十 拿 九 稳
Shí ná jiǔ wěn

สิบ หยิบจับ เก้า มั่นคงแข็งแรง
มั่นใจเก้าในสิบ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:114)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีจิตใจมุ่งมั่นมากกับเรื่องๆ หนึ่งมาก

ได้แก่ เลข 100 “百” Bǎi (ป๋าย) ร้อย

百 折 不 挠
Bǎi zhé bù náo

ร้อย ล้มเหลว ไม่ ยอม
ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:126)

สำนวนนี้ กล่าวถึงบุคคลที่มีจิตใจแน่วแน่มั่นคง ไม่ยอมแพ้ง่ายๆ มุ่งมั่นในสิ่งที่ทำ

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ความมุ่งมั่น การกระทำที่ประสบความสำเร็จ” พบว่ามีเลขห้า จำนวน 1 สำนวน , เลขสิบ จำนวน 1 สำนวน , เลขร้อย จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.3 สื่อความหมาย ฉลาด มีความสามารถ

ได้แก่ เลข 1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 目 十 行
Yī mù shí háng
หนึ่ง มองดู สิบ บรรทัด
อ่านหรือดูได้อย่างรวดเร็ว

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:35)

สำนวนนี้ อธิบายถึงความสามารถของบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 头 六 臂
Sān tóu liù bì
สาม หัว หก แขน

มีอิทธิฤทธิ์กล้าแกร่ง/เก่งกาจมีความสามารถ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:62)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีความสามารถพิเศษที่โดดเด่นกว่าผู้อื่น

ได้แก่ เลข 6 “六” Liù (ลิ่ว) หก

眼 观 六 路 耳 听 八 方
Yǎn guān liù lù ěr tīng bā fāng
ตา มอง หก ทาง หู ฟัง แปด ทิศ
ฉลาดและช่างสังเกต หูไวตาไว

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:90)

สำนวนนี้ เปรียบเปรยการมองเห็นด้วยตาพร้อมกันทั้งหกด้านในเวลาเดียวกัน เปรียบได้กับ
ลักษณะของคนฉลาดช่างรอบรู้ หรือ ลักษณะที่ดีของคนที่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง

ได้แก่ เลข 7 “七” Qī (ชี) เจ็ด

七 步 之 才

Qī bù zhī cái

เจ็ด ก้าว เหมือน ทักษะความสามารถ

อัจฉริยภาพทางกวีนิพนธ์

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:102)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีความสามารถพิเศษหรือพรสวรรค์ทางกวีนิพนธ์

ได้แก่ เลข 8 “八” Bā (ปา) แปด

八 面 玲 珑

Bā miàn líng long

แปด ด้าน ฉลาด

ฉลาดพูด/ปรับตัวได้กับทุกสถานการณ์/รู้จักวางตัว

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:106)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงลักษณะนิสัยของคนที่รู้จักการปรับตัวให้เข้าได้กับทุกเรื่อง

ได้แก่ เลข 1000 “千” Qiān (เชียน) พัน

千 虑 一 得

Qiān lǜ yī dé

พัน พิจารณา หนึ่ง ได้ผล

คิดแล้วคิดอีกจนได้สิ่งที่ประโยชน์

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:133)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการพิจารณาอยู่หลายครั้งจนเกิดประโยชน์

千 虑 一 失

Qiān lǜ yī shī

พัน พิจารณา หนึ่ง ผิดพลาด

สี่ห้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:134)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายเปรียบเปรยถึงบุคคลที่ฉลาดแม้จะมีการคิดให้ถี่ถ้วนมากสักเพียงใด ถึงอย่างไรก็ต้องมีข้อผิดพลาดสักบ้างครั้ง

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ฉลาดมีไหวพริบ มีความสามารถ” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 1 สำนวน , เลขสาม จำนวน 1 สำนวน , เลขหก จำนวน 1 สำนวน , เลขเจ็ด จำนวน 1 สำนวน , เลขแปด จำนวน 1 สำนวน , เลขพัน จำนวน 2 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.4 สื่อความหมาย การเสียดสี

ได้แก่ เลข 2 “两” Liǎng (เหยียง) สอง

两 肋 插 刀

Liǎng lèi chā dāo

สอง ซี่โครง เสียบแทง มีด

เสียงอันตรรายและยอม เสียดสีเพื่อเพื่อน

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:45)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงคนที่มีลักษณะกล้าหาญพร้อมที่จะเสียงอันตรรายไปจนถึงขั้นยอมสละชีพตัวเองเพื่อนผู้อื่นได้

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “การเสียดสี” พบว่ามีเลขสอง จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.5 สื่อความหมาย กระทำแล้วได้ประโยชน์สองอย่าง

ได้แก่ เลข 1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 箭 双 雕

yì jiàn shuāng diāo

หนึ่ง ลูกธนู คู่ นกอินทรี

ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:28)

สำนวนนี้ กล่าวถึงการอุปมาที่กระทำแค่เพียงครั้งเดียวแต่ได้ผลตอบสนองถึงสองสิ่ง

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “กระทำแล้วได้ประโยชน์สองอย่าง” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.6 สื่อความหมาย เป็นประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย

ได้แก่ เลข 2 “两” Liǎng (เหยียง) สอง

两 全 其 美

Liǎng quán qí měi

สอง ครบ สรรพนามบุรุษที่3 งดงาม

ดีต่อทั้งสองฝ่าย/ได้กับ ได้/ได้ทั้งขึ้นทั้งล่อง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:46)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์แก่ทั้งคู่หรือทั้งสอง

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “เป็นประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย” พบว่ามีเลขสองจำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.7 สื่อความหมาย ความสามัคคี

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 个 臭 皮 匠, 赛 过 诸 葛 亮

Sān gè chòu pí jiàng, sài guò zhū gé liàng

สาม คน ช่างหนังผู้ไม่เอาไหน แข่งชนะ จู๊กัดเหยียงหรือขงเบ้ง

ช่างหนังผู้ไม่เอาไหนสามคน ยังเอาชนะขงเบ้งได้

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:68)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงยังมีจำนวนคนมากขึ้นเท่าไร ก็เท่ากับจะมีปัญญาเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น หลายคนช่วยกันปรึกษาย่อมส่งผลดีกว่าคนเดียวแน่นอน

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ความสามัคคี” พบว่ามีเลขสาม จำนวน 1 จำนวน
ที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้
อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.8 สื่อความหมาย ความแข็งแรง

ได้แก่ เลข 5 “五” Wǔ (อู่) ห้า

五 大 三 粗

Wǔ dà sān cū

ห้า ใหญ่ สาม หนาหรือใหญ่

กำยำล่ำสัน

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:78)

จำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีลักษณะร่างกายแข็งแรง

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ความแข็งแรง” พบว่ามีเลขห้า จำนวน 1 จำนวน
ที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้
อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.9 สื่อความหมาย รอดชีวิต

ได้แก่ เลข 9 “九” Jiǔ (จิว) เก้า

九 死 一 生

jiǔ sǐ yī shēng

เก้า ตาย หนึ่ง ชีวิต

เสี่ยงเป็นเสี่ยงตาย

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:111)

จำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงคนหรือสิ่งมีชีวิต ที่ผ่านพ้นภัยอันตรายมาได้อย่างปลอดภัย

ได้แก่ เลข 1000 “千” Qiān (เซียน) พัน

千 钧 一 发

qiān jūn yī fā

พัน หน่วยวัดจีน หนึ่ง เส้นผม

ชีวิตแขวนอยู่บนเส้นด้าย

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:131)

สำนวนนี้ ใช้บรรยายถึงสถานการณ์ที่เข้าขั้นวิกฤติรอดชีวิตมาอย่างเฉียดฉิว

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “การรอดพ้นหรือผ่านพ้นอย่างเฉียดฉิว” พบว่ามีเลขเก้า จำนวน 1 สำนวน , เลขพัน จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.10 สื่อความหมาย ความสมบูรณ์ เพียบพร้อม

ได้แก่ เลข 5 “五” Wǔ (อู่) ห้า

五 谷 丰 登, 六 畜 兴 旺

Wǔ gǔ fēng dēng, liù chù xīng wàng

ธัญพืชทั้งห้า เก็บเกี่ยวผลผลิตมากมาย สัตว์เลี้ยงในบ้านทั้งหก เจริญรุ่งเรือง

พืชและสัตว์ให้ผลผลิต มากมาย ชีวิตสมบูรณ์ พูนสุข

เพิ่มเติม 五谷 ธัญพืชทั้งห้า อาทิ ข้าวฟ่าง ลูกเดือย ข้าวสาลี ข้าวเจ้า ถั่ว ส่วน 丰登 คือ การเก็บเกี่ยวผลผลิตมากมาย ส่วน 六畜 คือสัตว์เลี้ยงในบ้านทั้งหก อาทิ วัว แพะ ม้า หมู หมา ไก่ และ 兴旺 คือ เจริญรุ่งเรือง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:88)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงวิถีชีวิตของเกษตรกรที่หวังให้พืชและสัตว์มีผลผลิตให้มากมาย เพื่อที่จะได้มีชีวิตที่สุขสมบูรณ์ นอกจากนี้สำนวนดังกล่าวยังใช้อวยพรอีกด้วย

ได้แก่ เลข 10 “十” Shí (สิบ) สิบ

十 全 十 美

Shí quán shí měi

สิบ ทั้งหมด สิบ สวยงาม

สมบูรณ์แบบ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:116)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงคนหรือสิ่งต่างๆรอบตัวที่มีความสมบูรณ์พร้อมในทุกเรื่อง

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ความสมบูรณ์ เพียบพร้อม” พบว่ามี เลขห้า จำนวน 1 สำนวน , เลขสิบ จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึง นำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.11 สื่อความหมาย มีอิทธิพล อำนาจ

ได้แก่ เลข 100 “百” Bǎi (ร้อย) ร้อย

百 足 之 虫, 死 而 不 僵

Bǎi zú zhī chóng, sǐ ér bù jiāng

ร้อย เท้า ต่อมา แมลง ตาย ถึง ไม่ แข็งทื่อ

แม้จะพ่ายแพ้หรือเปลี่ยงปล้ำ แต่พลังอำนาจยังคงอยู่

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:127)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีอำนาจและกลุ่มอิทธิพลที่แม้จะพ่ายแพ้ไปเพียงใด แต่ความมียุทธิพลก็ยังคงอยู่

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “อิทธิพล อำนาจ” พบว่ามีเลขร้อย จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าว มาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.12 สื่อความหมาย มีคุณค่า

ได้แก่ เลข 1000 “千” Qiān (เซียน) พัน

千 里 鹅 毛
Qiān lǐ é máo
พัน ลี้ ห่าน เส้นขน

สิ่งของเล็กๆน้อยๆ แต่มีความหมายและคุณค่าอย่างมาก

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:132)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งของเพียงเล็กๆที่มีคุณค่าและประโยชน์มาก

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “มีคุณค่า” พบว่ามีเลขพัน จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.1.2.13 สื่อความหมาย จำเป็น ต้องการอย่างเร่งด่วน

ได้แก่ เลข 10000 ”万” Wàn (ว่าน) หมื่น

万 不 得 已
Wàn bù dé yǐ

หมื่น ไม่มีวิธีอื่นหรือไม่ทำเช่นนี้ไม่ได้

จำเป็นจริงๆ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:137)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสถานการณ์ที่จำเป็น เลือกไม่ได้ต้องจำยอมทำ

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ความจำเป็น” พบว่ามีเลขหมื่น จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2. กลุ่มความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์

ในงานวิจัยนี้พบความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ 2 กลุ่มความหมายย่อย ดังนี้

9.2.1 สิ่งที่ไม่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรม

9.2.2 คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์

9.2.1 สิ่งที่ไม่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรม

9.2.1.1 สื่อความหมาย ความสับสน วุ่นวาย

ได้แก่ เลข1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 哭 二 闹 三 上 吊

Yī kū èr nào sān shàng diào

หนึ่ง ร้องไห้ สอง โวยวาย สาม แขนงคอตาย

ตีโพยตีพายโวยวายหาเรื่อง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:30)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงพฤติกรรมของสตรีที่ชอบเอาแต่ใจตนเอง

一 国 三 公

Yī guó sān gōng

หนึ่ง ประเทศ สาม เจ้าผู้ครองรัฐ

หนึ่งรัฐสามกษัตริย์

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:31)

สำนวนนี้ อธิบายถึงการมีเจ้านายหลายคนทำให้ลูกน้องรู้สึกอึดอัดใจว่าจะเชื่อฟังคำสั่งของใครดี

ได้แก่ เลข 7 “七” Qī (ชี) เจ็ด

七 手 八 脚

Qī shǒu bā jiǎo

เจ็ด มือ แปด เท้า

ชุลมุนวุ่นวาย/อูตลุด

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:97)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการกระทำกิจกรรมที่มีผู้คนมากมายกำลังชุลมุน

七 嘴 八 舌
 Qī zuǐ bā shé
 เจ็ด ปาก แปด ลิ้น
 เซ่งแซ่/อ้ออึ้ง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:98)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสถานการณ์ที่ผู้พูดพูดคุยกันเสียงดังอ้ออึ้งไปหมด

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ความสับสนวุ่นวาย” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 2 สำนวน , เลขเจ็ด จำนวน 2 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.1.2 สื่อความหมาย หลีกเลียง

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

退 避 三 舍
 Tuì bì sān shě

ถอยหลัง หลบหลีก สาม หน่วยเดินทัพของทหารจีนโบราณ

พยายามถอยให้ (เพื่อเลี่ยงการปะทะ)

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:66)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการที่จะพยายามหลีกเลียงหรือเผชิญหน้ากับการปะทะ/ความจริง

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “หลีกเลียง” พบว่ามีเลขสาม จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.1.3 สื่อความหมาย สิ้นหวัง ไร้แรงบันดาลใจ

ได้แก่ เลข 100 “百” Bǎi (ป่าย) ร้อย

百 无 聊 赖

Bǎi wú liáo lài

ร้อย ไม่มี สิ่งยึดเหนี่ยว

เป้าหมายสุดขีด

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:125)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงจิตใจที่เหนื่อยหน่าย ไร้ที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

ได้แก่ เลข 10000 “万” Wàn (ว่าน) หมื่น

万 念 俱 灰

Wàn niàn jù huī

หมื่น ความคิด ทั้งหมด ผิดหวัง

หมดอาลัยตายอยาก

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:138)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีจิตใจหมดหวัง ท้อแท้ในชีวิต เนื่องจากเจอเรื่องเลวร้ายมากระทบใจอย่างหนัก

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “สิ้นหวัง ไร้แรงบันดาลใจ” พบว่ามี เลขร้อย จำนวน 1 สำนวน , เลขหมื่น จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัย จึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.1.4 สื่อความหมาย แบ่งแยก ตัดออกจากกัน

ได้แก่ เลข 1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 刀 两 断

Yī dāo liǎng duàn

หนึ่ง มีด สอง หัก

ตัดขาดจากกัน

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:15)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการตัดขาดความสัมพันธ์อย่างเด็ดขาด ไม่โยยดี

一 分 为 二
Yī fēn wéi èr
หนึ่ง แบ่ง เป็นคือ สอง
หนึ่งแบ่งเป็นสอง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:33)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวได้ถึงความหมายที่มีสองนัยยะ คือการแบ่งหนึ่งเป็นสองและการแยกแยะให้ชัดเจน

ได้แก่ เลข 4 “四” Sì (สี่) สี่

四 分 五 裂
Sì fēn wǔ liè
สี่ แบ่ง ห้า แยกแยก
แตกแยก/แตกเป็นเสี่ยงๆ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:71)

สำนวนนี้ ใช้เปรียบเปรยถึงสิ่งที่แตกแยกออกจากกัน ไม่มีการรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “แบ่งแยก ตัดออกจากกัน” พบว่ามีเลขหนึ่งจำนวน 1 สำนวน , เลขสี่ จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2 คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์

9.2.2.1 สื่อความหมาย ยากจน

ได้แก่ เลข1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 穷 二 白
Yī qióng èr bái
หนึ่ง ยากจน สอง ว่างเปล่า
ยากจนและล้าหลัง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:25)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสถานการณ์หรือสภาพเศรษฐกิจย่ำแย่ เนื่องด้วยการขาดแคลนทุนทรัพย์

ได้แก่ เลข 10000 “万” Wàn (ว่าน) หมื่น

万 水 千 山

Wàn shuǐ qiān shān

หมื่น น้ำ พัน ภูเขา

หนทางยาวไกลและเต็มไปด้วยอุปสรรค

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:141)

สำนวนนี้ ใช้แม่น้ำลำธารและภูเขาที่มากมายมาเปรียบเทียบกับหนทางแห่งความยากลำบาก

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ยากลำบาก” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 1 สำนวน , เลขหมื่น จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2.2 สื่อความหมาย ทักษะระดับกลางๆ

ได้แก่ เลข 2 “二” Èr (เอ้อ) สอง

二 把 刀

Èr bǎ dāo

สอง ด้าม มีด

มีความรู้ ฝีมือหรือทักษะแฉ่งๆปลาๆ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:37)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีความรู้แค่เล็กน้อย ไม่รู้จริง ยังไม่ชำนาญมากพอ

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ทักษะระดับกลางๆ” พบว่ามีเลขสอง จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2.3 สื่อความหมาย การกระทำที่ไม่เอาไหน ไม่จริงจัง

ได้แก่ เลข 2 “二” Èr (เอ้อ) สอง

二 流 子

èr liú zi

สอง อันธพาล

อันธพาล/คนเสเพล

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:42)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เอาการเอางาน ทำตัวเหลวไหล

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 天 打 鱼, 两 天 晒 网

Sān tiān dǎ yú, liǎng tiān shài wǎng

สาม วัน จับปลา สอง วัน ตากแห

ทำๆหยุดๆ ไม่ต่อเนื่องจริงจัง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:67)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการกระทำที่ขาดความสม่ำเสมอ ไม่ต่อเนื่อง ไม่จริงจัง

ได้แก่ เลข 8 “八” Bā (ปา) แปด

八 字 没 一 撇

Bā zì méi yī piě

แปด ตัวหนังสือ ไม่ได้ หนึ่ง เส้นลากซ้ายในลำดับขีด

ยังไม่ได้เริ่ม ยังไม่คืบหน้า

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:107)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงเรื่องราวหรือการลงมือทำที่ยังไม่มีความคืบหน้าใดเลย โดยนำการเขียนเลขแปดที่ยังไม่ได้เริ่มเขียนเส้นลากซ้ายมาเปรียบเทียบ (โดยเลขแปดในภาษาจีนประกอบด้วยเส้นสองเส้น ต้องเริ่มเขียนเส้นลากซ้ายก่อน แล้วค่อยเขียนเส้นลากขวา)

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “การกระทำที่ไม่เอาไหน ไม่จริงจัง” พบว่ามีเลขสอง จำนวน 1 ส่วน , เลขสาม จำนวน 1 ส่วน , เลขแปด จำนวน 1 ส่วนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2.4 สื่อความหมาย ไม่มีความจริงใจ

ได้แก่ เลข 2 “两” Liǎng (เหลียง) สอง

两 面 三 刀

Liǎng miàn sān dāo

สอง ด้าน สาม มีด

หน้าไหว้หลังหลอก

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:44)

ส่วนนี้ ใช้กล่าวถึงนิสัยบุคคลที่ต่อหน้ามีพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ลับหลังมีพฤติกรรมอีกอย่างหนึ่ง

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 心 二 意

Sān xīn èr yì

สาม จิตใจ สอง ความเห็น

โลเล/วอกแวก/ไม่ซื่อตรง/ไม่แน่วแน่

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:49)

ส่วนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีจิตใจไม่มั่นคง ไม่แน่นอน ไม่ซื่อตรงมีความคิดเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ไม่มีความจริงใจ” พบว่ามีเลขสอง จำนวน 1 ส่วน , เลขสาม จำนวน 1 ส่วนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2.5 สื่อความหมาย ถึงแก่ชีวิต

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 长 两 短

Sān cháng liǎng duǎn

สาม ยาว สอง สั้น

อุบัติเหตุหรือเหตุร้ายที่ทำให้ถึงแก่ความตาย

เพิ่มเติม แต่ในกรณีของสำนวน 三长两短 ให้ความหมายไว้ว่า

ขนาดของไม้กระดานโลงศพที่มีขนาดยาวสามแผ่น ขนาดสั้นสองแผ่น

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:51)

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นที่มาของสำนวนนี้โดยเห็นได้จากการใช้คำเกี่ยวกับความตาย อาทิ ไม้กระดานโลงที่ใช้บรรจุศพ ทั้งนี้เพื่อเปรียบเปรยถึงเหตุการณ์ที่ทำให้ถึงแก่ชีวิต

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ถึงแก่ชีวิต” พบว่ามีเลขสาม จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2.6 สื่อความหมาย ภัยอันตราย

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 灾 八 难

Sān zāi bā nán

สาม เภทภัย แปด ความทุกข์ยาก

เหตุเภทภัยต่างๆ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:63)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงเหตุการณ์ภัยพิบัติหรือภัยอันตรายทั้งหลาย

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ภัยอันตราย” พบว่ามีเลขสาม จำนวน 1 ส่วนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2.7 สื่อความหมาย การกระทำที่ถูกเหยียดหยามผู้อื่น

ได้แก่ เลข 5 “五” Wǔ (อู่) ห้า

五 十 步 笑 百 步

Wǔ shí bù xiào bǎi bù

ห้าสิบก้าว หัวเราะเยาะ ร้อยก้าว

หัวเราะเยาะเหยียดคนอื่น ทั้งๆที่ตนเองก็เป็นเช่นเดียวกัน

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:84)

ส่วนนี้ กล่าวถึงบุคคลที่มีพฤติกรรมชอบหัวเราะเยาะหรือดูถูกผู้อื่น โดยไม่ได้คำนึงถึงตนเองก่อนว่าจริงๆแล้วตนเองก็มีจุดบกพร่องไม่ได้ดีไปกว่าผู้อื่นเลย

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “การกระทำที่ถูกเหยียดหยามผู้อื่น” พบว่ามีเลขห้า จำนวน 1 ส่วนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2.8 สื่อความหมาย ความโกรธ

ได้แก่ เลข 7 “七” Qī (ชี) เจ็ด

七 窍 生 烟

Qī qiào liú xuē

เจ็ด รูช่อง เกิดปรากฏ ควัน

โกรธจนควันออกหู

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:96)

ส่วนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีอาการโกรธมากราวกับไฟที่กำลังลุกโชติช่วง จนคล้ายมีควันพวยพุ่งออกมาจากทวารทั้งเจ็ด อย่างไรก็ตามส่วนนี้ยังมีการนำ คำว่า 烟 แปลว่า ควัน มาใช้เปรียบเปรยเพื่อให้เห็นถึงอารมณ์โกรธที่เดือดสุดๆได้ค่อนข้างเห็นภาพชัดเจน

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ความโกรธ” พบว่ามี เลขเจ็ด จำนวน 1 ส่วนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2.9 สื่อความหมาย ขาดสติ กระวนกระวายใจ

ได้แก่ เลข 2 “二” Èr (เอ๋อ) สอง

二 百 五
Èr bǎi wǔ
สอง ร้อย ห้า
คนไม่เต็มบาท

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:39)

ส่วนวนนี้ ใช้เปรียบเทียบกับบุคคลที่มีสติปัญญาไม่ค่อยสมบูรณ์ มีจิตใจไกล่ไปทางบ้างบอๆ

ได้แก่ เลข 6 “六” Liù (ลิ่ว) หก

六 神 无 主
Liù shén wú zhǔ
จิตทั้งหก ไม่มี ผู้ควบคุม
สติไม่อยู่กับเนื้อกับตัว

เพิ่มเติม คือ จิตทั้งหก อาทิ หัวใจ ปอด ตับ ไต ม้าม ฤๅนน้ำดี

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:93)

ส่วนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีอาการตกใจ ขาดสติ คิดไม่ออกทำอะไรไม่ถูก

ได้แก่ เลข 7 “七” Qī (ชี) เจ็ด

七 上 八 下
Qī shàng bā xià
กระวนกระวายใจ (หวาดกลัว)

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:99)

ส่วนวนนี้ อธิบายถึงสภาพจิตใจที่วุ่นกระวนกระวาย ไม่นิ่ง

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ขาดสติ กระวนกระวายใจ” พบว่ามีเลขสองจำนวน 1 จำนวน , เลขหก จำนวน 1 จำนวน , เลขเจ็ด จำนวน 1 จำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2.10 สื่อความหมาย บกพร่อง ชำรุด

ได้แก่ เลข 100 “百” Bǎi (ป๋าย) ร้อย

百 废 待 兴

Bǎi fèi dài xìng

ร้อย เลิกใช้ รอคอย เจริญรุ่งเรือง

เสียหายทรุดโทรมอย่างยิ่ง รอการฟื้นฟู

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:122)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งต่างๆที่อยู่ในสภาพพุดังไร้ประโยชน์หรืองานที่ยังไม่ได้ดำเนินการหรือฟื้นฟูให้เจริญ

百 孔 千 疮

bǎi kǒng qiān chuāng

ร้อย รู พัน แผลเปื่อย

ชำรุดทรุดโทรมอย่างหนัก

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:123)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสิ่งที่ทำลายจนหมดสิ้นไป หรือกล่าวเกี่ยวกับจุดผิดพลาดที่มากมาย

ได้แก่ เลข 10000 “万” Wàn (ว่าน) หมื่น

万 事 俱 备, 只 欠 东 风

Wàn shì jù bèi, zhǐ qiàn dōng fēng

ทุกอย่าง เรียบร้อย เตรียม เพียง ขาด ตะวันออก ลม

ทุกอย่างได้ตระเตรียมไว้พร้อมแล้ว ขาดเพียงสิ่งสำคัญอย่างเดียว

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:139)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ได้เตรียมพร้อมทุกสิ่งไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ติดเงื่อนไขแค่ข้อเดียวเพียงเล็กน้อย การกระทำเหล่านั้นจึงจะสำเร็จไปได้ด้วยดี

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “บกพร่อง ชำรุด” พบว่ามี เลขร้อย จำนวน 1 สำนวน , เลขหมื่น จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.2.2.11 สื่อความหมาย ความปรารถนา

ได้แก่ เลข 7 “七” Qī (ชี) เจ็ด

七 情 六 欲

Qī qíng liù yù

อารมณ์ความรู้สึกแบบปุถุชน

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:101)

เพิ่มเติม ปุถุชน มีความหมายว่า คนที่ยังมีกิเลสหนา สามัญชน ผู้มิได้เป็นพระอรหันต์บุคคล

(พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554, 2556: 748)

สำนวนนี้ใช้อธิบายถึงความรู้สึกแบบคนสามัญธรรมดาทั่วไป ที่ยังมีกิเลส ความต้องการอยู่

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ความปรารถนา” พบว่ามีเลขเจ็ด จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.3 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ

ในงานวิจัยนี้พบความหมายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ 2 กลุ่มความหมายย่อย ดังนี้

9.3.1 สื่อความหมาย เหมือน

9.3.2 สื่อความหมาย แตกต่าง

9.3.1 สื่อความหมาย เหมือน

ได้แก่ เลข1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 模 一 样

yī mú yī yàng

เหมือน แม่พิมพ์ เหมือน แกะ

เหมือนกันอย่างกับแกะ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:14)

สำนวนนี้ กล่าวถึงสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก หรือเปรียบได้กับเป็นสิ่งเดียวกัน

ได้แก่ เลข2 “两” Liǎng (เหลียง) สอง

两 厢 情 愿

Liǎng xiāng qíng yuàn

สอง ข้างฝั่ง ความปรารถนา

ทั้งสองฝ่ายต่างยินยอม พร้อมใจ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:46)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการที่บุคคลทั้งสองฝ่ายตกลงยินยอมพร้อมใจเหมือนกัน

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “เหมือน” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 1 สำนวน และเลขสอง จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.3.2 สื่อความหมาย แตกต่าง

ได้แก่ เลข 4 “四” Sì (ซื่อ) สี่

四 不 像

Sì bù xiàng

สี่ ไม่ เหมือน

ตัวประหลาด/สิ่งประหลาด

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:75)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งที่ไม่สามารถจัดให้อยู่รวมกับประเภทอื่นได้

ได้แก่ เลข 10 “十” Shí (สิบ) ลิบ

十 万 八 千 里

Shí wàn bā qiān lǐ

จำนวนหลักแสน แปด พัน ลี้ (หน่วยวัดระยะทางจีนโบราณ)

แตกต่างกันราวฟ้ากับเหว / ห่างไกลกันลิบลับ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:118)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวเปรียบเทียบถึงสองสิ่งที่แตกต่างกันมากหรือระยะทางที่ไกลห่างกันมาก เช่นกัน

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ความแตกต่าง” พบว่ามีเลขสี่ จำนวน 1 สำนวน และเลขสิบ จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.4 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับจำนวน

ในงานวิจัยนี้พบความหมายเกี่ยวกับจำนวน 3 กลุ่มความหมายย่อย ดังนี้

- 4.1 สื่อความหมาย มากมาย
- 4.2 สื่อความหมาย เล็กน้อย
- 4.3 สื่อความหมาย บ่อยครั้ง

9.4.1 สื่อความหมาย มากมาย

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 教 九 流

Sān jiào jiǔ liú

สาม ศาสนา เก้า สำนัก

ผู้คนสารพัดอาชีพ/ผู้คน สารพัดแบบ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:64)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงลักษณะบุคคลที่มีความหลากหลายรูปแบบ

ได้แก่ เลข 5 “五” Wǔ (อู่) ห้า

五 颜 六 色
Wǔ yán liù sè
ห้า สี หก สี

หลากหลายสีสัน

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:81)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งที่มีสีสันหลากหลายมารวมตัวกัน

五 花 八 门
wǔ huā bā mén

ห้า ลวดลาย แปด ตระกูลหรือสำนักความคิด

หลากหลายประเภท

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:82)

สำนวนนี้ อธิบายถึงสิ่งที่มีความหลากหลายทางด้านลักษณะและประเภท

五 光 十 色
wǔ guāng shí sè
ห้า แสง สิบ สี

แสงสีละลานตา

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:83)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งที่มีแสงและสีสันต่าง ๆ มารวมตัวกัน

ได้แก่ เลข 9 “九” Jiǔ (จิว) เก้า

九 牛 二 虎 之 力
Jiǔ niú èr hǔ zhī lì
เก้า วัว สอง เสือ แรงกำลัง

พลังมหาศาล / แรงแมหาศาล / ความพยายามอย่างสูง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:112)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงแรงกำลังหรือพลังจำนวนมากมาย ทั้งนี้สำนวนนี้ได้รับการนำสัตว์ที่มีพลังกำลังมาก อาทิ วัว เสือมาใช้เปรียบเทียบเปรยในสำนวน

ได้แก่ เลข 1000 “千” Qiān (เขียน) พัน

千 军 万 马
qiān jūn wàn mǎ
พัน ทหาร หมื่น ม้า

กองกำลังจำนวนมหาศาล

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:130)

สำนวนนี้ ใช้เปรียบเทียบถึงการมีจำนวนมากมายโดยใช้ไพร่พลทหารและม้าที่เป็นพาหนะที่จำนวนมากในการรบสมัยก่อนมาเปรียบเปรยในสำนวน

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “มากมาย” พบว่ามีเลขสาม จำนวน 1 สำนวน , เลขห้า จำนวน 3 สำนวน , เลขเก้า จำนวน 1 สำนวน , เลขพัน จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.4.2 สื่อความหมาย เล็กน้อย

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 言 两 语
สาม คำพูด สอง คำพูด
พูดแค่สองสามคำ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:53)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงลักษณะคำพูดที่กล่าวออกมาเพียงเล็กน้อยหรือน้อยนิด

ได้แก่ เลข 9 “九” Jiǔ (จิว) เก้า

九 牛 一 毛
Jiǔ niú yī máo
เก้า วัว หนึ่ง มือ
เรื่องซี้ปะตี๋ว

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:110)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งที่ถือเป็นเรื่องเล็กน้อย

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “เล็กน้อย นิดหน่อย” พบว่ามีเลขสามจำนวน 1 ส่วน , เลขเก้า จำนวน 1 ส่วนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.4.3 สื่อความหมาย บ่อยครั้ง

ได้แก่ เลข 1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一	错	再	错
Yī	cuò	zài	cuò
หนึ่ง	ผิด	ซ้ำ	ผิด
	ผิดซ้ำแล้วซ้ำเล่า		

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:16)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกหรือเป็นอยู่เป็นแบบนี้อยู่ซ้ำไป

一	拖	再	拖
yī	tuō	zài	tuō
หนึ่ง	ดึง	ซ้ำ	ดึง
	ผัดวันประกันพรุ่ง		

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:17)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงลักษณะบุคคลมักชอบเลื่อนนัดอยู่เป็นประจำแล้วครั้งแล้วครั้งเล่า หรือผลัดวันไปเรื่อย

一	而	再,	再	而	三
Yī	ér	zài,	zài	ér	sān
หนึ่ง	ถึง	ซ้ำอีก	ซ้ำอีก	ถึง	สาม
	ซ้ำแล้วซ้ำอีก				

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:32)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการกระทำที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 天 两 头
Sān tiān liǎng tóu
สาม วัน สอง จำนวนครั้ง
บ่อยๆ/แทบจะไม่เว้นวัน

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:52)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสถานการณ์หรือการกระทำที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ

颠 三 倒 四
Diān sān dǎo sì
ล้มลม สาม สลับกัน สี่
สับสนวุ่นวาย/วกไปวนมา

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:56)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงพฤติกรรมและวาทะการพูดที่สับสนวุ่นวายไปมา

三 番 五 次
Sān fān wǔ cì
สาม ครั้ง ห้า ครั้ง
ครั้งแล้วครั้งเล่า

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:57)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวการกระทำที่มักเกิดขึ้นในรูปแบบที่ซ้ำแล้วซ้ำอีก

三 令 五 申
Sān lìng wǔ shēn
สาม คำสั่ง ห้า พูดอธิบาย
สั่งแล้วสั่งอีก/เตือนแล้ว เตือนอีก

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:58)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการสั่งหรือตักเตือนแบบย้ำแล้วย้ำอีก

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “บ่อยครั้ง” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 3 ส่วน , เลขสาม จำนวน 4 ส่วนที่มีความหมายค่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.5 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับคน

ในงานวิจัยนี้พบความหมายเกี่ยวกับคน 2 กลุ่มความหมายย่อย ดังนี้

9.5.1 สื่อความหมาย ผู้หญิง

9.5.2 สื่อความหมาย ญาติเพื่อนฝูง

9.5.1 สื่อความหมาย ผู้หญิง

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三 姑 六 婆

Sān gū liù pó

สาม พี่น้องพ่อที่เป็นผู้หญิง หก หญิงชรา

กลุ่มผู้หญิง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:59)

ส่วนนี้ อธิบายถึงคำเรียกรวมของเหล่าบรรดาญาติที่เป็นกลุ่มสตรีในจีน หรืออาจเปรียบได้กับกลุ่มสตรีที่มาจากความหลากหลายทางอาชีพ

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ผู้หญิง” พบว่ามีเลขสาม จำนวน 1 ส่วนที่มีความหมายค่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.5.2 สื่อความหมาย ญาติเพื่อนฝูง

ได้แก่ เลข 3 “三” Sān (ซาน) สาม

三	亲	六	故
Sān	qīn	liù	gù
สาม	ญาติ	หก	มิตรสหาย

บรรดาญาติมิตร

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:61)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงเหล่าบรรดาญาติและเพื่อนฝูง

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ญาติสนิทมิตรสหาย” พบว่ามีเลขสาม จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าว มาจัดไว้ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.6 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับอวัยวะ

ได้แก่ เลข 5 “五” Wǔ (อู่) ห้า

五	脏	六	腑
Wǔ	zàng	liù	fǔ

อวัยวะภายในที่มีลักษณะตัน อวัยวะภายในที่เป็นช่องหรือโพรง

อวัยวะภายในร่างกาย/ตับไตไส้พุง

เพิ่มเติม อวัยวะภายในร่างกายทางการแพทย์แผนจีน ซึ่งได้แบ่งไว้เป็นสองประเภท คือ

五脏 อวัยวะภายในที่มีลักษณะตันมีอยู่5อย่าง อาทิ หัวใจ ปอด ตับ ม้าม ไต

ส่วน 六腑 อวัยวะภายในที่เป็นช่องหรือโพรงมี6อย่าง อาทิ กระเพาะอาหาร
ถุงน้ำดี ลำไส้เล็ก ลำไส้ใหญ่ กระเพาะปัสสาวะ และอวัยวะที่เป็นหลอดหรือท่อ

(อาศรม-จีนวิทยา,2541:80)

สำนวนนี้ เป็นคำเรียกรวมอวัยวะภายในร่างกายทางการแพทย์แผนจีน

ได้แก่ เลข 7 “七” Qī (ซี) เจ็ด

七 窍 流 血
Qī qiào liú xuè
เจ็ด รูช่อง ไหล เลือด
เลือดออกทางทวารทั้งเจ็ด

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:95)

สำนวนนี้ กล่าวถึงสภาพบุคคลที่มีอาการใกล้ตาย โดยมีเลือดไหลออกจากทางทวาร ทั้งเจ็ดบริเวณบนใบหน้า อาทิ ปาก ตาและหูทั้งสอง รูจมูกทั้งสอง

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “อวัยวะ” พบว่ามีเลขห้า จำนวน 1 สำนวน , เลข เจ็ด จำนวน 1 สำนวน ที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของ ตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.7 กลุ่มความหมายเกี่ยวช่วงเวลา

ในงานวิจัยนี้พบความหมายเกี่ยวกับช่วงเวลา 2 กลุ่มความหมายย่อย ดังนี้

- 7.1 สื่อความหมาย ระยะเวลาอันยาวนาน
- 7.2 สื่อความหมาย ระยะเวลาอันสั้น

9.7.1 สื่อความหมาย ระยะเวลาอันยาวนาน

ได้แก่ เลข 1 “一” Yī (อี) หนึ่ง

一 日 三 秋
Yī rì sān qiū
หนึ่ง วัน สาม ฤดูใบไม้ร่วง
หนึ่งวันตั้งสามปี

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:18)

สำนวนนี้ กล่าวคนที่ไม่ได้พบถึงคนที่ไม่ได้พบกันนาน กว่าที่จะผ่านไปได้หนึ่งวัน รู้สึกนานราว สามปี

ได้แก่ เลข 8 “八” Bā (ปา) แปด

八 辈 子

Bā bèi zi

แปด ชั่วลูกชั่วหลานหรือชาติภพ

หลายภพหลายชาติ/นานนม/สุดๆ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:105)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการกระทำที่ยาวนานใช้เวลานานดังเห็นได้จากการใช้คำว่าชั่วอายุ
เปรียบเปรยในสำนวน

ได้แก่ เลข 10 “十” Shí (สิอ) สิบ

十 年 九 不 遇

Shí nián jiǔ bù yù

สิบ ปี เก้า ไม่ เจอ

หาได้ยาก

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:115)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างที่ไม่ได้เกิดขึ้นหรือพบเจอบ่อย พบได้ยากในชีวิตทั่วไป

十 年 树 木, 百 年 树 人

Shí nián shù mù, bǎi nián shù rén

สิบ ปี ต้นไม้ ต้นไม้ ร้อย ปี ต้นไม้ คน

ปลูกต้นไม้ใช้เวลาสิบปี สร้างคนใช้เวลาร้อยปี

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:120)

สำนวนนี้ ใช้เปรียบเปรยถึงการอบรมสั่งสอนบุคคลต้องใช้ระยะเวลายาวนาน

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ระยะเวลาอันยาวนาน” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน
1 สำนวน เลขแปด จำนวน 1 สำนวน , เลขสิบ จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทาง
เดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.7.2 สื่อความหมาย ระยะเวลาอันสั้น

ได้แก่ เลข 10 “十” Shí (สิบ) สิบ

十 万 火 急

Shí wàn huǒ jí

จำนวนหลักแสน ไฟ ร้อนใจ

แสนจะคับขัน/เร่งด่วนมาก

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:118)

สำนวนนี้ ใช้เปรียบเปรยถึงช่วงเวลาที่เร่งรีบ ด่วน กะทันหันดั่งกับไฟเห็นได้จากการนำคำว่าไฟเข้ามาเปรียบในสำนวน

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “ระยะเวลาอันสั้น” พบว่ามีเลขสิบ จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.8 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง

ได้แก่ เลข 1 “一” Yī (อิ) หนึ่ง

一 波 三 折

Yī bō sān zhé

หนึ่ง เปลี่ยนแปลง สาม หักงอ

พลิกผันไปมา

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:118)

สำนวนนี้ เริ่มมาจากการवादพู่กันจีนที่มีการเขียนตัวอักษรตัวใดไปมา ภายหลังจากกระทำดังกล่าวถึงนำมาใช้เปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดการพลิกผันไปมา รวมไปถึงใช้กล่าวเปรียบถึงการเปลี่ยนแปลงมากมาย

一 朝 天 子 一 朝 臣

Yī zhāo tiān zǐ yī zhāo chén

หนึ่ง ราชวงศ์ โอรสสวรรค์ หนึ่ง ราชวงศ์ ขุนนาง

เปลี่ยนตัวนายก็ต้องเปลี่ยนลูกน้องด้วยเป็นธรรมดา

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:23)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงกรณีการเปลี่ยนตัวของผู้มีอำนาจก็ย่อมต้องเปลี่ยนตัวผู้ที่เป็น
บริวารไปด้วย

ได้แก่ เลข 10000 ”万” Wàn (ว่าน) หมื่น

万 变 不 离 其 宗

Wàn biàn bù lí qí zōng

เปลี่ยนไปมาก ไม่หนีไม่พ้น หลักการหรือแก่นแท้

เปลี่ยนแปลงแค่เพียงรูปแบบ แต่แก่นแท้หรือหลักการยังคงเหมือนเดิม

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:136)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ แต่ยังคงไว้ซึ่งแนวคิดเดิม

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “การเปลี่ยนแปลง” พบว่ามีเลขหนึ่ง จำนวน 2
สำนวน , เลขหมื่น จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำ
ความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

9.9 กลุ่มความหมายเกี่ยวกับพื้นที่

ได้แก่ เลข 4 “四” Sì (ซื่อ) สี่

四 面 八 方

Sì miàn bā fāng

สี่ ด้าน แปด ทิศ

ทั่วทุกสารทิศ

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:72)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงในทุกที่ ทุกแห่งทั่วสารทิศ

四 通 八 达

Sì tōng bā dá

สี่ สัญจรไปมา แปด เข้าถึง

การคมนาคมและการจราจรเชื่อมต่อทั่วถึงกัน

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:73)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการคมนาคมหรือการสื่อสารที่มีความสะดวกรวดเร็ว สามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่

ได้แก่ เลข 5 “五” Wǔ (อู่) ห้า

五 湖 四 海
Wǔ hú sì hǎi

ทั่วทุกหนทุกแห่ง

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงทั่วทุกที่ทั่วทุกแห่ง

(อาศรม-จีนวิทยา, 2541:79)

จากการวิเคราะห์กลุ่มที่สื่อความหมายว่า “พื้นที่” พบว่ามีเลขสี่ จำนวน 2 สำนวน ,เลขห้า จำนวน 1 สำนวนที่มีความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความหมายแฝงของตัวเลขดังกล่าวมาจัดไว้อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม การศึกษาความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน มีจุดมุ่งหมายในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน โดยนำสำนวนจีนที่มีตัวเลขมาจัดประเภทเป็นกลุ่มความหมาย การศึกษาความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนนี้ได้ศึกษาจากหนังสือ 100 สำนวนจีนที่เกี่ยวกับตัวเลข จำนวน 1 เล่ม ซึ่งได้สำนวนจีนที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขมาจำนวน 100 สำนวน นำมาจัดกลุ่มทางความหมายได้ 9 ประเภท ดังได้แสดงรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9.1 ความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์

กลุ่มความหมาย	จำนวน	ค่าร้อยละ
ความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์		
สิ่งที่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรม	10	27.02
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	27	72.98
รวม	37	100

ผลการอภิปรายจากตารางที่ 9.1 ความหมายที่เกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์ พบว่าเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรมสามารถคิดค่าร้อยละได้ 27.02 ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คิดเป็นค่าร้อยละ 72.98 ทั้งนี้จากการศึกษากลุ่มความหมายที่เกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงสิ่งที่ชาวจีนประสงค์พึงพอใจที่จะมี พึงควรจะปฏิบัติ ทั้งนี้สังคมเป็นคนที่กำหนดบรรทัดฐานนี้ไว้โดยมีการ

สืบทอดมาตั้งแต่สังคมอดีตมาจนถึงปัจจุบัน จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น ได้ถูกหยิบยกนำมาถ่ายทอดผ่านรูปแบบถ้อยคำสำนวน เพื่อใช้อบรมสั่งสอนศิษย์หรือรวมไปถึงบุคคลรุ่นหลังอีกด้วย

ตารางที่ 9.2 ความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์

กลุ่มความหมาย	จำนวน	ค่าร้อยละ
ความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์		
สิ่งที่ไม่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรม	10	34.48
คุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์	19	65.52
รวม	29	100

ผลการอภิปรายจากตารางที่ 9.2 ความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ พบว่าสามารถเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรม คิดเป็นค่าร้อยละ 34.48 ส่วนคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ คิดเป็นค่าร้อยละ 65.52 ทั้งนี้จากการศึกษากลุ่มความหมายที่เกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงพฤติกรรม การวางตนในสังคมจีนที่ถือเป็นสิ่งไม่ควรปฏิบัติรวมไปถึงจุดต่อที่ผู้คนไม่ต้องการที่จะเป็นเช่นนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้น สืบให้เห็นถึงค่านิยมของชาวจีน ชี้ให้เห็นว่าหากมีใครผิดแปลกแยกออกไปจะถูกละมองว่านอกคอกหรือด้อยกว่าเพียงเพราะบรรทัดฐานทางสังคมที่กำหนดเอาไว้

ตารางที่ 9.3 ความหมายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ

กลุ่มความหมาย	จำนวน	ค่าร้อยละ
ความหมายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ		
เหมือน	2	50
แตกต่าง	2	50
รวม	4	100

ผลการอภิปรายจากตารางที่ 9.3 ความหมายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ พบว่า เป็นความหมายว่าเหมือนคิดเป็นค่าร้อยละ 50 ส่วนเป็นความหมายว่าแตกต่าง คิดเป็นค่าร้อยละ 50 ทั้งนี้จากการศึกษากลุ่มความหมายที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความคิดสร้างสรรค์หรือการมีไหวพริบที่จะนำบริบทรอบตัวมาใช้เป็นสื่อสัญลักษณ์เพื่อให้ผู้ฟังมองเห็นภาพการเปรียบเทียบให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตารางที่ 9.4 ความหมายเกี่ยวกับจำนวน

กลุ่มความหมาย	จำนวน	ค่าร้อยละ
ความหมายเกี่ยวกับจำนวน		
มากมาย	6	40
เล็กน้อย	2	13.33
บ่อยครั้ง	7	46.67
รวม	15	100

ผลการอภิปรายจากตารางที่ 9.4 ความหมายเกี่ยวกับจำนวน พบว่าเป็นความหมายว่ามากมาย คิดเป็นค่าร้อยละ 40 เป็นความหมายว่าเล็กน้อย คิดเป็นค่าร้อยละ 13.33 ส่วนเป็นความหมายว่าบ่อยครั้ง คิดเป็นค่าร้อยละ 46.67 ทั้งนี้จากการศึกษากลุ่มความหมายเกี่ยวกับจำนวน ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงการให้ความสำคัญเกี่ยวกับปริมาณหรือจำนวนของชาวจีน โดยมีการนำบริบทรอบตัว อาทิ คน สัตว์ สิ่งของ รวมไปถึงสถานการณ์ในชีวิตประจำวันทั้งหลายเข้ามาใช้เปรียบเทียบในสำนวน เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้นำสำนวนไปใช้สามารถมองเห็นภาพความหมายของสำนวนได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 9.5 ความหมายเกี่ยวกับคน

กลุ่มความหมาย	จำนวน	ค่าร้อยละ
ความหมายเกี่ยวกับคน		
ผู้หญิง	1	50
ญาติเพื่อนฝูง	1	50
รวม	2	100

ผลการอภิปรายจากตารางที่ 9.5 ความหมายเกี่ยวกับคน พบว่าสามารถคิด เป็นความหมายว่าผู้หญิง คิดเป็นค่าร้อยละ 50 ส่วนเป็นความหมายว่าญาติเพื่อนฝูง คิดเป็นค่าร้อยละ 50 ทั้งนี้จากการศึกษากลุ่มความหมายเกี่ยวกับคน ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงการอธิบายถึงความสัมพันธ์ทางสังคมของมนุษย์โดยทั่วไป อาทิ คำเรียกบุคคลในครอบครัวที่สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความเคารพผู้ที่อาวุโสกว่า ไปจนถึงบุคคลรุ่นเดียวกัน ซึ่งสังคมจีนเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับครอบครัวเป็นสิ่งแรก

ตารางที่ 9.6 ความหมายเกี่ยวกับอวัยวะ

กลุ่มความหมาย	จำนวน	ค่าร้อยละ
ความหมายเกี่ยวกับอวัยวะ	2	100
รวม	2	100

ผลการอภิปรายจากตารางที่ 9.6 ความหมายเกี่ยวกับอวัยวะ พบว่าสามารถคิดเป็นค่าร้อยละทั้งหมดได้ 100 ทั้งนี้จากการศึกษากลุ่มความหมายเกี่ยวกับอวัยวะ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงการให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ทางการแพทย์แผนจีน ซึ่งมีการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้รักษาผู้คนที่เรื่องดังกล่าวถือเป็นเรื่องใกล้ตัวมนุษย์มาก เพื่อให้เห็นภาพของความหมายสำนวนที่ชัดเจนจึงมีการหยิบยกคำเรียกอวัยวะของร่างกายมาใช้เปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายดังกล่าวได้อย่างลึกซึ้ง

ตารางที่ 9.7 ความหมายเกี่ยวกับช่วงเวลา

กลุ่มความหมาย	จำนวน	ค่าร้อยละ
ความหมายเกี่ยวกับช่วงเวลา		
ระยะเวลายาวนาน	4	80
ระยะเวลาอันสั้น	1	20
รวม	5	100

ผลการอภิปรายจากตารางที่ 9.7 ความหมายเกี่ยวกับ พบว่าเป็นความหมายว่าระยะเวลา ยาวนาน คิดเป็นค่าร้อยละ 80 ส่วนเป็นความหมายว่าระยะเวลาอันสั้น คิดเป็นค่าร้อยละ 20 ทั้งนี้จากการศึกษากลุ่มความหมายเกี่ยวกับช่วงเวลา ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความเป็นคนช่างคิดช่างสังเกตของชาวจีน ได้มีการเล่นคำในสำนวน โดยนำฤดูกาลทางธรรมชาติรวมไปถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงมาเพื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลา ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้อ่านสำนวนมองเห็นภาพแทนของความหมายสำนวนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตารางที่ 9.8 ความหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง

กลุ่มความหมาย	จำนวน	ค่าร้อยละ
ความหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง	3	100
รวม	3	100

ผลการอภิปรายจากตารางที่ 9.8 ความหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพบว่า สามารถคิดเป็นค่าร้อยละทั้งหมดได้ 100 ทั้งนี้จากการศึกษากลุ่มความหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงการพยายามอธิบายถึงความจริงของการมีอยู่ไปจนถึงความเป็นไปของสังคมโลก ไม่มีสิ่งใดจริงและยั่งยืนตลอดไป จากสิ่งดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมทางความคิดของชาวจีนที่สอนให้ผู้คนไม่ไปยึดติด

ตารางที่ 9.9 ความหมายเกี่ยวกับพื้นที่

กลุ่มความหมาย	จำนวน	ค่าร้อยละ
ความหมายเกี่ยวกับพื้นที่	3	100
รวม	3	100

ผลการอภิปรายจากตารางที่ 9.9 ความหมายเกี่ยวกับพื้นที่ ผู้วิจัยพบว่า สามารถคิดเป็นค่าร้อยละทั้งหมดได้ 100 ทั้งนี้จากการศึกษากลุ่มความหมายเกี่ยวกับทั่วทุกหนแห่ง ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงลักษณะเด่นของคนจีนที่เดิมทีเป็นคนชอบติดต่อหรือคมนาคมเดินทางเพื่อทำการค้ายังที่สถานที่ต่างๆ โดยได้นำการคมนาคมเชื่อมต่อให้ถึงกันมาเล่นคำในสำนวน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าชาวจีนเดิมที่มีลักษณะเด่นที่ชอบแฝงตัวไปในทุกที่ทุกแห่ง เนื่องมาด้วยสังคมในอดีตเป็นสิ่งสังคมที่ชอบทำมาค้าขายจึงต้องทำให้มีการเดินทางคมนาคมอยู่ตลอดเวลา ลักษณะดังกล่าวยังคงพบเห็นมาจวบจนปัจจุบัน

จากผลการอภิปรายของตารางทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงกลุ่มความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนที่มีความถี่สูงสุดเป็นลำดับแรกคือ กลุ่มความหมายที่เกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์ จำนวน 37 สำนวน ลำดับสองคือ กลุ่มความหมายที่เกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ จำนวน 29 สำนวน ลำดับสามคือ กลุ่มความหมายเกี่ยวกับจำนวน จำนวน 15 สำนวน ลำดับสี่คือ กลุ่มความหมายเกี่ยวกับช่วงเวลา จำนวน 5 สำนวน ลำดับห้าคือ กลุ่มความหมายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ จำนวน 4 สำนวน ลำดับที่ห้า คือ กลุ่มความหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง จำนวน 3 สำนวน และกลุ่มความหมายเกี่ยวกับ

พื้นที่ จำนวน 3 ส่วนวน ส่วนลำดับสุดท้าย คือ กลุ่มความหมายเกี่ยวกับคน จำนวน 2 ส่วนวน และกลุ่มความหมายเกี่ยวกับอวัยวะ จำนวน 2 ส่วนวน

ทั้งนี้การศึกษาความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในส่วนวนจีนทั้ง 9 ประเภทนี้ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงถึงบุคลิกของชาวจีน กล่าวคือ การเป็นคนที่มีใจกว้างคิดช่างสังเกต มีไหวพริบ เจ้าบทเจ้าสำนวนโดยเห็นได้จากศักยภาพความคิดทางการใช้ภาษาของคนสมัยก่อนโดยมีการเล่นคำ การอุปมาและการนำตัวเลขเข้ามาใช้เปรียบเปรยซึ่งตัวเลขเป็นสื่อสะท้อนให้ทราบถึงนัยยะความหมายของตัวเลขที่สัมพันธ์กับส่วนวนอีกด้วย

10. แนวคิดที่มีผลต่อการใช้ตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแบ่งกลุ่มทางความหมายของสำนวน พบว่าสังคมจีนเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนหนึ่งมาจากหลักคำสอนของแนวคิดต่างๆของจีน อาทิ แนวคิดขงจื้อ แนวคิดกวางซี แนวคิดม่อจื้อ ที่ใช้เป็นบรรทัดฐานในการควบคุมสังคม ขณะเดียวกันการใช้ภาษาในสำนวนเพื่อเผยแพร่คำสอน แนวคิดดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่แสดงให้ทราบถึงสิ่งที่คนในสังคมส่วนใหญ่พึงจะมีและควรจะทำปฏิบัติ เหมาะสม และเพื่อให้ทราบถึงโลกทัศน์ในด้านวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเพื่อให้ข้อคิดคติเตือนใจแก่ผู้อ่านด้วยเช่นกัน จากการศึกษาพบแนวคิดที่มีผลต่อการใช้ตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน ดังนี้

10.1 แนวคิดขงจื้อ

ขงจื้อ เป็นนักปราชญ์คนสำคัญของจีนที่มีชีวิตอยู่ในช่วงก่อนคริสตศักราช 551-497 หรือเกิดก่อนพุทธศักราช 8 ปีในยุคชุนชิว ได้คิดหลักคำสอนที่เกี่ยวข้องกับการมองโลก สังคม และการดำรงอยู่ร่วมกันของสิ่งรอบข้างให้เป็นสุข ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการสอนสองประการ คือ ต้องการจะยกระดับจิตใจของคน และสร้างความสามัคคีในสังคม การที่จะบรรลุจุดหมายทั้งสอง บุคคลต้องเริ่มที่ตนเองก่อน อันดับแรกต้องศึกษาเล่าเรียนเพื่อขัดเกลาจิตใจ ส่วนอันดับสองคือต้องใช้คุณธรรมเมื่อต้องติดต่อกับผู้คน

คำสอนของขงจื้อเป็นหลักเกณฑ์การวางตนในสังคมสำหรับผู้ที่ต้องการอยู่ร่วมกับเพื่อนมนุษย์อย่างมีสันติสุข และเป็นแนวทางครองชีวิตของผู้ใฝ่รู้เพื่อพัฒนาจิตใจของตนเอง ทั้งนี้จะถือหลักการเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่ไปกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ต้องปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมของปัจเจกชน ซึ่งประกอบด้วย

ความเที่ยงธรรม (อี้) หมายถึง การประพฤติตนให้อยู่ในความชอบธรรม

มนุษยธรรม (เหริน) หมายถึง ความเมตตาคลองธรรมระหว่างมนุษย์ ใจกว้าง

ความรับผิดชอบ (จง) หมายถึง การรู้จักรับผิดชอบต่อผู้อื่น อาทิ จงปฏิบัติต่อคนอื่นในสิ่งที่ท่านต้องการให้คนอื่นปฏิบัติเช่นนั้นกับท่าน

การรู้จักเห็นแก่ผู้อื่น (สู) หมายถึง การสร้างความผูกพันระหว่างมนุษย์ด้วยการรู้จักเห็นแก่ผู้อื่น อาทิ จงอย่าได้ปฏิบัติต่อคนอื่นในสิ่งที่ท่านไม่ต้องการให้คนอื่นปฏิบัติเช่นนั้นกับท่าน

การรู้จักจารีตประเพณี (หลี่) คือ การแสดงออกทางสัญลักษณ์ของความเป็นมนุษย์ เพื่อสร้างชุมชน อาทิ มารยาททางสังคมและพิธี ถือเป็นแบบแผนความประพฤติ ซึ่งมีแนวทาง และทิศทางที่สำคัญ คือ 1) เรื่องความสัมพันธ์ในสังคม 5 ชนิด อันถือเป็นความสัมพันธ์ที่มีอยู่ บนโลก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและบุตร พี่ชายกับน้องชาย สามีกับภรรยา เพื่อน อาวุโสกับเพื่อนผู้น้อง และผู้บังคับบัญชากับผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา 2) เรื่องของครอบครัว หมายถึง ความกตัญญูตเวที 3) เรื่อง ของผู้สูงอายุ เป็นคำสอนให้ยกย่อง เคารพ ความมีอายุ สูงและผู้สูงอายุ โดยผู้ที่มีอายุน้อยต้องเคารพผู้ที่มีอายุมากกว่า (วรวิฑู โรมรัตนพันธ์ อ้างถึง ใน พิภพ ดังคณะสิงห์, 2513: 38-39)

ความซื่อสัตย์ (ซิ่น) หมายถึง การมีสัจจะที่ซื่อตรง ซื่อสัตย์

ความละเอียด หรือที่เรียกว่า“ฉื่อ” ซึ่งหมายถึงความละเอียดในสิ่งที่ทำไปแล้วและสิ่งที่ กำลังกระทำมาปลูกฝังให้พลเมืองมีจิตสำนึกแห่งคุณธรรม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม คำสอน ขงจื๊อมักเน้นการมีคุณธรรมมากกว่าความรู้เพราะคุณธรรมจะเป็นตัวกำกับความรู้ว่าจะถูกใช้ ให้เกิดผลดีผลร้ายอย่างไรต่อตนเองและสังคม

ลัทธิขงจื๊อ คือปรัชญาและจริยธรรมของคนจีน โดยแนวคิดดังกล่าวที่เน้นถึงคุณธรรม เป็นสำคัญในการดำเนินชีวิต และความเป็นปัจเจกชน คือ เน้นทำตนให้ประพฤติดีก่อน ตั้งใจ เรียน ภายหลังจึงค่อยเน้นยึดหลักจารีตวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ แล้วเชื่อว่าสังคมจะดีขึ้นเอง ซึ่งแนวคิดนี้เน้นความเป็นสัจนิยมและถือว่าเป็นแนวหลักคำสอนที่คนส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ดีพึงควรจะมี ควรจะปฏิบัติยึดถือกัน เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สงบสุขในสังคม และเน้นพฤติกรรมในสังคมเล็ก ๆ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกก่อนเข้าสู่สังคมการเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้น จึงทำให้ลัทธิขงจื๊อมีอิทธิพลต่อความคิดของชาวจีนอย่างมาก สำนวนสามารถสะท้อนให้เห็น ถึงความคิดของขงจื๊ออย่างชัดเจน

อย่างไรก็ดี อิทธิพลของแนวคิดขงจื๊อก็ได้มีผลต่อสังคมจีนเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ขงจื๊อสอนให้ชาวจีนรู้จักให้หน้าที่ของตน ปฏิบัติตามจารีตประเพณีและคุณธรรม สอนให้มีความรัก ความเคารพ เน้นความสุขทางสังคมมากกว่าความสุขส่วนตัว โดยชาวจีนเชื่อว่าหาก ประเทศจีนจะดีขึ้นถ้ามนุษย์ปฏิบัติตามแบบขงจื๊อ ดังสะท้อนให้ทราบถึงค่านิยมทางด้าน ความคิดของชาวจีนได้ดังต่อไปนี้ เช่น

10.1.1 สิ่งที่พึงควรประสงค์และสิ่งไม่พึงควรประสงค์

จากการศึกษาสำนวนจีนที่มีตัวเลขพบว่า สำนวนส่วนใหญ่มีความในเชิงสั่งสอนจึงปรากฏสำนวนที่เป็นสิ่งที่พึงควรจะประพฤติและสิ่งที่ไม่พึงควรปฏิบัติ ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์สำนวนที่มีความหมายเป็นสิ่งที่พึงควรประพฤติปฏิบัติและสิ่งที่ไม่พึงควรประพฤติเป็นประเด็น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

10.1.1.1 ความเสมอต้นเสมอปลาย

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า บรรพบุรุษของชาวจีนมุ่งเน้นให้ลูกหลานมีความเสมอต้นเสมอปลายกับสิ่งที่อยู่ต่อหน้า ตั้งใจจนกว่าจะประสบความสำเร็จ พบสำนวนจีนที่มีความน่าสนใจ คือ

一	来	二	去
Yī	lái	èr	qù
หนึ่ง	มา	สอง	ไป
	ไปๆ	มาๆ	

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงผลของการกระทำหรือความสัมพันธ์ที่เกิดมาจากกระทำกันอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะการกระทำขั้นพื้นฐานที่พึงควรจะได้ใจ มีความสม่ำเสมอ ทั้งนี้การกระทำที่มีความเสมอต้นเสมอปลายจึงเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ควรปฏิบัติเพราะจะนำไปสู่ผลสำเร็จได้อีก หากผู้ปฏิบัติตั้งใจกระทำอย่างต่อเนื่อง

10.1.1.2 มีความชัดเจน

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนมุ่งเน้นเรื่องความชัดเจนมาก เนื่องด้วยการเป็นคนที่มีหลักการแน่วแน่ ชัดเจนจะเป็นหลักการขั้นต้นอันจะนำไปสู่ความน่าเชื่อถือของบุคคล พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

一	清	二	楚
Yī	qīng	èr	chǔ
หนึ่ง	ใส	สอง	เป็นระเบียบ
	ชัดเจน	แจ่มแจ้ง	

สำนวนนี้ กล่าวถึงสถานการณ์ที่มีความชัดเจน เห็นและเข้าใจง่าย

一 是 一， 二 是 二
 Yī shì yī, èr shì èr
 หนึ่ง คือ หนึ่ง สอง คือ สอง

ตรงไปตรงมา

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการกระทำที่มีหลักการชัดเจน แน่วแน่

一 分 为 二
 Yī fēn wéi èr
 หนึ่ง แบ่ง เป็นคือ สอง

หนึ่งแบ่งเป็นสอง

สำนวนนี้ ใช้กล่าวได้ถึงความหมายที่มีสองนัยยะ คือการแบ่งหนึ่งเป็นสองและแยกให้ชัดเจน

四 平 八 稳
 Sì píng bā wěn
 สี่ สงบ แปด นิ่ง มั่นคง
 สงบนิ่ง/มั่นคง/นิ่งสนิท/ ราบเรียบ

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการกระทำที่มีความแน่วแน่ ยืนหยัดมั่นคง

六 亲 不 认
 Liù qīn bù rèn
 หก ญาติ ไม่ รู้จักหรือยอมรับ

ไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์ ส่วนตัวใดๆ

สำนวนนี้ มีทั้งความหมายที่เป็นไปทางเชิงบวกและลบ ในเชิงบวก คือใช้อธิบายถึงลักษณะบุคคลที่มีความยุติธรรมชัดเจน ส่วนเชิงลบ คือคนที่ไม่สนใจผู้อื่น

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงการประพฤตินที่ควรจะมีความชัดเจนในทุกเรื่องที่กำลังกระทำ เพราะเป็นอัตลักษณ์ที่จะแสดงให้เห็นถึงการเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ ทั้งนี้การประพฤตินให้มีความชัดเจนจึงเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ควรจะปฏิบัติ

10.1.1.3 มีการคาดการณ์ที่ดี

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนกล่าวเกี่ยวกับเรื่องการค้าคคะเน เนื่องด้วยสมัยก่อนเป็นสังคมแห่งการค้าขายสินค้า ซึ่งในแต่ละครั้งจะมีการขนส่งสินค้าครั้งละมาก มาก จึงส่งผลให้เหล่าพ่อค้าแม่ค้าต้องมีการคาดคะเนปริมาณสินค้าเพื่อจะนำไปขาย พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

八 九 不 离 十
Bā jiǔ bù lí shí
แปด เก้า ไม่ ห่าง สิบ

ใกล้เคียงมาก/เกือบทั้งหมด

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการคาดคะเนสิ่งต่างๆได้ค่อนข้างใกล้เคียงมากที่สุด

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงสังคมการค้าขายในสมัยอดีต ทั้งยังชี้ให้เห็นถึงไหวพริบสำหรับการปรับตัวของผู้ค้าขายสมัยก่อน ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ที่จะแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการทางความคิดบางอย่างของชาวจีน จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงถูกยกให้เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ควรจะปฏิบัติ

10.1.1.4 ความกลมเกลียว

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สังคมจีนมุ่งเน้นเรื่องความเป็นหนึ่งเดียวหรือความกลมเกลียว เนื่องด้วยสังคมจีนเป็นสังคมขนาดใหญ่จึงต้องสร้างความร่วมมือขึ้นเพราะต้องการให้สังคมเกิดความเป็นเอกภาพ พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

一 唱 一 和
yī cháng yī hé
หนึ่ง ขับร้อง หนึ่ง ประสานด้วยกัน
เข้ากันเป็นปี่เป็นขลุ่ย

สำนวนนี้ เปรียบได้กับการกระทำที่สอดคล้องกับราวกับเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ใช้ได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ส่วนใหญ่มักใช้ในเชิงลบมากกว่า

一 模 一 样
yī mú yī yàng
เหมือน แม่พิมพ์ เหมือน แกะ

เหมือนกันอย่างกับแกะ

สำนวนนี้ กล่าวถึงสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก หรือเปรียบได้กับเป็นสิ่งเดียวกัน

五 顏 六 色

Wǔ yán liù sè

ห้า สี หก สี

หลากหลายสีสัน

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งที่มีสีสันหลากหลายมารวมตัวกัน

五 光 十 色

wǔ guāng shí sè

ห้า แสง สิบ สี

แสงสีละลานตา

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งที่มีแสงและสีสันต่าง ๆ มารวมตัวกัน

七 拼 八 凑

Qī pīn bā còu

เจ็ด ปะติดปะต่อ แปด ผสม

ผสมปนเปไปหมด / รวบรวมกันคนละเล็กคนละน้อย / ปะติดปะต่อกัน

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่ถูกลำมารวมอยู่ด้วยกัน

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงการวางตัวในสังคมโดยการให้ความร่วมมือ พยายามปรับตัวให้เข้ากับสังคม อันส่งผลให้เกิดผลที่ดีตามมา จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงถูกยกให้เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ควรจะปฏิบัติ

10.1.1.5 ความเป็นแบบแผน

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า ชาวจีนมุ่งเน้นเรื่องความคิดเป็นระบบแบบแผน เนื่องมาด้วยชาวจีนนำแนวคิดแบบ(หลี่) คือ รู้จักจารีตประเพณี มาปรับใช้กับวิถีชีวิตของตน ตามประเพณีดั้งเดิมที่บรรพบุรุษได้วางกรอบแนวคิดแบบดั้งเดิมไว้ อันจะนำไปสู่ความเป็นระเบียบมีวินัยทางสังคม พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

一 板 一 眼
Yī bǎn yī yǎn

หนึ่ง จังหวะเสียงหนัก หนึ่ง จังหวะที่เบา

เป็นระบบระเบียบ

สำนวนนี้ ใช้เสียงดนตรีที่เป็นจังหวะเปรียบเกี่ยวกับช่วงการพูดและการกระทำที่มีเป็นความ
เป็นแบบแผนขั้นตอน

一 五 一 十
Yī wǔ yī shí

หนึ่ง ห้า หนึ่ง สิบ

แจกแจงอย่างละเอียด (ถี่ถ้วน)

เพิ่มเติม เริ่มต้นมาจากวิธีการนับตัวเลขของชาวจีน ที่ลงท้ายด้วยเลขห้าและสิบ

ทั้งนี้เพื่อความสะดวกต่อการนับจำนวนสิ่งของ อาทิ ห้า สิบ สิบห้า

สำนวนนี้ใช้การวิธินับตัวเลขดังกล่าวเพื่อความละเอียดแม่นยำ จึงสรุปได้ว่าสำนวนนี้ถูก

นำมาใช้เปรียบเทียบเพื่อกล่าวถึงเหตุการณ์ที่มีความละเอียดถี่ถ้วนเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติตนในสังคมตามจารีต
ประเพณี ซึ่งหากทุกคนในสังคมหันมาปฏิบัติก็จะส่งผลดีต่อสังคมตามมา จากที่กล่าวมา
ข้างต้นจึงถูกยกให้เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ควรจะปฏิบัติ

10.1.1.6 มีคุณธรรม

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า ชาวจีนมุ่งเน้นเรื่องคุณธรรมเป็นที่สำคัญ ส่วนหนึ่ง
เนื่องมาจากแนวคิดแบบขงจื้อที่มุ่งเน้นให้คนส่วนใหญ่ยึดคุณธรรมไว้เพื่อเดือนหรือขัดเกลา
จิตใจ พร้อมทั้งนำคุณธรรมดังกล่าวมาปรับใช้กับชีวิตของตนตามหลักคำสอน อันจะนำไปสู่
ความเป็นสงบสุขของสังคม พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

一 物 降 一 物
Yī wù xiáng yī wù

หนึ่ง สิ่งของ ปราบให้สยบ หนึ่ง สิ่งของ

สิ่งหนึ่งย่อมข่มอีกสิ่งหนึ่ง (เพราะแพ้ทางกันตามธรรมชาติ)

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสัจจะของโลกมักมีหนึ่งสิ่งอย่างข่มอีกสิ่งอยู่เสมอ

三 从 四 德

Sān cóng sì dé

สาม จาก สี่ คุณธรรม

สามเชื่อฟังสี่จรรยา

สำนวนนี้ ใช้บรรยายเกี่ยวกับหลักคุณธรรมที่ควรมี

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงสัจธรรมของชีวิต การมองโลกตามความเป็นจริงหรือสัจนิยมตามแนวทางคำสอนของขงจื้อ ทั้งนี้สำนวนดังกล่าวเป็นแนวทางชี้แนะให้เห็นถึงหลักธรรมที่พึงควรประพฤติ อันจะนำสังคมไปสู่ความสงบเรียบร้อย จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงถูกยกให้เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ควรประพฤติ

10.1.1.7 ความมุ่งมั่น

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนได้สะท้อนให้ทราบถึงลักษณะการประพฤติของชาวจีนที่มีความมุ่งมั่นในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นคุณลักษณะที่คนส่วนใหญ่พึงจะเป็น เนื่องจากหากกระทำเช่นนั้นอย่างต่อเนื่อง แน่แน่นอนว่าชีวิตก็จะประสบแต่ความสุข พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

一 步 一 个 脚 印

Yī bù yī gè jiǎo yìn

หนึ่ง ก้าวเท้า หนึ่ง คน รอยเท้า

ทำอย่างจริงจังจนเกิดผล

สำนวนนี้ นำรอยเท้ามาเปรียบเปรยเนื่องด้วยปกติเมื่อคนเราก้าวเท้าไปหนึ่งก้าว มักปรากฏรอยเท้าตามมาให้เห็นอยู่เสมอ ดังนั้นสำนวนนี้ใช้อธิบายเกี่ยวกับการลงมือทำจริงจังจนเกิดผลตามมาโดยตรง

一 不 做 , 二 不 休

Yī bù zuò , èr bù xiū

หนึ่ง ไม่ ทำ สอง ไม่ พักผ่อน

เมื่อจะทำแล้ว ต้องทำให้ถึงที่สุด

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงเมื่อจะลงมือทำสิ่งใดแล้วจะต้องทำให้เต็มที่

一 而 再, 再 而 三
 Yī ér zài, zài ér sān
 หนึ่ง ถึง ซ้ำอีก ซ้ำอีก ถึง สาม
 ซ้ำแล้วซ้ำอีก

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการกระทำที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า

三 天 两 头
 Sān tiān liǎng tóu
 สาม วัน สอง จำนวนครั้ง

บ่อยๆ/แทบจะไม่เว้นวัน

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสถานการณ์หรือการกระทำที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ

三 番 五 次
 Sān fān wǔ cì
 สาม ครั้ง ห้า ครั้ง
 ครั้งแล้วครั้งเล่า

สำนวนนี้ ใช้กล่าวการกระทำที่มักเกิดขึ้นในรูปแบบที่ซ้ำแล้วซ้ำอีก

过 五 关, 斩 六 将
 Guò wǔ guān, zhǎn liù jiàng
 ตะลุย ห้า ด่าน สังหาร หก แม่ทัพ

ฝ่าฟันอุปสรรคมากมาย

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีความกล้าหาญที่สามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆได้

十 拿 九 稳
 Shí ná jiǔ wěn
 สิบ หยิบจับ เก้า มั่นคงแข็งแรง

มั่นใจเก้าในสิบ

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีจิตใจมุ่งมั่นมากกับเรื่องๆหนึ่งมาก

百折不挠

Bǎi zhé bù náo

ร้อย ล้มเหลว ไม่ ยอม

ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าคนจีนมีแนวคิดยกย่องผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการประพฤติตน เนื่องมาด้วยบรรพบุรุษของชาติจีนมุ่งสอนให้ลูกหลานมีความมุ่งมั่นบากบั่นตั้งใจจนกว่าจะประสบความสำเร็จในชีวิต จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงถูกยกให้เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ควรจะปฏิบัติ

10.1.1.8 ความรู้สติปัญญา

จากการศึกษาสำนวนจีน พบว่าสำนวนจีนได้สะท้อนให้เห็นว่าชาวจีนให้ความสำคัญกับความรู้สติปัญญาเป็นอย่างมาก เห็นได้จากสำนวนที่มีการเปรียบลักษณะพฤติกรรมของคนที่ชอบแสวงหาความรู้ มีความสามารถ นอกจากนี้ยังพบสำนวนที่น่าสนใจ คือ

一目十行

Yī mù shí háng

หนึ่ง มองดู สิบ บรรทัด

อ่านหรือดูได้อย่างรวดเร็ว

สำนวนนี้ อธิบายถึงความสามารถของบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

二把刀

Èr bǎ dāo

สอง ด้าม มีด

มีความรู้ ฝีมือหรือทักษะแค่ๆๆๆ

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีความรู้แค่เล็กน้อย ไม่รู้จริง ยังไม่ชำนาญมากพอ

三头六臂

Sān tóu liù bì

สาม หัว หก แขน

มีอิทธิฤทธิ์กล้าแกร่ง/เก่งกาจมีความสามารถ

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีความสามารถพิเศษที่โดดเด่นกว่าผู้อื่น

眼 观 六 路 耳 听 八 方
Yǎn guān liù lù ěr tīng bā fāng
ตา มอง หก ทาง หู ฟัง แปด ทิศ

ฉลาดและช่างสังเกต หูไวตาไว

สำนวนนี้ เปรียบเปรยการมองเห็นด้วยตาพร้อมกันทั้งหกด้านในเวลาเดียวกัน เปรียบได้กับ
ลักษณะของคนที่ฉลาดเก่งรอบรู้ หรือ ลักษณะที่ดีของคนที่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง

七 步 之 才
Qī bù zhī cái
เจ็ด ก้าว เหมือน ทักษะความสามารถ

อัจฉริยภาพทางกวีนิพนธ์

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีความสามารถพิเศษหรือพรสวรรค์ทางกวีนิพนธ์

八 面 玲 珑
Bā miàn líng long
แปด ด้าน ฉลาด

ฉลาดพูด/ปรับตัวได้กับทุกสถานการณ์/รู้จักวางตัว

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงลักษณะนิสัยของคนที่รู้จักการปรับตัวให้เข้าได้กับทุกเรื่อง

千 虑 一 得
Qiān lù yī dé
พัน พิจารณา หนึ่ง ได้ผล

คิดแล้วคิดอีกจนได้สิ่งที่ประโยชน์

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการพินิจพิจารณาอยู่หลายครั้งจนเกิดประโยชน์

千 虑 一 失
Qiān lù yī shī
พัน พิจารณา หนึ่ง ผิดพลาด
สี่ห้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง

สำนวนนี้ ใช้อธิบายเปรียบเปรยถึงบุคคลที่ฉลาดแม้จะมีการคิดให้ถี่ถ้วนมากสักเพียงใด ถึงอย่างไรก็ต้องมีข้อผิดพลาดสักบ้างครั้ง

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าคนจีนมีแนวคิดยกย่องผู้ที่มีความรู้ ไหวพริบ เพราะการมีภูมิความรู้ถือเป็นสิ่งสำคัญที่มีค่าสามารถช่วยคลี่คลายสถานการณ์ต่างๆ ได้ ยิ่งมีความรู้มากเพียงใดก็จะยิ่งส่งผลให้เป็นบุคคลที่ควรค่าแก่การได้รับการยกย่องเพียงนั้น ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวยังคงส่งผลสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงถูกยกให้เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ควรจะปฏิบัติ

10.1.1.9 ความสามัคคี

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนได้สะท้อนให้เห็นว่าชาวจีนได้ให้ความสำคัญกับความสามัคคีเป็นอย่างมาก เนื่องจากพื้นฐานของมนุษย์ เป็นสัตว์สังคมจึงต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทั้งนี้พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

三个臭皮匠，赛过诸葛亮
Sān gè chòu pí jiàng, Sài guò zhū gé liàng

สาม คน ช่างหนังผู้ไม่เอาไหน แข่งชนะ จู๊ดเหลียงหรือของเบ้ง

ช่างหนังผู้ไม่เอาไหนสามคน ยังเอาชนะของเบ้งได้

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงยังมีจำนวนคนมากขึ้นเท่าไร ก็เท่ากับจะมีปัญญาเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น หลายคนช่วยกันปรึกษาย่อมส่งผลดีกว่าคนเดียวแน่นอน

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงหลักการวางตนในสังคมที่พึงควร จะกระทำ ซึ่งถ้าหากกระทำแล้วก็จะส่งผลให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีตามมา ทั้งนี้จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ควรจะปฏิบัติ

10.1.1.10 การมีสติและความประมาท

การมีสติคือการรู้คิดตื่นตัวอยู่ตลอด ดำเนินชีวิตด้วยความประมาท ส่วนความประมาทคือการประพฤติดด้วยความไม่ระวังตัว อาจจะนำภัยมาสู่ตนหรือบุคคลรอบข้างได้ ใดก็ตามที่ดี จึงมีการนำมาสำนวนมาใช้เป็นตัวกลางเพื่อถ่ายทอดคำสอนไว้เพื่อใช้เตือนสติบุคคลรุ่นหลังให้ใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาท พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

二 百 五

Èr bǎi wǔ

สอง ร้อย ห้า

คนไม่เต็มบาท

สำนวนนี้ ใช้เปรียบเทียบบุคคลที่มีสติปัญญาไม่ค่อยสมบูรณ์ มีจิตใจใกล้ไปทางบ้างบอๆ

三 长 两 短

Sān cháng liǎng duǎn

สาม ยาว สอง สั้น

อุบัติเหตุหรือเหตุร้ายที่ทำให้ถึงแก่ความตาย

เพิ่มเติม แต่ในกรณีของสำนวน 三长两短 ให้ความหมายไว้ว่า

ขนาดของไม้กระดานโลงศพที่มีขนาดยาวสามแผ่น ขนาดสั้นสองแผ่น

三 灾 八 难

Sān zāi bā nán

สาม เภทภัย แปด ความทุกข์ยาก

เหตุเภทภัยต่างๆ

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงเหตุการณ์ภัยพิบัติหรือภัยอันตรายทั้งหลาย

六 神 无 主

Liù shén wú zhǔ

จิตทั้งหก ไม่มี ผู้ควบคุม

สติไม่อยู่กับเนื้อกับตัว

เพิ่มเติม คือ จิตทั้งหก อาทิ หัวใจ ปอด ตับ ไต ม้าม ฤๅนน้ำดี

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีอาการตกใจ ขาดสติ คิดไม่ออกทำอะไรไม่ถูก

七 上 八 下

Qī shàng bā xià

กระวนกระวายใจ (หวาดกลัว)

สำนวนนี้ อธิบายถึงสภาพจิตใจที่ว่า กระวนกระวาย ไม่นิ่ง

九 死 一 生
 jiǔ sǐ yī shēng
 เก้า ตาย หนึ่ง ชีวิต
 เสียงเป็นเสียงตาย

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงคนหรือสิ่งมีชีวิต ที่ผ่านพ้นภัยอันตรายมาได้อย่างปลอดภัย

千 钧 一 发
 qiān jūn yī fā
 พัน หน่วยวัดจีน หนึ่ง เส้นผม
 ชีวิตแขวนอยู่บนเส้นด้าย

สำนวนนี้ ใช้บรรยายถึงสถานการณ์ที่เข้าขั้นวิกฤติรอดชีวิตมาอย่างเฉียดฉิว

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าคนจีน มีแนวคิดเรื่องการมีสติว่าเป็นข้อพึงควรปฏิบัติ ส่วนความประมาทเป็นสิ่งที่พึงควรหลีกเลี่ยง แสดงให้เห็นว่าชาวจีนพึงระลึกถึงแนวคิดคำสอนตามลัทธิขงจื้อ รวมไปถึงการใช้ชีวิตอยู่บนทางสายกลางไม่ทำความเดือดร้อนมาสู่ตนเองและผู้อื่น

10.1.1.11 ความแข็งแรง

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนได้ชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ชาวจีนให้ความสนใจ เนื่องจากสังคมสมัยก่อนเป็นสังคมเกษตรกรรมผู้คนจำเป็นจะต้องมีร่างกายแข็งแรง กำยำเพื่อพร้อมทำงานแบบใช้แรงงาน จนเมื่อปัจจุบันเวลาเปลี่ยนไปมีเทคโนโลยีเข้ามา ดังนั้นจึงทำให้ประชากรที่ใช้แรงงานภาคเกษตรกรรมลดลง แต่อย่างไรก็ดี ปัจจุบันลักษณะที่กล่าวมาในสำนวนข้างต้นยังคงได้รับความนิยม เนื่องจากเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่ดี พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

五 大 三 粗
 Wǔ dà sān cū
 ห้า ใหญ่ สาม หนาหรือใหญ่
 กำยำล่ำสัน

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีลักษณะร่างกายแข็งแรง

อย่างไรก็ตาม สำนักดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าคนจีนได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแนวคิดใส่ใจการมีบุคลิกภาพและสุขภาพที่ดี จากที่กล่าวมาข้างต้นถือเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ ควรจะปฏิบัติ เพราะหากประพฤติแล้วจะส่งผลดีต่อผู้ปฏิบัติแน่นอน

10.1.1.12 ความสมบูรณ์

จากการศึกษาสำนักพบว่า สำนักจีนได้ชี้ให้เห็นว่าชาวจีนมีแนวคิดเรื่องการเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตประจำวัน พบสำนักที่น่าสนใจ คือ

五 谷 丰 登, 六 畜 兴 旺

Wǔ gǔ fēng dēng, liù chù xīng wàng

ธัญพืชทั้งห้า เก็บเกี่ยวผลผลิตมากมาย สัตว์เลี้ยงในบ้านทั้งหก เจริญรุ่งเรือง

พืชและสัตว์ให้ผลผลิต มากมาย ชีวิตสมบูรณ์ พูนสุข

เพิ่มเติม 五谷 ธัญพืชทั้งห้า อาทิ ข้าวฟ่าง ลูกเดือย ข้าวสาลี ข้าวเจ้า ถั่ว ส่วน 丰

登 คือ การเก็บเกี่ยวผลผลิตมากมาย ส่วน 六畜 คือ สัตว์เลี้ยงในบ้านทั้งหก

อาทิ วัว แพะ ม้า หมู หมา ไก่ และ 兴旺 คือ เจริญรุ่งเรือง

สำนักนี้ ใช้อธิบายถึงวิถีชีวิตของเกษตรกรที่หวังให้พืชและสัตว์มีผลผลิตให้มากมายเพื่อที่จะได้มีชีวิตที่สุขสมบูรณ์ นอกจากนี้สำนักดังกล่าวยังใช้อยู่พรอีกด้วย

十 全 十 美

Shí quán shí měi

สิบ ทั้งหมด สิบ สวยงาม

สมบูรณ์แบบ

สำนักนี้ ใ้กล่าวถึงคนหรือสิ่งต่างๆรอบตัวที่มีความสมบูรณ์พร้อมในทุกเรื่อง

อย่างไรก็ตาม การมีแนวคิดที่สมบูรณ์พร้อมในการใช้ชีวิต ชาวจีนถือเป็นลักษณะพฤติกรรมที่พึงควรจะทำ เพราะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงนิสัยบางอย่างทางความคิด ที่ปลูกฝังให้ลูกหลานชาวจีนเตรียมพร้อมไว้เสมอเพื่อชีวิตจะได้พบแต่ความสุข

10.1.1.13 มีอิทธิพลอำนาจ

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนชี้ให้เห็นถึงควมมีอำนาจของกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งในสังคม แม้จะมีกฎหมายที่ใช้ควบคุมสังคมแต่ก็ไม่สามารถทำอะไรมุบุคคลเหล่านี้ได้ พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

百 足 之 虫, 死 而 不 僵
 Bǎi zú zhī chóng, sǐ ér bù jiāng
 ร้อย เท้า ต่อมา แมลง ตาย ถึง ไม่ แข็งทื่อ

แม้จะพ่ายแพ้หรือเพลิงพล้ำ แต่พลังอำนาจยังคงอยู่
 สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีอำนาจและกลุ่มอิทธิพลที่แม้จะแพ้พ่ายไป แต่ควมมีอิทธิพลยังอยู่

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าคนจีนได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแนวคิดผู้มีอิทธิพลในสังคม โดยกฎหมายทางภาครัฐไม่สามารถทำอะไรมุบุคคลเหล่านี้ได้ ซึ่งถ้าหากผู้ที่มีอำนาจใช้อำนาจในทางที่ถูกต้องแน่นอนว่าจะเกิดผลดีต่อสังคมอย่างแน่นอน แต่หากใช้ในทางที่ผิดก็อาจจะส่งผลเสียต่อผู้อื่นเป็นได้

10.1.1.14 มีคุณค่าประโยชน์

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนได้ชี้ให้เห็นว่าการให้ความสำคัญกับคุณค่าในสิ่งเล็กน้อยๆ ทั้งนี้พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

千 里 鹅 毛
 Qiān lǐ é máo
 พัน ลี้ ห่าน เส้นขน

สิ่งของเล็กน้อยๆ แต่มีความหมายและคุณค่าอย่างมาก

九 牛 一 毛
 Jiǔ niú yī máo
 เก้า วัว หนึ่ง มือ

เรื่องขี้ปะติ๋ว

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งที่ถือเป็นเรื่องเล็กน้อย

อย่างไรก็ตาม สำนักดังกล่าวสะท้อนให้ทราบว่าชาวจีนเป็นคนที่พึงใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆน้อยๆ เห็นได้จากการนำคำมาอุปมาเปรียบใช้ในสำนวนที่สะท้อนให้ทราบถึงนัยยะความหมายที่ลึกซึ้ง จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงถูกยกให้เป็นสิ่งที่พึงควรจะปฏิบัติ

10.1.1.15 ไร้ความรับผิดชอบ

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนแสดงให้เห็นถึงลักษณะพฤติกรรมที่คนส่วนใหญ่ไม่พึงจะปฏิบัติกัน เนื่องด้วยการกระทำแบบไร้ความรับผิดชอบ นอกจากจะไม่เป็นผลดีต่อผู้ปฏิบัติแล้วยังขัดต่อคำสอนตามหลักจริยธรรมขงจื้อที่ว่า ควรรู้จักเห็นแก่ผู้อื่น (สู่) ดังคำสอนที่ว่าจงอย่าได้ปฏิบัติต่อคนอื่นในสิ่งที่ท่านไม่ต้องการให้คนอื่นปฏิบัติเช่นนั้นกับท่าน พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

一	错	再	错
Yī	cuò	zài	cuò
หนึ่ง	ผิด	ซ้ำ	ผิด

ผิดซ้ำแล้วซ้ำเล่า

สำนวนนี้ ใช้อธิบายเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกหรือเป็นอยู่เป็นแบบนี้อยู่รำไป

一	拖	再	拖
yī	tuō	zài	tuō
หนึ่ง	ดึง	ซ้ำ	ดึง

ผัดวันประกันพรุ่ง

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงลักษณะบุคคลมักชอบเลื่อนนัดอยู่เป็นประจำหรือผัดวันไปเรื่อย

อย่างไรก็ตาม สำนักดังกล่าวได้สะท้อนให้ทราบว่าลักษณะการประพฤตินั้นที่ไร้ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่พึงกระทำต่อผู้อื่น โดยบรรพบุรุษของชาวจีนต้องการชี้ให้ลูกหลานทราบถึงพฤติกรรมอันจะที่ไม่ควรพึงกระทำภายในสังคม

10.1.1.16 การเหยียดหยามผู้อื่น

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมการวางตนในสังคมว่าไม่ควรจะประพฤตินдукถูกเหยียดหยามผู้อื่น ถือเป็นลักษณะการกระทำที่ไม่พึงควรปฏิบัติพบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

五 十 步 笑 百 步

Wǔ shí bù xiào bǎi bù

ห้าสิบก้าว หัวเราะเยาะ ร้อยก้าว

หัวเราะเยาะเหยียดคนอื่น ทั้งๆที่ตนเองก็เป็นเช่นเดียวกัน

สำนวนนี้ กล่าวถึงบุคคลที่มีพฤติกรรมชอบหัวเราะเยาะหรือดูถูกผู้อื่น โดยไม่ได้คำนึงถึงตนเองก่อนว่าจริงๆแล้วตนเองก็มีจุดบกพร่องไม่ได้ดีไปกว่าผู้อื่นเลย

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นแนวความคิดการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันของชาวจีน ทั้งนี้บริบทสำนวนมีไว้เพื่อใช้สั่งสอนขัดเกลาจิตใจผู้คน และถือเป็นพฤติกรรมอันจะที่ไม่ควรพึงกระทำภายในสังคม

10.1.1.17 ความไม่จริงจัง

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนได้ชี้ให้เห็นถึงสำนวนจีนแสดงให้เห็นถึงลักษณะพฤติกรรมที่คนส่วนใหญ่ไม่พึงจะปฏิบัติกัน เนื่องด้วยการกระทำแบบไม่จริงจังหรือการกระทำแบบไม่เอาไหน นอกจากจะไม่เป็นผลดีต่อผู้ปฏิบัติแล้วยังขัดต่อคำสอนตามหลักจริยธรรมขงจื้อที่ว่า ควรรู้จักเห็นแก่ผู้อื่น (สู่) ดังคำสอนที่ว่าจงอย่าได้ปฏิบัติต่อคนอื่นในสิ่งที่ท่านไม่ต้องการให้คนอื่นปฏิบัติเช่นนั้นกับท่าน พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

二 流 子

èr liú zi

สอง อันธพาล

อันธพาล/คนเสเพล

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เอาการเอางาน ทำตัวเหลวไหล

三天打鱼，两天晒网
Sān tiān dǎ yú, liǎng tiān shài wǎng
สาม วัน จับปลา สอง วัน ตากแห

ทำๆหยุดๆ ไม่ต่อเนื่องจริงจัง

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการกระทำที่ขาดความสม่ำเสมอ ไม่ต่อเนื่อง ไม่จริงจัง

八字没一撇
Bā zì méi yī piě

แปด ตัวหนังสือ ไม่ได้ หนึ่ง เส้นลากซ้ายในลำดับขีด

ยังไม่ได้เริ่ม ยังไม่คืบหน้า

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงเรื่องราวหรือการลงมือทำที่ยังไม่มีความคืบหน้าใดใดเลย โดยนำการเขียนเลขแปดที่ยังไม่ได้เริ่มเขียนเส้นลากซ้ายมาเปรียบเทียบ (โดยเลขแปดในภาษาจีนประกอบด้วยเส้นสองเส้น ต้องเริ่มเขียนเส้นลากซ้ายก่อน แล้วค่อยเขียนเส้นลากขวา)

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้ทราบว่าลักษณะการประพัตินที่ไม่มีความจริงจัง เอาไหนซึ่งเป็นสิ่งไม่พึงกระทำ ทั้งนี้บรรพบุรุษของชาวจีนต้องการชี้ให้ลูกหลานทราบถึงพฤติกรรมอันจะที่ไม่ควรพึงกระทำภายในสังคม เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข

10.1.1.18 ไม่มีความจริงใจ

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนชี้ให้เห็นถึงลักษณะพฤติกรรมที่ไม่พึงควรจะทำ ปฏิบัติ เนื่องด้วยพฤติกรรมความไม่จริงใจดังกล่าวเป็นสิ่งบรรพบุรุษชาวจีนสอนไว้ว่าไม่ควรกระทำ นอกจากจะไม่เกิดผลดีกับตัวผู้ปฏิบัติแล้ว ยังทำให้มุมมองที่ผู้อื่นมีต่อผู้ปฏิบัติมองมาไม่ดีด้วย พบสำนวนที่น่าสนใจ คือ

两面三刀
Liǎng miàn sān dāo
สอง ด้าน สาม มีด

หน้าไหว้หลังหลอก

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงนิสัยบุคคลที่ต่อหน้ามีพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ลับหลังมีพฤติกรรมอีกอย่างหนึ่ง

三 心 二 意

Sān xīn èr yì

สาม จิตใจ สอง ความเห็น

โหลเล/วอกแวก/ไม่ซื่อตรง/ไม่แน่วแน่

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีจิตใจไม่มั่นคง ไม่แน่นอน ไม่ซื่อตรงมีความคิดเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้ทราบว่าลักษณะการประพฤติตนแบบไม่มีความจริงใจ เป็นสิ่งไม่พึงกระทำ ทั้งนี้บรรพบุรุษของชาวจีนต้องการชี้ให้ลูกหลานทราบถึงพฤติกรรมอันจะที่ไม่ควรพึงกระทำภายในสังคม เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข

10.1.1.19 ความวุ่นวาย

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนได้แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมพื้นฐานของชาวจีนที่ปัจจุบันยังคงพบเห็นอยู่ สาเหตุของความวุ่นวายส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการมีจำนวนประชากรที่เยอะของจีนจนในบางครั้งทำให้ยากต่อการควบคุม พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

一 哭 二 闹 三 上 吊

Yī kū èr nào sān shàng diào

หนึ่ง ร้องไห้ สอง โวยวาย สาม แขนงคอตาย

ตีโพยตีพายโวยวายหาเรื่อง

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงพฤติกรรมของสตรีที่ชอบเอาแต่ใจตนเอง

一 国 三 公

Yī guó sān gōng

หนึ่ง ประเทศ สาม เจ้าผู้ครองรัฐ

หนึ่งรัฐสามกษัตริย์

สำนวนนี้ อธิบายถึงการมีเจ้านายหลายคนทำให้ลูกน้องรู้สึกอึดอัดใจว่าจะเชื่อฟังคำสั่งของใครดี

七 手 八 脚

Qī shǒu bā jiǎo

เจ็ด มือ แปด เท้า

ชุลมุนวุ่นวาย/อูตลุด

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการกระทำกิจกรรมที่มีผู้คนมากมายกำลังชุมนุม

七 嘴 八 舌
Qī zuǐ bā shé
เจ็ด ปาก แปด ลิ้น
เซ่งแซ่/อ้ออึง

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสถานการณ์ที่ผู้พูดพูดคุยกันเสียงดังอ้ออึงไปหมด

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมของสังคมจีน อาทิ พฤติกรรมการเอาแต่ใจ ส่วนหนึ่งมาจากวิถีคิดการเลี้ยงดูบุตรแบบจักรพรรดิน้อย โดยมีที่มาจากแนวคิดลัทธิขงจื้อ ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวได้ส่งผลให้บุตรมีลักษณะพฤติกรรมที่ก้าวร้าวเอาแต่ใจ เนื่องจากพ่อแม่เลี้ยงดูแบบตามใจ ส่วนพฤติกรรมพูดคุยเสียงดัง 七 嘴 八 舌 มีความหมายจีนว่า เซ่งแซ่/อ้ออึง ซึ่งสำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสถานการณ์ที่ผู้พูดพูดคุยกันเสียงดังอ้ออึงไปหมด มีที่มาจากสังคมจีนในอดีต เนื่องด้วยขณะนั้นจีนมีปัญหาเรื่องสงครามกลางเมืองโดยแบ่งออก 2 อุดมการณ์ ระหว่างแนวคิดแบบสังคมนิยมและเสรีนิยม ท้ายที่สุดอุดมการณ์ทางแนวคิดแบบสังคมนิยมก็ชนะ ปกครองประเทศโดยเหมาเจ๋อตง ซึ่งอุดมการณ์นี้มีกฎหลักที่สำคัญอยู่ว่าห้ามคุยกันเสียงเบาซุบซิบกัน หากผู้ใดกระทำเช่นนั้นจะถือว่าเป็นกบฏจะต้องโดนลงโทษ จากนั้นเป็นต้นมาจึงทำให้แนวคิดนี้ถูกส่งต่อมายังลูกหลานชาวจีนสะท้อนให้เห็นผ่านพฤติกรรมการพูดคุยเสียงดังของคนจีนดังที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นต้น แม้พฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลเสียต่อภาพรวมของสังคม ปัจจุบันก็ยังคงพบเห็นอยู่ จากพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้นเป็นลักษณะพฤติกรรมที่ไม่คนส่วนใหญ่ไม่พึงประสงค์จะเป็น เนื่องจากหากกระทำเช่นนั้นอาจส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของผู้ปฏิบัติตนเป็นได้

10.1.1.20 การแบ่งแยก

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนได้สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างมนุษย์ที่มีลักษณะการแตกแยกกัน พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

一 刀 两 断
Yī dāo liǎng duàn
หนึ่ง มีด สอง หัก
ตัดขาดจากกัน

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการตัดขาดความสัมพันธ์อย่างเด็ดขาด ไม่โยยดี

四分五裂

Sì fēn wǔ liè

สี่ แบ่ง ห้า แยกแยก

แตกแยก/แตกเป็นเสี่ยงๆ

สำนวนนี้ ใช้เปรียบเปรยถึงสิ่งที่แตกแยกออกจากกัน ไม่มีการรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม จากสำนวนที่กล่าวมาข้างต้นถือเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์จะเป็นในสังคม เพราะการกระทำดังกล่าวถือเป็นการตัดขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ซึ่งอาจส่งผลเสีย ต่อผู้เผชิญสถานการณ์ดังกล่าวในชีวิตประจำวัน อาจจะใช้ชีวิตได้อย่างไม่มีความสุขในสังคม

10.1.1.21 ความสิ้นหวัง

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนชี้ให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ที่ชาวจีนมีต่อ สังคมจีน เนื่องมาด้วยความเป็นอยู่ในสังคมอดีตยุคเหมา เจ๋อตง สังคมจีนมีความยากจนมาก ประชากรในประเทศต้องใช้ชีวิตไปวันๆอย่างไร้จุดหมาย สาเหตุมาจากที่ดินของชาวบ้านถูก รัฐบาลเอาไว้ การจ้างงานในสมัยนั้นไม่มีแรงจูงใจให้แก่ชนชั้นแรงงาน กล่าวคือไม่มีการเพิ่ม สวัสดิการรายได้ให้แก่ประชาชน จึงส่งผลให้ประชากรเกิดความรู้สึกขาดแรงบันดาลใจในการ ใช้ชีวิต พบสำนวนที่น่าสนใจ คือ

一 穷 二 白

Yī qióng èr bái

หนึ่ง ยากจน สอง ว่างเปล่า

ยากจนและล้าหลัง

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสถานการณ์หรือสภาพเศรษฐกิจย่ำแย่ เนื่องด้วยการขาดแคลนทุนทรัพย์

万 水 千 山

Wàn shuǐ qiān shān

หมื่น น้ำ พัน ภูเขา

หนทางยาวไกลและเต็มไปด้วยอุปสรรค

สำนวนนี้ ใช้แม่น้ำลำธารและภูเขาที่มากมายมาเปรียบเทียบกับหนทางแห่งความยากลำบาก

百 无 聊 赖

Bǎi wú liáo lài

ร้อย ไม่มี สิ่งยึดเหนี่ยว

เบื่อหน่ายสุดขีด

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงจิตใจที่เหนื่อยหน่าย ไร้ที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

万 念 俱 灰

Wàn niàn jù huī

หมื่น ความคิด ทั้งหมด ผิดหวัง

หมดอาลัยตายอยาก

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงบุคคลที่มีจิตใจหมดหวัง ท้อแท้ในชีวิต เนื่องจากเจอเรื่องเลวร้ายมากกระทบใจ
อย่างหนัก

อย่างไรก็ตาม จากสำนวนที่กล่าวมาข้างต้นถือเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ที่จะให้เกิด
ภายในสังคม เพราะการกระทำดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองสังคมด้านลบของคนในอดีต

10.1.1.22 ความบกพร่อง

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์เกี่ยวกับความ
บกพร่อง ผิดพลาดที่เกิดขึ้นภายในสังคม พบสำนวนที่น่าสนใจคือ

百 废 待 兴

Bǎi fèi dài xìng

ร้อย เลิกใช้ รอคอย เจริญรุ่งเรือง

เสียหายทรุดโทรมอย่างยิ่ง รอการฟื้นฟู

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งต่างๆที่อยู่ในสภาพพุงพังไร้ประโยชน์หรืองานที่ยังไม่ได้ดำเนินการหรือรอฟื้นฟู

百 孔 千 疮

bǎi kǒng qiān chuāng

ร้อย รู พัน แผลเปื่อย

ชำรุดทรุดโทรมอย่างหนัก

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสิ่งที่ทำลายจนหมดสิ้นไป หรือกล่าวเกี่ยวกับจุดผิดพลาดที่มากมาย

万 事 俱 备, 只 欠 东 风
Wàn shì jù bèi, zhǐ qiàn dōng fēng

ทุกอย่าง เรียบร้อย เตรียม เพียง ขาด ตะวันออก ลม

ทุกอย่างได้ตระเตรียมไว้พร้อมแล้ว ขาดเพียงสิ่งสำคัญอย่างเดียว

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ได้เตรียมพร้อมทุกอย่างไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ติดเงื่อนไขแค่ข้อเดียวเพียง

เล็กน้อย การกระทำเหล่านั้นจึงจะสำเร็จไปได้ด้วยดี

อย่างไรก็ตาม จากสำนวนที่กล่าวมาข้างต้นถือเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ที่จะให้เกิดภายในสังคม เพราะการกระทำดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความไม่พร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ดังกล่าว เนื่องจากเกิดข้อผิดพลาดและรอการแก้ไขเพื่อที่จะทำให้ทุกอย่างดีขึ้น

10.1.2 ความเปลี่ยนแปลง

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนชี้ให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อแนวคิด ความเปลี่ยนแปลงของชาวจีน สาเหตุเนื่องมาจากบรรพบุรุษต้องการจะสอนให้ลูกหลานเห็นถึงสัจธรรมของสรรพสิ่งบนโลกนี้ ความไม่จีรังยั่งยืน เพื่อสอนให้ไม่ไปยึดติด ทั้งนี้พบสำนวนที่น่าสนใจ คือ

一 波 三 折
Yī bō sān zhé

หนึ่ง เปลี่ยนแปลง สาม หักงอ

พลิกผันไปมา

สำนวนนี้ เริ่มมาจากการवादพู่กันจีนที่มีการเขียนตัวอักษรตัวโตไปมา ภายหลังจากการกระทำดังกล่าวถึงนำมาใช้เปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดการพลิกผันไปมา รวมไปถึงใช้กล่าวเปรียบถึงการเปลี่ยนแปลงมากมาย

一 朝 天 子 一 朝 臣
Yī zhāo tiān zǐ yī zhāo chén

หนึ่ง ราชวงศ์ โอรสสวรรค์ หนึ่ง ราชวงศ์ ขุนนาง

เปลี่ยนตัวนายก็ต้องเปลี่ยนลูกน้องด้วยเป็นธรรมดา

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงกรณีการเปลี่ยนตัวของผู้มีอำนาจก็ย่อมต้องเปลี่ยนตัวผู้ที่เป็นบริวารไปด้วย

十 万 八 千 里

Shí wàn bā qiān lǐ

จำนวนหลักแสน แปด พัน ลี้ (หน่วยวัดระยะทางจีนโบราณ)

แตกต่างกันราวฟ้ากับเหว / ห่างไกลกันลิบลับ

สำนวนนี้ ใช้กล่าวเปรียบเทียบถึงสองสิ่งที่แตกต่างกันมากหรือระยะทางที่ไกลห่างกันมากเช่นกัน

万 变 不 离 其 宗

Wàn biàn bù lí qí zōng

เปลี่ยนไปมาก ไม่หนีไม่พ้น หลักการหรือแก่นแท้

เปลี่ยนแปลงแค่เพียงรูปแบบ แต่แก่นแท้หรือหลักการยังคงเหมือนเดิม

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ แต่ยังคงไว้ซึ่งแนวคิดเดิม

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวสะท้อนให้ทราบถึงหลักคำสอนตามแนวคิดแบบขงจื้อ กล่าวคือสอนให้มั่นคงในตัวเอง ไม่ยึดติดกับสิ่งใด ซึ่งแนวคิดนี้ยังคงถูกใช้สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

10.1.3 ความสัมพันธ์ทางระดับสังคม

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดการให้ความสำคัญถึงระดับความสัมพันธ์ทางสังคมของชาวจีน พบสำนวนที่น่าสนใจ คือ

三 姑 六 婆

Sān gū liù pó

สาม พี่น้องพ่อที่เป็นผู้หญิง หก หญิงชรา

กลุ่มผู้หญิง

สำนวนนี้ อธิบายถึงคำเรียกรวมของเหล่าบรรดาญาติที่เป็นกลุ่มสตรีในจีน หรืออาจเปรียบได้กับกลุ่มสตรีที่มาจากความหลากหลายทางอาชีพ

三 亲 六 故

Sān qīn liù gù

สาม ญาติ หก มิตรสหาย

บรรดาญาติมิตร

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงเหล่าบรรดาญาติและเพื่อนฝูง

อย่างไรก็ตาม สำนวนที่กล่าวมาข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสัมพันธรอบคุณ ข้าง ดังเช่นแนวคิดขงจื้อที่ต้องอาศัยหลักมนุษยธรรม (เหริน) ในการทำความรู้จักกับผู้อื่น ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงจำเป็นต้องมีสังคมเพื่อช่วยเหลือบริบทรอบข้างและช่วยพึ่งพาซึ่งกันและกัน

10.1.4 ความรู้ทางการแพทย์

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนได้แสดงให้เห็นถึงการให้ความสนใจเกี่ยวกับความรู้ทางการแพทย์ของชาวจีน เห็นได้จากการพยายามศึกษาเกี่ยวกับระบบอวัยวะภายในของร่างกายรวมไปถึงอาการขั้นโคมาของผู้ป่วย ทั้งนี้เรื่องดังกล่าวถือเป็นเรื่องใกล้ตัวมนุษย์มากที่สุด ดังพบสำนวนที่น่าสนใจ คือ

五 脏 六 腑

Wǔ zàng liù fǔ

อวัยวะภายในที่มีลักษณะตัน อวัยวะภายในที่เป็นช่องหรือโพรง

อวัยวะภายในร่างกาย/ตับไตไส้พุง

เพิ่มเติม อวัยวะภายในร่างกายทางการแพทย์แผนจีน ซึ่งแบ่งไว้เป็นสองประเภทคือ

五脏 อวัยวะภายในที่มีลักษณะตันมีอยู่5อย่าง หัวใจ ปอด ตับ ม้าม ไต

ส่วน 六腑 อวัยวะภายในที่เป็นช่องหรือโพรงมี6อย่าง กระเพาะอาหาร

ถุงน้ำดี ลำไส้เล็ก ลำไส้ใหญ่ กระเพาะปัสสาวะ และอวัยวะที่เป็นหลอด

สำนวนนี้ เป็นคำเรียกรวมอวัยวะภายในร่างกายทางการแพทย์แผนจีน

七 窍 流 血

Qī qiào liú xuè

เจ็ด รูช่อง ไหล เลือด

เลือดออกทางทวารทั้งเจ็ด

สำนวนนี้ กล่าวถึงสภาพบุคคลที่มีอาการใกล้ตาย โดยมีเลือดไหลออกจากทางทวารทั้งเจ็ดบริเวณบน
ใบหน้า อาทิ ปาก ตาและหูทั้งสอง รุจุมุกทั้งสอง

อย่างไรก็ตาม สำนวนจีนข้างต้นได้สะท้อนให้ทราบถึงลักษณะของอวัยวะที่สำคัญ
ของร่างกาย เพื่อนำความรู้ดังกล่าวที่ได้ศึกษาไปเผยแพร่ให้แก่คนรุ่นหลังต่อไปตามแนวคิด
แบบขงจื๊อที่เน้นการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ

10.1.5 การใช้วาจาและคำพูด

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนมักมีความหมายเกี่ยวกับคำพูดส่วนใหญ่และ
มักเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เกี่ยวกับกาลเทศะ ทั้งนี้การคำพูดสามารถแสดงให้ทราบถึงการ
อบรมสั่งสอนของผู้พูดได้ พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

一 言 既 出， 驷 马 难 追
Yī yán jì chū, sì mǎ nán zhuī
หนึ่ง คำพูด แล้ว ออก สี่ ม้า ยาก ตาม

เมื่อพูดออกไปแล้วคำพูดเป็นนายเรา

สำนวนนี้ สอนให้ผู้พูดรู้จักคิดก่อนพูดให้มากๆ เพราะสิ่งใดที่พูดออกไปแล้วไม่สามารถย้อนคืนได้ ทั้งนี้
คำพูดยังให้ทั้งคุณและโทษแก่ตัวผู้พูดอีก

颠 三 倒 四
Diān sān dǎo sì
ล้มลม สาม สลับกัน สี่

สับสนวุ่นวาย/วกไปวนมา

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงพฤติกรรมและวาทะจาการพูดที่สับสนวุ่นวายไปมา

三 令 五 申
Sān lìng wǔ shēn
สาม คำสั่ง ห้า พูดอธิบาย

สั่งแล้วสั่งอีก/เตือนแล้ว เตือนอีก

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการสั่งหรือตักเตือนแบบย้ำแล้วย้ำอีก

三 言 两 语
Sān yán liǎng yǔ
สาม คำพูด สอง คำพูด
พูดแค่สองสามคำ

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงลักษณะคำพูดที่กล่าวออกมาเพียงเล็กน้อยหรือน้อยนิด

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าชาวจีนได้ให้ความสำคัญกับการใช้คำพูดเป็นอย่างมาก ดังเห็นได้จากคำสอนเกี่ยวกับการพูดที่ว่าควรพูดในสิ่งที่ควรพูดเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสมและควรไตร่ตรองคำพูดก่อนกล่าวออกไปซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีที่มาจากแนวคิดขงจื้อในเรื่องของจารีต (หลี่) ทั้งนี้ลักษณะคำพูดจึงมีส่วนสำคัญต่อมุมมองผู้อื่นที่มองมายังผู้พูดอีกด้วย

10.1.6 การควบคุมอารมณ์ความรู้สึก

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนแสดงให้เห็นการให้ความสำคัญในด้านของอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ทั่วไปที่ยังคงมีความรู้สึกรัก โลภ โกรธ หลง อยากมี อยากได้ จากลักษณะดังกล่าวถือเป็นปกติของการประพฤติดนของมนุษย์ พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

七 情 六 欲
Qī qíng liù yù
อารมณ์ความรู้สึกแบบปุถุชน

เพิ่มเติม ปุถุชน มีความหมายว่า คนที่ยังมีกิเลสหนา สามัญชน ผู้มิได้เป็นพระอรหันต์บุคคล

(พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554, 2556: 748)

สำนวนนี้ใช้อธิบายถึงความรู้สึกแบบคนสามัญธรรมดาทั่วไป ที่ยังมีกิเลส ความต้องการอยู่

七 窍 生 烟
Qī qiào liú yān
เจ็ด รูช่อง เกิดปรากฏ ควัน
โกรธจนควันออกหู

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีอาการโกรธมารวกับไฟที่กำลังลุกโชติช่วง จนคล้ายมีควันพวยพุ่งออกมาจากทวารทั้งเจ็ด ทั้งนี้สำนวนยังมีการนำ คำว่า 烟 แปลว่า ควัน มาใช้เปรียบเปรยเพื่อให้เห็น

ถึงอารมณ์โกรธที่เดือดสุดๆได้ค่อนข้างเห็นภาพชัดเจน

อย่างไรก็ตาม สำนวนที่กล่าวมาข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งอารมณ์ความรู้สึกเป็นสิ่งที่สามารถควบคุมได้ ตามแนวคำสอนของขงจื้อที่พึงสอนให้ผู้คนส่วนใหญ่ตั้งตนอยู่บนทางสายกลาง เพื่อชีวิตจะได้พบเจอแต่ความสุข

10.1.7 ความจำเป็น

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนได้ชี้ให้เห็นถึงการเห็นถึงความสำคัญในแนวคิดที่จัดว่าเป็นเรื่องเร่งด่วน เพราะสังคมจีนทุกวันนี้การใช้ชีวิตในยุคปัจจุบันทุกอย่างถือเป็นเรื่องเร่งด่วน เพราะต้องแข่งขันอยู่กับเวลาตลอด พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

万 不 得 已

Wàn bù dé yǐ

หมิ่น ไม่วิธีอื่นหรือไม่ทำเช่นนี้ไม่ได้

จำเป็นจริงๆ

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสถานการณ์ที่จำเป็น เลือกไม่ได้ต้องจำยอมทำ

十 万 火 急

Shí wàn huǒ jí

จำนวนหลักแสน ไฟ ร้อนใจ

แสนจะคับขัน/เร่งด่วนมาก

สำนวนนี้ ใช้เปรียบเปรยถึงช่วงเวลาที่เร่งรีบ ด่วน กะทันหันดังกกับไฟเห็นได้จากการนำคำว่า ไฟเข้ามาเปรียบในสำนวน

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตของผู้คนที่แข่งขันอยู่กับเวลา เป็นสำนวนที่ใช้อธิบายสถานการณ์การใช้ชีวิตในปัจจุบันได้ดี ทั้งนี้เป็นสิ่งที่มนุษย์ควรเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

10.2 แนวคิดกวนซี

สำหรับคำว่ากวนซี (Fei. 1985 : 12) กล่าวไว้ว่า ประกอบด้วยอักษรจีนสองตัว คำว่ากวน (关 Guan) หมายถึง ประตู ด่านหรืออุปสรรค และคำว่า “ซี” (Xi 系) หมายถึง ผูก ความผูกพัน ความสัมพันธ์ หรือการเชื่อมต่อ ดังนั้นกวนซี (Guanxi) หมายความว่า “ผ่านประตูหรือด่านและได้รับการเชื่อมต่อกัน”

(Lee and Dawes. 2005 : 36) กล่าวไว้ว่า แนวคิดนี้มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมของลัทธิขงจื้อ นักปราชญ์ขงจื้อคิดว่า สังคมเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ แต่ละบุคคลต่างมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ในวัฒนธรรมจีนมักคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งที่สำคัญกว่าส่วนบุคคล

จากที่กล่าวมาข้างต้นความหมายของกวนซี คือ ชาวจีนที่ถือตนเองเป็นศูนย์กลางความสัมพันธ์ทางสังคม และมักจะมีการแบ่งความสำคัญใกล้ชิดและความห่างเหินของบุคคลเป็นหลายระดับโดยมีศูนย์กลางเดียวกัน แต่มีการปฏิสัมพันธ์กันทางสังคม และกฎระเบียบปฏิบัติที่แตกต่าง

อย่างไรก็ตาม หลัว (Luo. 2000 : 21) ได้ศึกษาแนวคิดวัฒนธรรมกวนซีและสรุปคุณลักษณะของกวนซีมีทั้งหมด 7 ประการ ดังนี้

1. สามารถสืบทอดกันได้ หมายถึง คนสองฝ่ายที่ไม่ได้ติดต่อกันโดยตรงแต่สามารถรู้จักกันและสร้างความสัมพันธ์ได้ผ่านบุคคลที่สามได้
2. เกื้อกูลกัน หมายถึง การคบค้าสมาคมและการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันระหว่างบุคคล ซึ่งการแลกเปลี่ยนนั้นอาจไม่ได้มีความเท่าเทียมกันในด้านจำนวนหรือมูลค่าเสมอ เช่น ในระหว่างทางสองฝ่าย ฝ่ายที่เป็นผู้อุปถัมภ์ที่ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลจะมีมากกว่าการตอบแทนจากผู้รับอุปถัมภ์ แม้กระทั่งผู้รับอุปถัมภ์อาจไม่ได้มีการตอบแทนซึ่งกันและกันด้านวัตถุหรือด้านเงิน แต่ฝ่ายที่เป็นผู้อุปถัมภ์คิดว่าข้อผูกมัดนั้นเป็นเรื่องที่มีหน้ามีตา
3. มีลักษณะที่มองไม่เห็นและจับต้องไม่ได้ หมายถึง ระหว่างทั้งสองฝ่ายของกวนซีนั้นต้องรับข้อผูกมัดที่จับต้องไม่ได้ เช่น เชื่อใจ อดทน และเกื้อกูลเอื้อเฟื้อกัน เป็นต้น
4. ยึดถือเรื่องมีผลประโยชน์ร่วมกัน หมายถึง มุ่งเน้นเกื้อกูลเอื้อเฟื้อกันที่เป็นผลประโยชน์ด้านวัตถุและจิตใจ นอกเหนือจากการผูกพันกันและกัน
5. มีความพิถีพิถันตามสถานการณ์ หมายถึง แบบโต้ตอบของทั้งสองฝ่ายของกวนซีนั้นต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เช่น ส่งของขวัญเพื่อแสดงน้ำใจ ถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่การส่งของขวัญเพื่อผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่ให้สินบน ซึ่งอาจมิชอบด้วยกฎหมาย
6. มีลักษณะระยะยาว หมายถึง กวนซีที่ดีนั้นต้องผ่านการขัดเกลาและพิสูจน์ระยะยาวระหว่างทั้งสองฝ่ายถึงจะมั่นคง ทั้งสองฝ่ายของกวนซีต้องกระชับความสัมพันธ์ผ่านพฤติกรรมให้เอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันอย่างซ้ำ ๆ เพื่อเสริมสร้างกวนซีที่ดี
7. มีลักษณะความเป็นส่วนบุคคล เช่น ความเชื่อใจ ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อกัน การเคารพ และฐานะทางสังคม เป็นต้น

อย่างไรก็ดี อิทธิพลของแนวคิดกวนซีก็ได้มีผลต่อสังคมจีน คือสอนให้ชาวจีนรู้จักให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวอย่างเหนียวแน่นในทุกระดับ ทั้งระดับครอบครัว ชุมชน ซึ่งทุกคนในสังคมควรมีความเกื้อกูล การมีผลประโยชน์ร่วมกัน ความมีน้ำใจ เห็นใจ ซื่อสัตย์ อดทน และเคารพระหว่างกัน ซึ่งแนวคิดนี้เน้นให้ความสำคัญฉันทเครื่อญาติ เพื่อน โดยการที่แสดงตัวเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มจะทำให้การทำงานราบรื่นขึ้น เพราะมีความรู้สึกเหมือนเป็นพี่น้องกัน เช่นเดียวกับเรื่องค้าขายก็เหมือนการประสานงานระหว่างกัน มีการแบ่งผลประโยชน์กันในครอบครัว พวกพ้องเดียวกัน ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวสามารถสะท้อนให้ทราบถึงค่านิยมทางด้านความคิดของชาวจีนได้ดังต่อไปนี้ เช่น

10.2.1 มีความเป็นอัตลักษณ์

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนได้ชี้ให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในแนวคิดการมีลักษณะเฉพาะที่ต่างก็มีความหลากหลาย เนื่องจากสังคมจีนทุกวันนี้เกิดสิ่งใหม่รอบตัวขึ้นอย่างมากมายทำให้ผู้คนต้องมีการปรับตัวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจึงต้องมีการสร้างอัตลักษณ์เพื่อที่จะทำให้โดดเด่นได้ในสังคม พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

三 教 九 流

Sān jiào jiǔ liú

สาม ศาสนา เก้า สำนัก

ผู้คนสารพัดอาชีพ/ผู้คน สารพัดแบบ

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงลักษณะบุคคลที่มีความหลากหลายรูปแบบ

四 不 像

Sì bù xiàng

สี่ ไม่ เหมือน

ตัวประหลาด/สิ่งประหลาด

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งที่ไม่สามารถจัดให้อยู่รวมกับประเภทอื่นได้

五 花 八 门

wǔ huā bā mén

ห้า ลวดลาย แปด ตระกูลหรือสำนักความคิด

หลากหลายประเภท

สำนวนนี้ อธิบายถึงสิ่งที่มีความหลากหลายทางด้านลักษณะและประเภท
อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตของผู้คนที่แข่งขันอยู่
กับเวลา เป็นสำนวนที่ใช้อธิบายสถานการณ์การใช้ชีวิตในปัจจุบันได้ดี ทั้งนี้เป็นสิ่งที่มนุษย์
ควรเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

10.2.2 การสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนสะท้อนให้เห็นถึงสังคมในอดีตของชาวจีน
สมัยก่อนที่ต้องการเดินทางเพื่อไปทำการค้าขายยังดินแดน เดิมทีจีนมีแนวคิดเกี่ยวกับความ
เอกภาพเป็นที่ตั้งอยู่แล้ว จึงเป็นผลให้ชาวจีนใช้วิธีการเข้าไปค้าขายกับพื้นที่ต่างๆเพื่อที่จะ
ต้องการเข้าแฝงตัวไปรวมพื้นที่เหล่านั้นให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกับวัฒนธรรมของตน พบ
สำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

四 面 八 方

Sì miàn bā fāng

สี่ ด้าน แปด ทิศ

ทั่วทุกสารทิศ

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงในทุกที่ ทุกแห่งทั่วสารทิศ

四 通 八 达

Sì tōng bā dá

สี่ สัญจรไปมา แปด เข้าถึง

การคมนาคมและการจราจรเชื่อมต่อทั่วถึงกัน

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการคมนาคมหรือการสื่อสารที่มีความสะดวกรวดเร็ว สามารถเข้าถึงได้
ทุกพื้นที่

五 湖 四 海

Wǔ hú sì hǎi

ทั่วทุกหนทุกแห่ง

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงทั่วทุกที่ทั่วทุกแห่ง

อย่างไรก็ตาม สำนวนข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม เห็นได้จาก
สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลผ่านการค้าขายในอาณาเขตรอบข้างของชาวจีนสมัยก่อน
ส่งผลให้บุคคลเกิดความเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม แนวคิดทวนซ้ำมีความเชื่อที่ว่า
สังคมจะดีต้องเริ่มจากการให้ความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลในสังคมก่อน

10.2.3 การอดทนรอคอย

จากการศึกษาสำนวนพบว่า สำนวนจีนชี้ให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อแนวคิดการ
อดทนรอคอยของชาวจีน สรรพสิ่งบนโลกก่อนจะออกผลงอกงามขึ้นมาได้ จะต้องผ่านการ
กลั่นกรองโดยมีระยะเวลาเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดผลลัพธ์ สาเหตุเนื่องมาจากบรรพบุรุษ
ต้องการจะสอนให้ลูกหลานให้มีความอดทน ใจเย็น ทั้งนี้พบสำนวนที่น่าสนใจ คือ

一 日 三 秋
Yī rì sān qiū
หนึ่ง วัน สาม ฤดูใบไม้ร่วง
หนึ่งวันดังสามปี

สำนวนนี้ กล่าวคนที่ไม่ได้พบถึงคนที่ไม่ได้พบกันนาน กว่าจะผ่านไปได้หนึ่งวัน รู้สึกนานราวสามปี

八 輩 子
Bā bèi zǐ
แปด ชั่วลูกชั่วหลานหรือชาติภพ
หลายภพหลายชาติ/นานนม/สุดๆ

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงการกระทำที่ยาวนานใช้เวลานานเห็นได้จากการใช้คำว่าชั่วอายุเปรียบในสำนวน

十 年 九 不 遇
Shí nián jiǔ bù yù
สิบ ปี เก้า ไม่ เจอ
หาได้ยาก

สำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างที่ไม่ได้เกิดขึ้นหรือพบเจอบ่อย พบได้ยากในชีวิตทั่วไป

十年树木，百年树人
 Shí nián shù mù, bǎi nián shù rén
 สิบ ปี ต้นไม้ ต้นไม้ ร้อย ปี ต้นไม้ คน

ปลูกต้นไม้ใช้เวลาสิบปี สร้างคนใช้เวลาร้อยปี

สำนวนนี้ ใช้เปรียบเทียบถึงการอบรมสั่งสอนบุคคลต้องใช้ระยะเวลายาวนาน

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้ทราบถึงการพฤติกรรมของชาวจีนในเรื่องของความอดทน โดยเห็นได้จากบุคลิกภาพของชาวจีนที่มีการขยันทำงาน อดทน จึงส่งผลให้มีการถ่ายทอดทัศนคติเกี่ยวกับความอดทนลงในสำนวน เพื่อใช้สั่งสอนอนุชนรุ่นหลัง

10.2.4 มีความเอื้อเฟื้อระหว่างกัน

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องความเอื้อเฟื้อ เป็นลักษณะที่พึงควรจะเป็นตามแนวคิดแบบกวนซี พบสำนวนที่น่าสนใจ คือ

两全其美

Liǎng quán qí měi

สอง ครบ สรรพนามบุรุษที่3 งดงาม

ดีต่อทั้งสองฝ่าย/ได้กับ ได้/ได้ทั้งขึ้นทั้งล่อง

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์แก่ทั้งคู่หรือทั้งสอง

一箭双雕

yì jiàn shuāng diāo

หนึ่ง ลูกธนู คู่ นกอินทรี

ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว

สำนวนนี้ กล่าวถึงการอุปมาที่กระทำแค่เพียงครั้งเดียวแต่ได้ผลตอบแทนถึงสองสิ่ง

两厢情愿

Liǎng xiāng qíng yuàn

สอง ข้างฝั่ง ความปรารถนา

ทั้งสองฝ่ายต่างยินยอม พร้อมใจ

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการที่บุคคลทั้งสองฝ่ายตกลงยินยอมพร้อมใจเหมือนกัน

退 避 三 舍
Tui bì sān shě

ถอยหลัง หลบหลีก สาม หน่วยเดินทัพของทหารจีนโบราณ

พยายามถอยให้ (เพื่อเลี่ยงการปะทะ)

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงการที่จะพยายามหลีกเลี่ยงหรือเผชิญหน้ากับการปะทะ/ความจริง

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงรู้จักเอื้อเพื่อเกื้อกูลระหว่างกัน โดยตั้งอยู่บนฐานการมีผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้แนวคิดกวนชี่นี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตการอยู่ร่วมกันในสังคมของมนุษย์ที่ต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จึงเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ ควรจะปฏิบัติ

10.3 แนวคิดแบบม่อจื่อ

ม่อจื่อ มีชื่อจริงว่า ม่อ ตี ท่านเป็นนักปรัชญาชาวจีน หลักคำสอนของม่อจื่ออยู่ในหนังสือที่มีชื่อเดียวกับชื่อของเขา คือ ม่อจื่อ ประกอบด้วยข้อเขียน 53 บท เป็นทั้งข้อเขียนของเขาเองและที่สานุศิษย์ช่วยกันเรียบเรียงต่อเติม และมามีอิทธิพลเหนือชาวจีนหลังจากที่ท่านตายไปแล้วประมาณ 500 ปี

แก่นคำสอนของม่อจื่ออยู่ที่การมองทุกสิ่งทุกอย่าง โดยให้ถือประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นหลักซึ่งตรงกับ หลักอรรถประโยชน์ ดังนั้น ม่อจื่อจึงเป็นคนต่อต้านพิธีกรรมและการสงคราม ม่อจื่อเป็นผู้นำในด้านตรรกวิทยาพวกแรกของชาติจีน (อนันต์ จันทร์เจริญ, 2554 :58) เขาได้กล่าวถึงความคิดของเขาอย่างง่าย ๆ ต่อไปนี้

1. แหล่งกำเนิดของเหตุผล ควรหาได้จากความชำนาญและรักษาความคิดของผู้ที่มีความรู้ในอดีต
2. วิธีการที่จะนำไปสู่เหตุผล ควรจะตรึงตรองหาความจริงจากประสบการณ์ และชีวิตของประชาชน
3. การนำเหตุผลมาปฏิบัติ ควรทำให้เป็นกฎหมายหรือระเบียบของรัฐบาล ควรสืบสวนดูว่าสิ่งเหล่านี้มีประโยชน์แก่ประเทศชาติหรือประชาชนมากน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ดี อิทธิพลของลัทธิม่อจื่อก็ได้มีผลต่อสังคมจีน คือสอนให้คนมีความรักและเสียสละซึ่งกันและกัน เพื่อที่โลกจะได้อยู่อย่างสงบสุขและยังสอนให้คนมีความประหยัด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นนิสัยติดตัวคนจีนมาช้านานทั้งในเรื่องความประหยัดและความรักต่อเพื่อน

มนุษย์ด้วยกัน (อนันต์ จันทร์เจริญ, 2554 :59) ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวสามารถสะท้อนให้ทราบถึงค่านิยมทางด้านความคิดของชาวจีนได้ดังต่อไปนี้ เช่น

10.3.1 สิ่งที่พึงควรประสงค์

จากการศึกษาสำนวนจีนที่มีตัวเลขพบว่า สำนวนส่วนใหญ่มีความในเชิงสั่งสอนจึงปรากฏสำนวนที่เป็นสิ่งที่พึงควรระวังและสิ่งที่ไม่พึงควรปฏิบัติ ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์สำนวนที่มีความหมายเป็นสิ่งที่พึงควรระวังปฏิบัติ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

10.1.3.1 ความเสียสละ

จากการศึกษาสำนวนจีนพบว่า สำนวนจีนได้สะท้อนให้เห็นว่าชาวจีน มีแนวคิดเรื่องการเสียสละ โดยสังคมจีนมองว่าการเสียสละตนเพื่อส่วนรวมถือเป็นพฤติกรรมที่ควรค่าการได้รับการยกย่อง พบสำนวนจีนที่น่าสนใจ คือ

两 肋 插 刀

Liǎng lèi chā dāo

สอง ซี่โครง เสียบแทง มีด

เสี่ยงอันตรายและยอม เสียสละเพื่อเพื่อน

สำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงคนที่มีลักษณะกล้าหาญพร้อมจะเสี่ยงอันตรายไปจนถึงขั้นยอมสละชีพตัวเองเพื่อผู้อื่นได้

อย่างไรก็ตาม สำนวนดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงบริบทของสำนวนมีความสัมพันธ์กับแนวคิดม่อจื๊อในเรื่องการเสียสละ ซึ่งสำหรับสังคมจีนนั้นการให้ความสำคัญกับส่วนรวมมากกว่าส่วนตนถือเป็นเรื่องสำคัญทั้งนี้ การกระทำที่รู้จักเสียสละจึงเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ควรปฏิบัติ เพราะถ้าคนในสังคมหันมาประพฤติตนกันเช่นนี้ก็จะส่งผลให้สังคมน่าอยู่ขึ้น

อนึ่งจากการศึกษาความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน ทั้งนี้ยังสะท้อนแนวคิดของชาวจีน จนทำให้เกิดภาพสะท้อนค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมจีน ยกตัวอย่างเช่น 七 嘴 八 舌 มีความหมายจีนว่า เซ่งแซ่/อ้ออึง ซึ่งสำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงสถานการณ์ที่ผู้พูดพูดคุยกันเสียงดังอ้ออึงไปหมด มีที่มาจากสังคมจีนในอดีต เนื่องด้วยขณะนั้นจีนมีปัญหาเรื่องสงครามกลางเมืองโดยแบ่งออก 2 อุดมการณ์ ระหว่างแนวคิดแบบสังคมนิยมและเสรีนิยม ท้ายที่สุดอุดมการณ์ทางแนวคิดแบบสังคมนิยมก็ชนะ ปกครองประเทศโดยเหมาเจ๋อตง ซึ่งอุดมการณ์นี้มีกฎหลักที่สำคัญอยู่ว่าห้ามคุยกัน

เสียงเบาซุบซิบกัน หากผู้ใดกระทำเช่นนี้จะถือว่าเป็นกบฏจะต้องโดนลงโทษ จากนั้นเป็นต้นมาจึงทำให้แนวคิดนี้ถูกส่งต่อมายังลูกหลานชาวจีนสะท้อนให้เห็นผ่านพฤติกรรมการพูดคุยกุญแจเสียงดังของคนจีนดังที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงด้านการใช้ภาษา เช่นการนำคำบริบทรอบข้างมาอุปมาเปรียบใช้ในสำนวน 一模一样 ความหมายจีนหมายถึง เหมือนกันอย่างกับแกะ ซึ่งสำนวนนี้กล่าวถึงสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก เป็นต้น งานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลแนวคิดของคนจีนผ่านความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน

จากการนำสำนวนจีนทั้งหมด 100 ข้อมูลมาวิเคราะห์ด้านแนวคิดทางสังคม พบว่า ความหมายเกี่ยวกับตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนเป็นผลมาจากปัจจัย 2 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยทางศาสนา เป็นผลจากแนวคิดขงจื้อ

เนื่องด้วยแนวคิดแบบขงจื้อมุ่งเน้นคุณธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต เป็นคำสอนแบบปัจเจกชน กล่าวคือ เน้นทำตัวเองให้ดีก่อน อาศัยการศึกษาเล่าเรียนและยึดมั่นในจารีตวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ ยึดมั่นในวงศาคุณญาติ ดูแลช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แบ่งปันกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ชีวิตมีความมั่นคง ครอบครัวยุวมชน ประเทศชาติมีความเข้มแข็ง ทั้งนี้สิ่งที่ดีในมิติของสังคมนั้น โลกแห่งความจริงนั้น แน่แน่นอนว่าต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุที่เป็นรูปธรรม และยังเกี่ยวกับเรื่องลาภ ยศ สรรเสริญ และความสุข ทำยที่สุดสิ่งเหล่านี้ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากความไม่เที่ยงแท้ได้ ซึ่งในบางครั้งก็ได้นำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาเข้ามาเพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจ และแม้ว่าขงจื้อจะเป็นคำสอนที่มีแนวคิดที่โบราณ แต่หากนำมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม อาจส่งผลดีต่อภาพรวมในสังคมได้ไม่น้อย

2. ปัจจัยทางสังคม เป็นผลมาจากแนวคิดกวนซี และแนวคิดม่อจื้อ

เนื่องด้วยแนวคิดแบบกวนซีมุ่งเน้นให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวอย่างสนิทสนมกันในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัวไปจนถึงชุมชน เพื่อให้ผู้คนมีความรู้สึกเหมือนเป็นพี่น้องกัน ทั้งนี้เลยสะท้อนให้เห็นความเกื้อกูลระหว่างกันในสังคม ส่วนแนวคิดม่อจื้อกลับเน้นสอนให้คนมีความรักและเสียสละซึ่งกันและกัน เพื่อที่โลกจะได้อยู่อย่างสงบสุขและยังสอนให้คนมีความประหยัด จนในที่สุดทำให้สิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นพื้นฐานนิสัยที่สำคัญที่อยู่ติดตัวคนจีนมาจนถึงปัจจุบัน จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าแนวคิดดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้ยึดถือเป็นบรรทัดฐานของทางสังคม ทั้งนี้เพื่อต้องการให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น

11. สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความหมายแฝงของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน มุ่งวิเคราะห์สำนวนที่มีตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนในหนังสือ 100 สำนวนจีนเกี่ยวกับตัวเลข ของ อาศรม-จีนวิทยา เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างและความหมายทางภาษาที่ปรากฏในสำนวนจีนที่เกี่ยวกับตัวเลขและแนวคิดทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการใช้ตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีน

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลสำนวนที่เกี่ยวกับตัวเลขในภาษาจีนในหนังสือ 100 สำนวนจีนเกี่ยวกับตัวเลข ของ อาศรม-จีนวิทยา จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์ทฤษฎี ในเครือบริษัท ตถาตา พับลิเคชั่น จำกัด พิมพ์ปี พ.ศ.2558 ทั้งหมดจำนวน 100 สำนวน โดยผู้วิจัยเลือกที่จะเก็บข้อมูลทั้ง 100 ข้อมูล มาศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างและความหมายทางภาษาที่ปรากฏในสำนวนจีนที่เกี่ยวกับตัวเลข

จากการศึกษาพบว่าความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนสามารถจำแนกได้เป็นจำนวน 9 กลุ่มความหมาย ได้แก่ 1) กลุ่มความหมายที่เกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์ 2) กลุ่มความหมายที่เกี่ยวกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ 3) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับจำนวน 4) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับเวลา 5) กลุ่มความหมายเปรียบเทียบ 6) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลง 7) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับทั่วทุกหนแห่ง 8) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับคน 9) กลุ่มความหมายเกี่ยวกับบอวร้าย เมื่อนำสำนวนจีนทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้านแนวคิดทางสังคม พบว่าความหมายเกี่ยวกับตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนเป็นผลมาจากปัจจัย 2 ประการ ได้แก่ 1) ปัจจัยทางศาสนาเป็นผลจากแนวคิดขงจื้อ 2) ปัจจัยทางสังคมเป็นผลมาจากแนวคิดกวนซีและแนวคิดม่อจื๊อ

อภิปรายผลการวิจัย

นอกจากการศึกษาโครงสร้างและความหมายของตัวเลขที่ปรากฏในสำนวนจีนแล้วนั้น ความหมายของตัวเลขดังกล่าวยังสามารถสะท้อนค่านิยมทางความคิดของชาวจีน ยกตัวอย่างเช่น 1. 一窮二白 Yī qióng èr bái ภาษาจีนกลางอ่านว่า อี้ฉ่งเอ๋อร์ปาย ความหมายจีนหมายถึงยากจนและไร้หลัง ซึ่งสำนวนนี้ ใช้กล่าวถึงสถานการณ์หรือสภาพเศรษฐกิจย่ำแย่ เนื่องด้วยการขาดแคลนทุนทรัพย์ กล่าวคือ สำนวนจีนดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ที่ชาวจีนมีต่อสังคมจีน เนื่องมาด้วยความเป็นอยู่ในสังคมอดีตยุคเหมา เจ๋อตง สังคมจีนมีความยากจนมาก ประชากรในประเทศต้องใช้ชีวิตไปวันๆอย่างไร้จุดหมาย สาเหตุมาจากที่ดินของชาวบ้านถูกรัฐยึด

เอาไว้ การจ้างงานในสมัยนั้นไม่มีแรงจูงใจให้แก่ชนชั้นแรงงาน กล่าวคือไม่มีการเพิ่มสวัสดิการรายได้ให้แก่ประชาชน จึงส่งผลให้ประชากรเกิดความรู้สึกขาดแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิต ซึ่งให้สะท้อนเห็นถึงค่านิยมเกี่ยวกับความสิ้นหวังอันเป็นผลมาจากแนวคิดขงจื้อ 2. 一拖再拖 yī tuō zài tuō ภาษาจีนกลางอ่านว่า อีทัวจั้ยทัว ความหมายภาษาจีนหมายถึง ผัดวันประกันพรุ่ง ซึ่งสำนวนนี้ ใช้อธิบายถึงลักษณะบุคคลมักชอบเลื่อนนัดอยู่เป็นประจำหรือผลัดวันไปเรื่อย กล่าวคือสำนวนจีนดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงลักษณะพฤติกรรมที่คนส่วนใหญ่ไม่พึงจะปฏิบัติกัน เนื่องด้วยการกระทำแบบไร้ความผิดชอบ นอกจากนี้จะไม่เป็นผลดีต่อผู้ปฏิบัติแล้วยังขัดต่อคำสอนตามหลักจริยธรรมขงจื้อที่ว่า ควรรู้จักเห็นแก่ผู้อื่น (สู่) ตั้งคำสอนที่ว่าจงอย่าได้ปฏิบัติต่อคนอื่นในสิ่งที่คุณไม่ต้องการให้คนอื่นปฏิบัติเช่นนั้นกับท่าน ซึ่งให้สะท้อนเห็นถึงค่านิยมเกี่ยวกับการไร้ความรับผิดชอบอันเป็นผลมาจากแนวคิดขงจื้อ จากที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงมุมมองความคิดของชาวจีนที่มีต่อสังคมจีน ทั้งนี้ปัจจุบันยังคงมีการใช้สำนวนนี้อยู่

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนเกี่ยวกับตัวเลขกับสำนวนต่างประเทศเกี่ยวกับตัวเลข เพื่อให้สามารถเข้าใจแนวคิดและสภาพสังคมวัฒนธรรมของคนแต่ละสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมนั้นๆ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบศึกษาบริบททางด้านสังคมและวัฒนธรรมของความหมายตัวเลขที่ปรากฏในภาษาต่างประเทศ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กณิกนันต์ โยธานะ, “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “chī” กับสำนวนไทยที่มีคำว่า กิน,” **วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์** 6,6 (เมษายน 2556): 163-179.

เกตมาตุ ดวงมณี, “ตัวเลขกับความหมายแฝงในวัฒนธรรมจีน,” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต** 6, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2553): 129-140.

จิตรา ก่อนนทเกียรติ. **ความรู้เรื่องจีนจากตัวเลข**. กรุงเทพฯ: จิตรา, 2544.

ฉิน หยงหลิน. “สำนวนจีนและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ชัยยุทธ ปริญาวุฒิชัย, “การเปรียบเทียบสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาไทยและภาษาจีน.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ถาวร สิกขโกศล, “คำคม สุภาษิตจีน,” ใน *สิ่งดีในวิถีชีวิต ไทย-จีน*, (กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ บริษัท ซี.พี. เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด ,2539, 247.

บุญศิริ สุวรรณเพ็ชร. **อธิบายสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยไทย**. กรุงเทพฯ: ดวงกมล, 2541.

บ.ไปไม้ [นามแฝง]. **พจนานุกรมสำนวนจีน-ไทย 中泰对照中国成语词典**. พระนคร: เสงหวด, 1964.

มานิต เจียรบรรจงกิจ. **ชุมชนสำนวนจีน เล่ม1-3**. กรุงเทพฯ: ทฤษฎี, 2544.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2556.

วนิดา ตั้งเทียนชัย. (2552). **สำนวนจีน :โครงสร้างทางภาษาและเจตนาการใช้ Chinese idiomatic phrases : Structures and Purposes of Usage**. รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

- วรรณิดา ถึงแสง, “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำบอกอวัยวะ ‘ตา’”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2545
- วรฤทธิ โธมรัตน์พันธ์. **ทุนทางสังคมกับแนวคิดตะวันออก**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2556.
- ศุภชัย แจ่มใจ. (2556). **ลักษณะสำคัญของสำนวนจีน**. สืบค้นเมื่อ กันยายน 17, 2561. เข้าถึงได้
จาก <http://www.magazine.fis.psu.ac.th/?p=38>
- สุมาลี ศรีปานเงิน, “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า”xin”กับสำนวนไทยที่มีความหมาย
ตรงกัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- หลี่เจียง. **50 ประเพณีที่ควรรู้ของชาวจีน**. แปลโดย พีระ บุญจริง. กรุงเทพฯ: วันทิพย์, 2552.
- เหรา รุยเหียง, “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยที่มีคำว่า”หัว”กับสำนวนจีนที่มีความหมาย
ตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.
- อนันต์ จันทร์เจริญ. **รอยด้วยปัญญาจีน**. กรุงเทพฯ: ฌ ดา, 2554.
- อารีย์ พรหมรอด, “ความหมายแฝงของตัวเลข — หนึ่งในภาษาจีน,” **วารสารจีนศึกษา** 5, 5
(เมษายน 2555): 116-126.
- อาศรม-จีนวิทยา. **100 สำนวนจีนที่เกี่ยวกับตัวเลข**. กรุงเทพฯ: ตถาตา, 2558.
- อุรา เต๋นวิทย์เลิศล้ำ, “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีคำว่า เงิน ทองและของมีค่าในภาษาไทย
และภาษาจีน” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

ภาษาต่างประเทศ

Yu Hui-Chih. “A Comparative Study of the Meanings of Numbers in English and Chinese Cultures.” Associate Professor, Department of English, Shih Hsin University, 2015.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล นางสาววิภาวณี ก้อนแก้ว
วันเดือนปีเกิด วันพุธที่ 4 เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2539
ที่อยู่ 147/2 หมู่ที่ 6 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
83110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2558 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนสตรีภูเก็ต
พ.ศ.2561 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์
สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม